

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne. — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 344

Poznań, sobota dnia 30 lipca 1932

Rok XXVII

Refleksje wobec święta morza

Czy t. zw. święto morza w Gdyni będzie utrzymane, jak to być powinno, w ramach uroczystości ogólnopolskiej, manifestującej nierozdzielny związek narodu polskiego z morzem, czy też — jak wyraża obawę „Słowo Pomorskie” — „partyjni przywódcy B. B. ustawią się w Gdyni za plecami Prezydenta Rzeczypospolitej, ażeby razem z nim odbierać defiladę, a potem roztrąbić po całej kuli ziemskiej, że naród cały skupił się w Gdyni pod sztandarem „wodza” i „sanacyjnej” ideologii”, — godziny bliskie wykażą. Znajac z bogatego doświadczenia metody „obozu rządowego, nie bardzo możemy się odawać optymizmowi.

Wyciśnięcie na uroczystościach pieczęci „sanacyjnej” dałoby obozowi rządowemu korzyści problematyczne bardzo powierzchowne i przemijające, bo po dziś dzień opinia publiczna jest już bardzo wyrobiona i orientuje się dobrze w poczynaniach „sanacyjnych” i ich motywach, korzyści zaś ogólnopolskie byłyby wręcz zmarowane.

Jeżeli zaś obóz rządowy choć w pewnych granicach pohamuje swoje zapędy partyjne, zegnę kolana — narówni z szerokimi rzeszami ludności — przed majestatem morza polskiego i na ten majestat i nakazy, przezeń dyktowane narodowi polskiemu na wieki, myśl swoją nastawi istotnie, to święto morza przyniesie sprawie naszej pożytek.

Przecież pamiętać należy, że doniedawna jeszcze front polityczny obozu rządowego zwrócony był stanowczo na wschód. Całe długoletnie zmaganie się żywiołów narodowych z piłsudczyzną w dziedzinie polityki zagranicznej sprowadzało się do przeciwstawiania się orientacji wschodniej, polityce federacyjnej, której punktem kulminacyjnym miał być Kijów, a której Kijów stał się w rezultacie początkiem fali odwrotnej. Długoletnia i twarda ta walka obozu narodowego z Piłsudskim, jego ludźmi i jego polityką zagraniczną, to była walka o zorientowanie polityki państwa polskiego na zachód, walka o mocny front wobec Niemiec, o położenie przeto nacisku w życiu państwowym na rolę ziem zachodnich, jako tych, które Polsce dają oparcie o morze, jako tych, które decydują o istnieniu niepodległego państwa polskiego nie na papierze tylko, na modłę beselerowską, lecz w rzeczywistości, w realnym układzie warunków i sił.

Zagadnienie ziem zachodnich i oparcia Polski o Bałtyk było kamieniem węgielnym dążenia do niepodległości obozu narodowego od lat dziesiątków. Sztandar ten wywiesił Jan Ludwik Popławski w roku 1887, pisząc w warszawskim „Głosie”:

„Wolny dostęp do morza, posiadanie całkowitej głównej arterji wodnej kraju, tj. Wisły, to warunki konieczne prawie naszego istnienia. Całe to pobraże Bałtyku od Wisły aż do ujścia Niemna, tak niebacznie kiedyś roztrwonione przez państwo polskie, musi być odzyskane przez narodowość polską. Wyrzeczanie się tego dziedzictwa i nieszczęśliwe majaki o „pod-

Całe Niemcy pod znakiem wyborów

Ogromne rozbitcie partyjne — Walka odznak — Niezwykle napięcie agitacji przedwyborczej — Generalna ofensywa na traktat wersalski — Renegaci

Berlin, 30. 7. (PAT.) Do wyborów w dniu 31 lipca stają Niemcy pod sztandarem dwudziestu kilku ugrupowań politycznych, tyle bowiem zgłoszono list wyborczych. To rozbitcie partyjne wyraża się już nazewnictwem na głównych ulicach miast Rzeszy.

Do walki sztandarowej, której świadkami byliśmy w czasie ostatnich wyborów na prezydenta Rzeszy przybyła obecnie walka odznak. Obok umundurowanych hitlerowców, reichsbanneru i członków „czerwonego frontu”, widzi się cywilnych z hitlerowską swastyką, trzema strzałami „żelaznego frontu”, z sierpem i młotem komunistycznym, z błyskawicą centrum, lub z hełmem stahlhelmowców.

Agitacja prowadzona niezwykle intensywnie w przeddzień wyborów osiągnęła tempo gorączkowe. Wielkie stronnictwa prawicowe i republikańskie codziennie zwolują masowe zgromadzenia, kończące się z reguły niemal krwawymi rozprawami.

Najżywotniejszą agitację propagandową, prowadzoną przy pomocy olbrzymich środków, uprawiają hitlerowcy pod hasłem bezapelacyjnej rozprawy z komunistami i socjalizmem oraz ze wszystkimi ugrupowaniami, stojącymi na drodze do zagarnięcia władzy. Sekundują im niemieckonarodowi, mający do dyspozycji wielki aparat prasowy Hugenberg. Front ten atakują stronnictwa antyfaszystowskie: socjal-demokraci i komuniści. Pod hasłem powrotu do rządu Brüninga prowadzi kampanję wyborczą centrum.

Uderza fakt, że mimo zewnętrznego różniczkowania, wszystkie partie w swej propagandzie przelicytowują się w ofensywie na traktat wersalski. Sytuację tę należy ocenić i wyzyskać gen. Schleicher, którego atak przeciwko postanowieniom rozbrojeniowym traktatu pokojowego przeważa na ogół z uznaniem. Mowa gen. Schleichera

bojach na wschodzie” były przyczyną naszego upadku politycznego, i dzisiaj w pracy odrodzenia te błędy przynajmniej nas swym ciężarem i wstrzymują w pochodzie ku lepszej przyszłości.

„Nasi politycy marzą jeszcze o Kijowie, ale o Poznaniu mniej dbają, o Gdańsku zapomnieli prawie zupełnie, a o Królewcu i Opolu nie myślą zgoła. Czas już zerwać z tą tradycją”.

Słowa prorocze, które wypowiedzieć mógł wówczas tylko geniusz polityczny, zrodzony z najgłębszego instynktu narodu i myślący za naród cały. Boć pamiętać należy, że społeczeństwo to nęło wówczas w oportuniźmie ugodowym względnie pozytywistycznym, że hasło niepodległości głosiła wówczas wprawdzie Polska Partja Socjalistyczna, ale obejmowała niem tylko walkę z Rosją, zostawiając zupełnie na uboczu sprawy zachodnich ziem polskich.

Jasnowidzące wskazania Popławskiego stały się programem wszechpolskiego obozu demokratyczno-narodowego przed wojną i czasu wojny światowej. O ich wcielenie w życie walczył Komitet Narodowy Polski w Paryżu. A, gdy się zrealizowały, przynajmniej w głównych swych liniach, obóz narodowy we wskrzeszonej, niepodległej Polsce, od pierwszego dnia jej istnienia, zmagal się i zmagają o orientację polskiej

w kampanji wyborczej odegrała rolę wskaźnika dla niezdecydowanych, przypominając im, w imię jakich celów rząd Papena domaga się poparcia większości narodowej. Czy tę większość uzyska — okaże niedziela wyborcza.

Berlin, 30. 7. (PAT.) Urzędowa li-

Nar. socjaliści szykują się do walki o władzę — Rząd oldenburski oficjalnie posilkuje się bojówkami hitlerowskimi — Groźby pod adresem rządu bawarskiego

Berlin, 30. 7. (PAT.) W związku z pogłoskami o koncentracji oddziałów szturmowych, zwłaszcza w okolicy Berlina, wicekomisarz rządu w Prusach, Bracht ogłosił oświadczenie, zapewniające, iż poczyniono wszelkie zarządzenia, niezbędne dla zabezpieczenia spokoju i porządku również i po wyborach.

Kierownictwo partji narodowo-socjalistycznej opublikowało równocześnie okólnik, zaprzeczający wspomnianym pogłoskom. Okólnik ten zaznacza przytem, że partja narodowo-socjalistyczna chce nadal na legalnej drodze zdobyć władzę polityczną, gdyby jednak przeciwnicy sami porzucili tę drogę i chcieli nielegalnymi sposobami toczyć walkę, wówczas i narodowi socjaliści staną wobec zmienionej sytuacji, która wymagać będzie zastosowania innych środków walki.

Berlin, 30. 7. (PAT.) Z Oldenburga donoszą o wzmocnieniu przez rząd krajowy szeregów policji państwowej 230 członkami hitlerowskich oddziałów szturmowych, których już

sta kondydatów stronnictwa narodowo-socjalistycznego do Reichstagu zawiera m. in. około 30 nazwisk o wybitnym brzmieniu słowiańskim, jak naprzykład: Nawrot, Sosna, Adamek, Rusek, Nagunia, Czerny, Jobski, Turowski, Zelewski, Czarnowski, Szymonowski, Wysocki i Sochacki.

skoszarowano jako oddziały pomocnicze. Zarządzenie to uzasadnia się przeciążeniem policji państwowej.

Równocześnie rząd oldenburski — jak donosi prasa — zwrócić się miał do rządu Rzeszy o podniesienie zasiłków finansowych, gdyż dotychczasowe środki pieniężne kraju związkowego są niedostateczne na utrzymanie zwiększonego personelu.

Monachjum, 30. 7. (PAT.) — Nar. socjaliści bawarscy uprawiają na wiecach przedwyborczych niesłychaną agitację przeciw obecnemu rządowi i prezydentowi, dr. Heldowi.

Na wiecu, który się odbył w Maltheserbräu, oświadczył jeden z przywódców hitlerowskich i poseł do landtagu bawarskiego, że dr. Helda spotka niedługo ten sam los, co Severinga w Prusiech. Bawaria potrzebuje bardziej komisarza rządowego niż Prusy. O ile rząd Papena nie zdobędzie się na uporządkowanie stosunków w Bawarii, to zrobią to narodowi socjaliści najpóźniej do 31 lipca i to bardzo gruntownie.

Gorgułow ma zażądać rewizji wyroku

Paryż, 30. 7. (PAT.) Wczoraj obrońca Gorgułowa adwokat Geraud udał się do więzienia la Santé. Gorgu-

łow pozostaje pod ścisłym nadzorem. Ręce ma wolne, natomiast nogi skute w kajdanach.

Zapytany o stan duchowy mordercy, Geraud oświadczył, iż oskarżony nie wydaje się zbyt przejęty wyrokiem śmierci. Być może, iż nie zdaje on sobie dokładnie sprawy z wyroku, gdyż oprócz dowiedzionego nieprawdopodobnie umysłu jest prawdziwym Rosjaninem, żyjącym raczej swojemi marzeniami, niż rzeczywistością.

Gorgułow mówi stale o procesie, wspomina mowę prokuratora i obronę swojego adwokata. Najbardziej dotkniętym zdaje się być zarzutem, iż nie był dobrym doktorem, lecz pokątnym lekarzem.

Oskarżonemu nie wolno czytać dzienników, co go martwi, gdyż chciałby poznać opinię o sobie, zwłaszcza prasy rosyjskiej. Gorgułow powtarza nieustannie, iż chciałby być rozstrzelany, a nie zginąć na szafocie i nie może zrozumieć, że we Francji wyroki śmierci są dotychczas wykonywane na gilotynie.

Wreszcie obrońca oświadczył, iż Gorgułow prawdopodobnie zażąda rewizji wyroku sądu przysięgłych. W takim razie apelacja byłaby prawdopodobnie rozpatrzona w szybkim tempie przez izbę karną podczas jednego z posiedzeń wakacyjnych.

Protest Hallerczyków

Hallerowo, 30. 7. (Tel. wł.) — Znajdujący się tu hallerczycy na znak protestu przeciw niezaprośzeniu generała Hallera na „święto morza” w Gdyni, zwinęli tutaj obóz i manifestacyjnie rozjechali się do domów. S. B.

Oto refleksje wobec święta morza.

„JLUSTRACJA POLSKA“ zaprasza mieszkańców Poznania na wielkie widowisko sportowe

„Wpływ przez Poznań”

wzdłuż brzegów Warty w niedzielę, 31 lipca 1932 roku.

Start przy łazienkach miejskich o godz. 12-tej, meta przy ogrodzie w Szelażu.

(Szczegółowe dane i mapkę trasy zawiera najnowszy, 31-szy, numer „Jlustracji Polskiej“)

Paweł Gorgułow przed sądem przysięgłych

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“).

Paryż, 28 lipca.

Wyrok, wydany przez sąd przysięgłych departamentu Sekwany na zabójcę prezydenta Doumera jest taki, jakiego cały kraj się spodziewał. Paweł Gorgułow został bowiem skazany na karę śmierci 10 głosami na 12 osób, stanowiących trybunał. Dzisiaj proces mordercy prezydenta Republiki Francuskiej należy do historii.

Trzydniowe jego etapy wytworzyły naturalnie dokoła Pałacu Sprawiedliwości specjalną atmosferę. Powiedzmy jednak odrazu, iż zarówno na zewnątrz jak na wewnątrz gmachu, w którym rozstrzygały się losy Gorgułowa, panował spokój; sędziowie, adwokaci i tłum obecnych byli jeszcze wszyscy pod wrażeniem żałoby narodowej, jaką potworna i idiotyczna zarazem zbrodnia okryła całą Francję. Dlatego też od pierwszej do ostatniej chwili, kiedy obrońcy i żona Gorgułowa apelowali o litość dla niego, mimowoli przez salę sądu przesuwał się jakby cień żbolałej wdowy po prezydencie Doumerze, której zbrodniarz nie oszczędził tej nowej żałoby, gdyż, jak wiadomo, na wojnie postradała była aż 4 synów.

W imię jakiej zwyrodniałej idei, czy też jaką niewidzialną ręką kierowany, dokonał Gorgułow swojej zbrodni? Niewiadomo. Słowa bowiem „moja idea“, „zabiliście moją ideę“, „ocali was ona“ rozbrzmiewały przez trzy długie dni rozpraw. Morderca jednak, pomimo swojej gadatliwości, nie potrafił jej stormuować. Trudno też kategorycznie odpowiedzieć — pomimo zeznań kozaka Lazarewa — czy był w istocie na służbie bolszewickiej. Zbrodniarz broni się również energicznie przeciwko zarzutowi, iż jest „czerwony“ czy też „biały“; uważa się za demokrate, organizatora partji „zielonej“, której oznaka pod formą małej chorągiewki znajduje się w witrynie zawierającej rewolwer oraz różne papiery.

Czy Gorgułow jest warjatem, czy też zręcznym symulantem? Słuchając jego zeznań, odnosiło się wrażenie, że chwilami był rzeczywistie niespełna zmysłów potem jednak odpowiedzi jego były najzupełniej logiczne. Dla licznych Francuzów stał się on niejako symboliczną postacią tej nieprzejrzanej, mętnej, czulej i okrutnej zarazem umysłowości rosyjskiej, jaka pozostała na zawsze zagadką dla zrównoważonej, jasnej umysłowości łacińskiej.

W czasie procesu Gorgułowa biuro prasowe w Pałacu Sprawiedliwości rozbrzmiewało wszystkimi językami. Przybyli bowiem na ten proces dziennikarze różnych narodowości. Wrażenia o nim podawali do pism francuskich — oprócz oczywiście stałych sprawozdawców — liczni pisarze, jak Piotr Mac-Orlan, Jerzy Imann itd. itd. Jednym zaś ze świadków był, jak wiadomo, Claude Farrère, nieopodal którego można było widzieć siedzącą czarną sylwetkę kobietę. Była nią ostatnia żona mordercy.

Kiedy tego wprowadzono na salę, wzrok wszystkich obecnych skierował się ku zabójcy. Jest on wysokiego wzrostu, szerokie plecy są nieco pochylone; włosy czarne, kręcone. Paweł Gorgułow miał granatowe ubranie, białą koszulę i takież kombinezon, który na ostatnim posiedzeniu sądu zerwał ze szty, dusząc się w gwałtownym wybu-

chu gniewu. Wydaje się jednak, że od maja nieco zeszczupiał; na twarzy zaś nie widać już uderzeń, jakimi w przystępie pierwszego oburzenia został napiętnowany przez tłum paryski. Jest zrazu prawie że spokojny. W miarę jednak rozwoju rozprawy, zapala się.

Pierwszego dnia rzuca to śmieszne, a zarazem zarozumiałe wezwanie: „Francjo, postuchaj mnie Francjo!“ Na drugi dzień staje się chwilami bardziej pokorny, a wówczas używa tonu i słów proroka, lub ofiary: „Dusza moja jest smutna aż do śmierci“, „Zaprawdę powiadam wam, moja sprawa!...“ Wreszcie trzeciego dnia, kiedy czuje, iż grozi mu rzeczywiste kara śmierci, zaczyna bełkotać: „Niema sprawiedliwości, niema sprawiedliwości; tuez par le fousil, comme bon soldat rousse, pas par guillotine comme bandit...“ Wówczas zaś akcent jego wybitnie rosyjski, nabiera jeszcze bardziej obcego zabarwienia, podobnie jak sam sposób wymawiania różnych słów.

Do ostatniej jednak chwili zapiera się, by był kiedykolwiek komunistą. Kiedy jednak Gorgułow jest szczerzy, a kiedy udaje? Niewiadomo. Gdy zeznaje jego żona, woła: „Przebac mi Anno!“ Ona postępuje chwiejnym krokiem i rzuca w stronę męża słowa: „Pawle, jesteś warjatem!“

Ostatnia żona Gorgułowa jest Szwajcarką. Mówi monotonnym głosem, przerywanym tkaniem, iż był dla niej dobry i nigdy nie przypuszczała, że dopuści się podobnej zbrodni. Do-

rzuca jednak, iż zmienił się ogromnie pod względem charakteru w czasie ostatnich tygodni przed opuszczeniem Monte Carlo i udaniem się do Paryża. Dorzućmy wreszcie, iż Gorgułowowa oczekuje potomstwa... i że w imię niewinnego dziecka błaga o litość. Adwokat mordercy, p. Géraud podkreśla, iż dziecko to może przyjść na świat w dniu, w którym ojciec jego zginie na gilotynie.

Gorgułow zaczyna się w tej chwili poruszać niespokojnie, domagając się, by mu jak najprędzej ścięto głowę i powtarza: „Niema sprawiedliwości... wszystko skończone...“

O godz. 6,45 jury wychodzi ze sali. W 20 minut potem powraca i szef jego wypowiada silnym głosem fatalne dla Gorgułowa słowo „oui“. Jest to wyrok afirmatywny, czyli skazujący go na śmierć. Gorgułow ma zresztą już w tym momencie wygląd skazańca: oczy błędne, szepcze wciąż słowa bez sensu, z kszuli bez kólnierza wystaje biały potężny kark...

Na pięknym placu Dauphine, otaczającym Pałac Sprawiedliwości, do wieczora trwał duży ruch. Tłum spodziewał się, iż może udać mu się zoba- czyć mordercę. Ten jednak został wyprowadzony naturalnie bocznymi drzwiami. Noc tę spędził jeszcze w więzieniu de la Conciergerie, ale wczesnym rankiem przewieziono go do więzienia de la Santé, znajdującego się przy bulwarze Arago. Tam bowiem odbywają się egzekucje, dokonywane przez kata Deiblera, który z dawnych czasów nazywany jest „Monsieur de Paris“.

I. BRIARES.

Ponad siły

Jak wiadomo, w dniu 14 sierpnia r. b. ma odbyć się w Genewie konferencja przedstawicieli różnych organizacji żydowskich w świecie, na której ma zapas uchwała o zwołaniu światowego kongresu żydowskiego.

Dr. F. Rottenstreich, znany ekonomista z obozu sjonistycznego występuje („Hajnt“ nr. 130) z krytyką pod adresem organizatorów tej konferencji genewskiej, która przystąpi do obrad bez posiadania należytych materiałów statystycznych z dziedziny gospodarczej i tak pisze:

„My Żydzi, nie powinniśmy zapominać, że nowy system gospodarczy, wprowadzony obecnie w wielu krajach, jest wykorzystywany przeciw nam. Jeżeli się mówi obecnie o samowystarczalności, rozumie się pod nią samowystarczalność nie państwowa, a narodowa, t. j. przeciw Żydom... To nie jest drobnotka — cały naród ginie, cały naród wyrwa się z korzeniami. Musimy już obecnie powiedzieć, że jeżeli na konferencji międzynarodowej, która państwa zwołują na jesieni, mają być uregulowane sprawy finansowe i gospodarcze, Żydzi nie mogą być zapomniani. My nie będziemy żądali, aby tylko na poszczególne państwa były włożone obowiązki w stosunku do nas. Postawimy inne żądania.“

A więc nawet niektórzy Żydzi zaczynają rozumieć, że ciężar, zwalony przez zydostwo na niektóre państwa, a więc szczególnie na Polskę, jest ponad jej siły i nie może obciążać jej jednej.

Dlaczego tak późno?

W niektórych pismach lwowskich pojawiło się oświadczenie b. reżysera teatrów lwowskich, Leona Schillera treści następującej:

„Wobec ponownego pojawienia się w prasie głosów, określających położenie przemień podpisu na znanej odezwie lwowskiej jako czyn antypaństwowy, pozwalam sobie jeszcze raz stwierdzić, co następuje: Odezwe lwowską otrzymałem do podpisu w czasie próby generalnej „Snu srebrnego Salomei“. Przeczytawszy pierwsze jej zdanie, wzywające do solidaryzowania się z pacyfistyczno - humanitarną akcją Romain Rollanda, Einsteina, Bernarda Shawa i innych, podpisałem ją, nie badając już bliżej dalszego jej tekstu w przekonaniu, że jest to tylko szerzej rozwinięty akces do oświadczenia tych pisarzy. Podpisując tę odezwę, nie przypuszczałem, że mogła ona mieć z jakichkolwiek względów antypaństwowy charakter, albo też godzić w byt niepodległy Polski, takiego bowiem oświadczenia, zgodnie z moim przekonaniem nie mógłbym w żadnym wypadku i w żadnej formie akceptować.“

Tyle oświadczenie p. Schillera. Po jego przeczytaniu nasuwa się tylko jedno pytanie: dlaczego to p. Schiller nie stwierdził wcześniej, że czytał jedynie pierwsze zdanie podpisanej przez siebie odezwy?

O przyjęcie Iraku

Genewa, 30. 7. (PAT.) Anglja przedłożyła sekretarjatowi Ligi Narodów prośbę Iraku o przyjęcie go do Ligi. Anglja przypomina przy sposobności, iż przyjęcie Iraku w poczet członków Ligi jest jednym z niezbędnych warunków zniesienia systemu mandatowego. Anglja domaga się, aby sprawę wniesiono na porządek obrad najbliższej sesji zgromadzenia Ligi.

W wirze walki przedwyborczej

Katowice, 29 lipca.

Nastroje uliczne w Bytomiu doskonale ilustrują przeżycia narodu niemieckiego w związku ze wzmożoną agitacją wyborczą hitlerowców w Rzeszy. Bytom przedstawia obecnie niezwykły widok: wszystkie słupy, parkany i mury domów dosłownie otapetowane są afiszami wyborczymi wzajemnie zwalczających się hitlerowców, komunistów i republikanów. Treść ich jest demagogiczna i skrajnie prowokacyjna, wykonanie nader kosztowne: wielobarwny druk i olbrzymie reprodukcje portretów Hindenburga, Hitlera i innych.

Nie brak tam też oryginalnych pomysłów konkurencyjnych obustronnego zohydzenia się i szkalowania. Np. afisz hitlerowców zachwala listę 2 (Hitlera), a tuż obok wprost na murze wymalowana jest przez szablon olejną farbą olbrzymia strzała z napisem: „Partja zdrajców, morderców i sprzedawczyków“. Oczywiście napis ten jest dziełem ugrupowań lewicowych.

Po mieście krąży mnóstwo hitlerowców, dobrze odzianych, w butach wojskowych, rajtuzach, koszulach brzozywych i tegoż koloru czapkach. Na mundurach pasy koalicyjne, w kieszeniach brauningi, przy bokach pałki gumowe. Publiczność schodzi im z drogi zdaleka, żeby uniknąć awantury, którą o byle drobnotkę wszczynają, gdyż czują się panami sytuacji, co się zresztą wyraźnie przebija w ich butnych i zawziętych obliczach, oraz w pewności siebie, z jaką występują wszędzie. Niewiele różni się oni od komisarzy bolszewickich, jakich obserwowałem w Rosji w 1917 r.

Wobec braku miejsca do lepienia a-

fiszów „moźniejsze“ partje (czytaj hitlerowcy) stawiają własne prowizoryczne słupy ogłoszeniowe. Na ulicach spotyka się takie np. „kondukt“: 4-ch „hitlerów“ dźwiga gotowy do ustawienia słup na odpowiednie miejsce, a przed nimi i za nimi kroczy eskorta z grubymi pałkami, gotowa bić każdego, kto by osmielił się zatrzymać ich lub przeszkadzać w czemkolwiek

Wszędzie czuć wielkie napięcie w stosunkach politycznych: ludzie mijają się z wielką nieufnością w oczach, każdy czegoś się obawia, denerwuje i wyczekuje czegoś nadzwyczajnego. Wszędzie panuje zupełna dezorientacja myśli i poglądów. Wszyscy są jednak pewni, że już niezadługo dojdzie koprinc do władzy, a za nim przyjdzie i sam „kajzer“. „Niemcy nie są stworzone na republikę — oświadczył mi z żalem pewien republikanin — wola i chca monarchji za wszelką cenę“. W jaki sposób to się dokona, pokażą już może najbliższe dni po wyborach niedzielnych. (O)

Rozbieżności w obozie pomajowym

Między b. ministrem skarbu p. Matuzewskim, który wypowiada się na łamach „Gazety Polskiej“, a organem B. B. S. „Walką“ toczy się w dalszym ciągu wojna prasowa o podstawy ustroju gospodarczego, w szczególności o sprawę t. zw. gospodarki planowej.

Wojna ta jest nowym dowodem, jak głęboko sięgające różnice zdań panują w obozie pomajowym w sprawach najbardziej zasadniczych.

Jeszcze echa mowy gen. Schleichera

Jaskrawa sprzeczność z geneeskim kokietowaniem Francji przez Papena, który miał proponować Herriotowi sojusz militarny

Berlin, 30. 7. (PAT). Według doniesień prasy ambasador francuski w Berlinie Poncet podjął demarche u min. spraw zagr. v. Neuratha. (Donosiliśmy już o tem wczoraj — przyp. red.). W czasie rozmowy ambasador francuski wyraził zdziwienie z powodu ostatecznego oświadczenia gen. Schleichera.

W berlińskich kołach dyplomatycznych wskazują na rozbieżność, jaka zaznaczyła się między oświadczeniami, dotyczącymi stosunków francusko-niemieckich, zawartymi w ostatnim wywiadzie kancl. Papena a wynurzeniami gen. Schleichera. „12-Uhrblatt“ zauważa dalej, że większość członków gabinetu Rzeszy podziela ma opinię, iż ostre ataki gen. Schleichera przeciw Francji nie dadzą się pogodzić ze stanowiskiem, jakie zajmują w tym względzie kanclerz v. Papen i min. spraw zagr. Neurath.

W kołach min. Reichswehry czynione są obecnie wysiłki, aby osłabić wrażenie, jakie wywołały wywody gen. Schleichera, przyczem zaznacza się, że stanowią one tylko powtórzenie oświadczenia, złożonego przez delegata niemieckiego Nadolnego w Genewie. Nadolny, — jak utrzymują w kołach dy-

plomatycznych — miał sprzeciwić się tego rodzaju interpretacji jego deklaracji.

Duże wrażenie zrobił w Londynie francuski protest

Londyn, 30. 7. (PAT). Ambasador francuski w Londynie zawiadomił oficjalnie foreign office o treści demarche premiera Herriota wobec ambasadora niemieckiego w związku z przemówieniem gen. Schleichera, wygłoszonym przez radę.

Ze strony Francji miano dać przytem wyraz stanowczemu pogładowi, że mowy takie, jaką wygłosił gen. Schleicher, muszą przyczynić się do utrudnienia

Co się tyczy twierdzenia kanclerza Papena, który miał zaproponować Herriotowi, by między przedstawicielami francuskiego i niemieckiego sztabu generalnego odbywały się konferencje, w kołach dyplomatycznych zaznaczają, że propozycja kanclerza szła jeszcze dalej a mianowicie po myśli planów Rechberga i pod kątem widzenia niemiecko-francuskiego sojuszu wojskowego.

stabilizacji stosunków między Francją i Niemcami.

Oświadczenie francuskie wywołało w foreign office pewnego rodzaju konsternację, w Londynie bowiem nie zdawano sobie sprawy z prowokacyjnego charakteru mowy gen. Schleichera, czego dowodem był artykuł „Times“ komentujący tę mowę z wyrażną życzliwością.

Zjazd na „święto morza“ w Gdyni

Gdynia, 30. 7. (Tel. wł.). Już od wczoraj rana wszystkie pociągi, przychodzące do Gdyni, były przepelnione do ostatniego miejsca. Liczbę dotychczas przybyłych oblicza się na 20 000 osób. Wszystkie hotele, pensjonaty, mieszkania prywatne są zajęte. Przyjechali ludzie z najdalszych zakątków Polski, z Wileńszczyzny, Równego, Małopolski wschodniej i t. d.

Gdynia, 30. 7. (Tel. wł.) Wobec tego, że m. in. zdarzył się tu wypadek,

iz pewien osobnik żądał za 3-dniowy nocleg dla 4 osób w jednym pokoju sumę 250 zł., władze prokuratorskie w Gdyni wydały specjalne zarządzenie w sprawie natychmiastowego aresztowania tych osób, które w czasie „święta morza“ uprawiać będą lichwę żywnościową i mieszkaniową.

Według informacji biura podróży „Orbis“ w całej Polsce sprzedano 83 tys. biletów kolejowych na podróż do Gdyni na „święto morza“.

Przemówienie Papena dla Ameryki

Równocześnie ukłon przedwyborczy pod adresem Hitlera i podważanie traktatu wersalskiego

Berlin, 30. 7. (PAT). Kanclerz v. Papen wygłosił o północy — jak już donosiliśmy — przemówienie w języku angielskim, retransmitowane przez radiostację amerykańską.

Zarządzenia rządu Rzeszy w Prusiech v. Papen nazwał koniecznością, podyktowaną interesem państwa i mającą tylko charakter przejściowy. Suwerenność republik związkowych nie uszczuplono. Ostatnie nieporozumienia między stronnikami skrajnie prawicowymi i lewicowymi groziły wybuchem wojny domowej.

Papen stanął w obronie nar.-soc., podkreślając, że dążą oni do odrodzenia Niemiec i nie mają nic wspólnego

ze skrajnie rewolucyjno-wywrotowym ruchem komunistycznym.

Powszechne niedomagania i rozpaczliwy nastrój, ogarniający naród niemiecki przypisuje Papen traktatowi wersalskiemu. Niemcy pragną żyć w spokoju, aby móc wszystkie swe siły poświęcić sprawie odbudowy świata. Naród niemiecki nie może jednak zgodzić się, aby w 14 lat po wojnie dyskryminacja z traktatu wersalskiego stawała na drodze do uzyskania przez Niemcy równouprawnienia.

Mowę swą v. Papen zakończył apelem do Ameryki, aby należycie oceniła uczucia kurtuazyjne narodu niemieckiego.

Konflikt zbrojny Paragwaju z Boliwią?

St. Jago de Chili, 30. 7. (PAT). Konflikt zbrojny między Boliwią a Paragwajem wydaje się być coraz bardziej nieuniknionym. Aczkolwiek Boliwia nie zgadza się na interwencję jakiegokolwiek państwa w charakterze pośrednika, pragnie jak najwydatniej przyczynić się do pokojowego załatwienia konfliktu.

Buenos Aires, 30. 7. (PAT.) Do-

noszą z Assomption, że, odpowiadając na wezwanie delegacji państw neutralnych, zebranej w Waszyngtonie, rząd paragwajski zdecydował się nie podejmować żadnych kroków nieprzyjacielskich w strefie Chaco i wydał wszystkim dowództwom wojskowym polecenie zajęcia stanowiska ściśle defensywnego.

Weterani amerykańscy nie rezygnują z walki

Waszyngton, 30. 7. (PAT). — Walka b. żołnierzy armji Bonusa z oddziałami wojskowymi została zakończona i większość demonstrantów opuściła stolicę. Kobiety i dzieci, towarzyszące b. żołnierzom mają wygląd bardzo wynudniały i podążają z trudnością za powracającymi grupami demonstrantów. Biały Dom strzeżony jest w dalszym ciągu przez policję.

Waszyngton, 30. 7. (PAT). Uczestnicy tzw. „Bonus-armji“, usunięci siłą z Waszyngtonu, skierowali się do Pensylwanji, gdzie mają się na no-

wo zorganizować. Do Pensylwanji przybyło już 4 000 b. żołnierzy, a oczekują ich tam 25 000. Głównym ośrodkiem ruchu b. żołnierzy ma być miasto Johnstown.

Komendant Waters nosi się z myślą utworzenia nowej organizacji weteranów pod nazwą „Koszule khaki“. Zdaniem Watersa prezydent Hoover zbyt ostro obszedł się z weteranami, w obozie których znajdowało się wiele kobiet i dzieci. W Waszyngtonie panuje spokój.

Zagadkowa tragedia

Wilno, 30. 7. (PAT.) Ćwiczący na górze Trzech Krzyży żołnierze usłyszeli strzały rewolwerowe i przerażliwy krzyk kobiety. Przybiegłszy na miejsce, znaleźli dającą słabe znaki życia, postrzeloną kobietę, a o kilkadziesiąt kroków dalej nieżywego mężczyznę.

Jak wynikało z dochodzenia, byli to: urzędniczka pocztowa z Wilna Janina Januszkiewicz i student uniwersytetu warszawskiego Alojzy Balzuk, który ciężko zranił Januszkiewiczównę, a następnie popełnił samobójstwo.

Nowy poseł B. B.

Warszawa, 30. 7. (Tel. wł.) W miejsce zmarłego posła śp. Wartalskiego wchodzi do Sejmu z listy Nr. 1 — B. B. p. Wacław Mierzejewski, kupiec z Warszawy.

Spłonęła stocznia

Gdynia, 30. 7. (Tel. wł.) Donoszą z Kopenhagi, że w Helsingør spłonęła stocznia okrętowa, która ostatnio zbudowała dla Polski okręty handlowe „Lublin“ i „Lwów“. Szkody przekraczają milion koron duńskich. S. B.

Obsunięcie się skał

Hamburg, 30. 7. (PAT). W północno-wschodniej części wyspy Helgoland obsunęły się w morze masy skalne objętości około 1500 metrów sześciennych.

Przewiednią pogodę na niedzielę: W ciągu dnia pogodnie i ciepło, miejscami częściowe zachmurzenie, słabe i zmienne wiatry południowe, pod wieczór skłonność do wyładowań.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.895 zł.; w Gdańsku na Warszawę 8.92 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 210.50 zł., gotówka 208.50 zł., za 100 guld. gd. w dewizach 173.41 do 173.67 zł., gotówką 173.07 zł.

Urzędowa ceduła

Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 30. 7. 1932 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy w obliczeniu ćwierćlitrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 71,3 kg (121 f. w. h.); 2) żyta pomorskiego 69,95 kg (119,1 f. w. h.); 3) pszenicy poznańskiej 74,8 kg (127,1 f. w. h.); 4) pszenicy pom. 74,35 kg (116,4 f. w. h.); 5) jęczmienia poz. i pom.: a) 74 do 66 kg., b) 68 kg.; 6) owsa poz. i pom. 43,55 kg. (74,1 f. w. h.).

Ceny orientacyjne

Zyto stare	16,50—17,00
Zyto nowe zdrowe suche	15,50—16,00
Usposobienie spokojne	
Pszenica stara	22,50—23,50
Usposobienie spokojne	
Jęczmień 64—66 kg. nowy	17,00—17,50
Jęczmień 68 kg. nowy	17,50—18,50
Usposobienie spokojne	
Owies stary	19,50—20,00
Usposobienie spokojne	
Mąka żytnia 65% wł. work.	29,00—30,00
Usposobienie spokojne	
Mąka pszenina 65% wł. work.	36,00—38,00
Usposobienie spokojne	
Otreby żytnie	11,00—11,25
Otreby pszenne	9,75—10,75
Otreby pszenne (grube)	10,75—11,75
Rzepak	25,50—26,50
Rzepak zimowy	29,00—31,00
Łubin niebieski	12,00—13,00
Łubin złoty	16,00—17,00

Ogólne usposobienie spokojne.
Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 435 tonn, pszenicy 30 tonn, jęczmienia 75 tonn, mąki żytniej 15 tonn, mąki pszennej 30 tonn, otrąb żytnich 5 tonn.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 30. 7. 1932 r.

Pszenica march. nowy zbiór	219,00—221,00
Tendencja stała	
Zyto march. nowy zbiór	159,00—161,00
Tendencja niejednolita	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	159,00—171,00
Tendencja stała	
Owies march.	164,00—169,00
Tendencja niejednolita	
Mąka pszenina	28,75—33,50
Tendencja utrzymana	
Mąka żytnia 70%	23,50—25,75
Tendencja spokojna	
Otreby pszenne	11,50—11,80
Tendencja utrzymana	
Otreby żytnie	10,25—10,50
Tendencja spokojna	
Groch Victoria	17,00—23,00
Groch drobny jadalny	21,00—24,00
Groch pastewny	14,00—17,50
Pełuszka	16,00—18,00
Bób	15,00—17,00
Wyka	17,00—19,00
Łubin niebieski	11,00—12,00
Łubin złoty	16,00—17,00
Kuchy linaie 37%	10,20—10,40
Kuchy z orzecha ziemnego	11,20—11,30
Kuchy mielone (maczka)	11,40—11,50
Wytłoki suche paryt. Berlin	9,00—9,60
Srót Soja ekstrahowany 46% loco Hamburg	10,30—10,40
Srót Soja ekstrahowany 46% loco Szczecin	11,10

Giełdy zbożowo-towarowe

Kraków, 29. 7. Żyto nowe stand. 19.50 do 20, mąka pszenina okr. krak. grysikowa 46 — 48, 45 proc. 45 — 46, 60 proc. 43.50 — 44, mąka żytnia okręgu krakowskiego 65 proc. 37 — 37.50, mąka żytnia dla pszenicy nie wyjaśniona, zresztą spokojna, dowozy male.

Warszawa 29. 7. Żyto stare 19.50 do 20.00, nowe 17 — 17.50, pszenica jednolita 25.50 — 26, zbiór. 24.50 — 25.00, owies jednolity 24 — 24.50, zbierany 21 — 21.50, jęczmień na kaszę 18 — 18.50, groch polny 28 do 31, groch Wiktorja 28 — 31. Usposobienie spokojne.

OFIARNOŚĆ NA CELE OŚWIATOWE WZMACNIA POTĘGĘ RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Obniżka cen papieru

Warszawa, 30. 7. (Tel. wł.) W min. przemysłu i handlu odbyła się konferencja dyrektora departamentu przemysłowego z delegatami syndykatu papierniczego. Na konferencji doszło do porozumienia co do obniżki cen papieru w Polsce.

Nowe ceny wejdą w życie od 1-go sierpnia r. b. W stosunku do grudnia 1931 r. obniżono je od 10 do 17 proc. ponadto wprowadzono rabaty w wysokości od 5 do 15 proc.

Wobec osiągniętego porozumienia co do zniżki cen papieru krajowego rząd nie podwyższy przyznanego kontyngentu 2400 tonn na przywóz papieru z zagranicy, a wszelkie podania o dalsze pozwolenia przywozu papieru zagranicznego nie będą rozpatrywane.

Mściciele pokoju

Lipsk, 30. 7. (PAT.) W górach Harcu w miejscowości Ravensberg wzniesiono z inicjatywy nacjonalistycznego związku im. królowej Luizy pomnik, poświęcony ziemiom, które „mocą traktatu wersalskiego wyrwane zostały żywcem z łona macierzy“.

W ceremonii odsłonięcia pomnika, który — jak głosi napis — „stanowić ma zawsze przypomnienie narodowego obowiązku współczesnym pokoleniom“ wzięli udział przedstawiciele władz państwowych i komunalnych, oraz tłumy publiczności.

Przed pomnikiem wygłoszono szereg przemówień w duchu bojowo-nacjonalistycznym, przyczem młodzież złożyła ślubowanie, że naród niemiecki w walce o zwrot „zrabowanych“ ziem i kolonij nie ustąpi, dopóki żywotne interesy niemieckie nie zostaną w całości zrealizowane.

Bohaterski Polak

Marsylja, 30. 7. (PAT.) Wczoraj w czasie kąpieli z przyjaciółmi utonął w Ales młody robotnik, nazwiskiem Marius Giraud. Świadcami tragicznej sceny była licznie zebrana nad brzegiem rzeki publiczność, z pośród której tylko polski robotnik, Antoni Świąciak, rzucił się w nurty rzeki, śpiesząc na ratunek tonącemu. Mimo, iż bohaterkiemu Polakowi udało się przyholować ofiarę wypadku do brzegu, wszelkie zabiegi ratownicze nie odniosły skutku, gdyż Giraud już nie żył.

Sprawa szpiega niemieckiego

Gdynia, 30. 7. (Tel. wł.) Wiadomość, rozpowszechniona wczoraj przez radio niemieckie, że szpieg Reschetkowski skazany został tu na 7 lat ciężkiego więzienia, jest tendencyjnym kłamstwem.

Sprawę Reschetkowskiego przekazano onegdaj z trybu doraźnego na drogę postępowania zwyczajnego. Obecnie przeciwko Reschetkowskiemu toczy się normalne śledztwo. Proces przeciw niemu odbyć się będzie mógł dopiero za kilka miesięcy. S. B.

Święto Chrystusa-Króla w Polsce

(KAP). W myśl uchwały episkopatu polskiego tegoroczne święto Chrystusa-Króla odbędzie się pod hasłem: „Walka z bezwstydem i z pornografią w druku i w obrazku”.

Święto to jest równocześnie świętem Akcji Katolickiej w Polsce. Naczelny Instytut Akcji Katolickiej w Poznaniu rozpoczął już prace przygotowawcze, wydając komunikat z obszerną instrukcją o urządzeniu święta i rozesłał go do diecezjalnych Instytutów Akcji Katolickiej w całej Polsce. Niebawem rozpoczną się intensywne przygotowania w diecezjach i po parafiach, aby godnie uczcić i złożyć hołd

Chrystusowi-Królowi. Święto Akcji Katolickiej, które odbywa się w październiku, musi stać się potężną manifestacją całej Polski katolickiej. Dzień ten da hasło do bezwzględnej i konsekwentnej walki z wszelkiego rodzaju bezwstydem i pornografią, którą wyprzeć musi z rynku i obiegu katolicka moralność, katolicka prasa, literatura i sztuka.

Katolicy! Przygotowujcie się do czynu. Gdy padnie hasło w dniu święta Chrystusa-Króla, dajcie odważnie wyraz swym przekonaniom, aby zaświadczyć prawdę o katolickiej Polsce!

Łobuzerstwo

Pod tym tytułem pisze „Dzień Wileński:

Jedną z najdotkliwszych plag powojennych, jest niewątpliwie szerząca się we wszystkich niemal warstwach — łobuzeria.

Kto nie stykał się z tym objawem, bądź osobiście, bądź jako świadek? Kto się nie oburzał?

Oto ktoś posadził w swym ogródku kilka drzew owocowych, aliści w nocy zakradł się łobuz i drzewka połamał — tak, bez żadnej dla siebie korzyści, jedynie z jakiejś sadystycznej rozkoszy niszczenia. Ktoś tam odnowił fasadę swej kamieniczki — zdawałoby się, tylko przyklasnąć, bo to i ozdoba miasta i przechodniom mile patrzeć i przed obcymi, zwiedzającymi miasto, nie trzeba się wstydzić. Aliści wnet znajdzie się łobuz, który świeżo pobieloną i odnowioną ścianę „ozdobi” jakimś idjotycznym napisem, lub wprost ją poplamia. Dla przykładu dość wspomnieć, co się działo podczas ostatnich wyborów, — była to jakaś wyuzdana orgja niszczycielska, której ślady dotychczas widnieją na wszystkich ulicach wileńskich.

Jakoż łobuzerstwo nie jest przywilejem wyłącznie warstw najniższych, widzimy je bardzo często w najwplywowszych nawet sferach politycznych. Łobuzerstwo jest objawem powojennym, czemu się dziwić nie należy. Wojna wytwarza bohaterów, ale też całe zastępy... łazików, wykołajców, którzy później, nie ujęci w żelazne karby dyscypliny wojskowej, stają się plagą społeczeństw. A znowu miljonowe

zastępy tych, których dzieciństwo przypadło na czas wojenny, którzy wychowywali się bez opieki ojca, walczącego na froncie, często bez nadzoru matki, zarabiającej na kawałek chleba powszedniego, — wszystko to materiał najpodatniejszy na łobuzów.

Powie kto może, że jest to objaw przejściowy, że czasem, gdy zjeździe z widowni obecne wojenne i powojenne pokolenie, szczeną z niem razem wady jego. Niestety tak nie jest: raz zachwaszczona niwa będzie stale rodzić chwasty, dopóki się ich stanowczo i radykalnie nie wypłeni. Jakoż szereg państw, w słusznym zrozumieniu niebezpieczeństwa, podjęło energiczną walkę z łobuzerstwem, nie gardząc nawet tak radykalnym środkiem, jak kara cielesna. Karę cielesną, specjalnie za łobuzerstwo, zaprowadziły Węgry, Danja, Anglja, ostatnio zaś niektóre Stany Ameryki Północnej.

Nie spierając się co do celowości takich właśnie środków zwalczania łobuzerstwa, pragniemy tylko podkreślić zasadniczą potrzebę walki z tą plagą. Jakoż pod tym względem można rozróżnić dwa systemy: społeczeństwa, gdzie się zwalcza łobuzerję, mniej lub więcej radykalnymi środkami, oraz takie, gdzie łobuzeria bywa premjowana, gdzie notoryczne łobuzy dochodzą często do najwyższych godności i wpływów.

Jest to niewątpliwie jedna jeszcze z tak licznych przyczyn gnębiącego świat kryzysu, albowiem nie ulega wątpliwości, że kryzys gospodarczy wyłonił się ze stokroć gorszego — kryzysu moralnego.

„Pewnem jest, że fakty takie w przyszłej, niesanacyjnej Polsce nie będą możliwe. Wydano dekret o nadmiernych pensjach. Oczywiście nie dotąd nie wiadomo, by choć jednemu człowiekowi na mocy tego dekretu odebrano olbrzymie zarobki. Ale też ten dekret podobno umyślnie tak został opracowany, by „biednym dyrektorem” szkody nie wyrządził, a za to wywołał w społeczeństwie wrażenie, że coś się robi. Rząd mógł niewątpliwie zmniejszyć kolosalne płace niektórych osób w przedsiębiorstwach państwowych. Czy to zrobiono? Czy zaoszczędzono coś kosztem „sanatorów”, zasiadających w radach nadzorczych różnych przedsiębiorstw śląskich i nieśląskich?”

Żydzi w „Il. Kurjerze Codz.”

Jeden z dziennikarzy krakowskich zwraca w „Gazecie Warszawskiej” uwagę na wpływy żydowskie w „Ilustr. Kurjerze Codziennym”.

Wiadomo, że wydawca tego pisma, poseł B. B. Marjan Dąbrowski, jest naczelnym redaktorem tylko z nazwy. Redaktorami najważniejszych działów są Żydzi: politycznego dr. Ludwik Rubel (od niedawna wychrzcony); ekonomicznego — dr. Ferdynand Zweig; dodatku lekarskiego — dr. Gross; technicznego — dr. Eisfeld czy Kornfeld. Polacy pochodzenia aryjskiego pełnią w redakcji funkcje tylko drugorzędne.

Na placówkach zagranicznych „I. K. C.” funkcjonują Żydzi: Bzowiecki w Paryżu; Charey w Londynie; Heller (wychrzcony) w Berlinie; przez długie lata Czaki w Wiedniu; w Rzymie — La wina (pseudonim).

Kierownikami oddziałów pozakrakowskich są: w Warszawie — Wrzos i Mart (pseudonimy); w Poznaniu — dr. Szperber (wychrzcony); w Łodzi — Weiss i podobnie w wielu miastach mniejszych.

POPIERAJCIE TANIE KUCHNIE BO ONE KARMIA WSZYSTKICH GŁODNYCH!

Walny zjazd Związku niższych funkcj. państw.

W dniach 14 i 15 sierpnia b. r. odbędzie się w Warszawie VII walny zjazd delegatów Związku niższych funkcjonariuszów państwowych Rzeczypospolitej Polskiej. W zjeździe wezmą udział delegaci 180 kół Związku z całego terenu Rzeczypospolitej.

Oprócz szeregu spraw organizacyjnych, na zjeździe omawiane będą najaktualniejsze sprawy świata pracowniczego. W pierwszym rzędzie zjazd rozważać będzie sprawę przestrzegania godzin służbowych i spoczynku niedzielnego sprawę unormowania plac. wstrzymania redukcji niższych funkcjonariuszów i pracowników państwowych, przywrócenia awansów i szczebli, obsadzenia etatów, wynagrodzeń za godziny nadliczbowe, niedziele i święta i t. d.

Z Cechu mistrzów cukierniczych

Cech mistrzów cukierniczych w Poznaniu odbył 28 bm. w lokalu p. Słomiana swe plenarne zebranie przy dość licznych udziałach członków. Obrady otworzył starszy Cechu p. Łuczak, protokół odczytał sekretarz p. Wicherski.

Ciekawy referat n. t. „organizacje rzemieślnicze, a życie gospodarcze” wygłosił p. Hoinka.

Po omówieniu sprawy wszczętej akcji dla bezrobotnych cukierników, poruszono także sprawę dokonanego wyboru wydziału czeladniczego. Wybór skutecznym w obecności przedstawicieli Izby Rzemieślniczej p. radcy Glucka. W skład wydziału wchodzi czterech członków i czterech zastępców. Utworzenie tego wydziału ma donieść znaczenie, albowiem łatwiej da się rozwiązać zagadnienie bezrobocia w zawodzie cukierniczym. Następnie dokonano wyboru podstarzszego w osobie p. Pawlarczyka, właśc. cukierni w Parku Wilsona.

W wolnych głosach poruszył p. Wawrzyniak sprawę uczeni, którzy do szkoły dokształcającej uczęszczają przed południem, a więc w czasie, gdy cukiernicy najczęściej mają zatrudnienia. Sprawą tą zajmie się zarząd cechu. P. Pawlarczyk omówił sprawę otwierania składów z cukierkami w niedziele i święta oraz w dni powszednie po godzinach policyjnych. Wreszcie omówiono kwestję rejestracji uczniów oraz praktycznego ich wykszolenia.

Nad ostatnim punktem potoczyła się żywa dyskusja. Mistrzowie stanęli na stanowisku, że uczniowie w szkole dokształcającej winni się po za nauką teoretyczną, kształcić także praktycznie. Również i w tej sprawie poczyni starania zarząd. Planuje się urządzenie wystawy prac uczniowskich.

Po załatwieniu spraw wewnętrznych, zamknięto obrady. (z)

Komunikaty „Rozwoju”

Syndykat papierniczy „Centropapier” a właściciele drukarni w Poznaniu.

Przed kilku miesiącami powstał w Warszawie syndykat papierniczy. Zainteresowanych odsyła ów Syndykat po zakup papieru, którego nie posiada na składzie w Warszawie, do firmy żydowskiej R. Aleksandrowicz Synowie w Poznaniu. Czy panowie z Syndykatu, wiedząc że właściciele drukarni poznańskich są w 99% Polakami - chrześcijanami, nie uważają za właściwe powierzyć zastępstwo lub urządźć składnicę papieru u jednego z hurtowników chrześcijan, których w Poznaniu nie brak?

Niektóre fabryki tektur oddają również zastępstwo na Poznańskie wymienionej firmie żydowskiej.

Zerują na naiwność ludzką.

Przy ul. Wronieckiej 10, m. 14, u p. Krzywińskiej, pod firmą „Merkur”, Żyd Gips przyjmuje zamówienia na powiększenia fotografii. Interesenci skarżą się po niewczasie na nieudolne wykonanie i wyszysk. Zawodowym fotografom tutejszym szkoda również inni jeszcze niepowołani osobnicy żydowscy, jak: Sperling, Feichner, Wormberg itd., zbierając zamówienia na „artystyczne” prace fotograficzne.

Oszukańczy „Bank” żydowski.

Żyd Izrael Richter, wyłączny właściciel „Dyskontowego Banku Spółdzielczego we Lwowie”, sprzedawał przez agentów „Spółdzielni” na cele mieszkaniowe. Naiwnych, których łudzą obietnicą wygranania znacznej sumy, znaizło się 1300, poszkodowanych na ½ miliona złotych. Pomiedzy nimi znajdujący się również i obywatele poznańscy, gorzko dziś żalujący swej lekkomyślności.

ROLNICY!

Zamawiając na czas nawozy sztuczne na uprawy jesienne 1932.

Sprzedajemy:

AZOTNIAK

Saletrzak

Nitrofos

Saletrę sodową

Saletrę wapniową

Siarczan amonu

SUPERFOSFAT MINER.

Tomasynę

Tomasynę azotniakowaną

SOLE POTASOWE

Kałuskie wysoko- i niskoproc.

Kainit stebnicki i kałuski.

Zapewniamy najkorzystniejsze warunki dostawy.

Dostarczamy również ze składnic naszech w Poznaniu nawozy w partjach wagonowych - kombi nowanych, półwagonowych i drobniowych.

Ziecenia przyjmujemy za pośrednictwem Spółdzielni rolniczo-handlowych „Rolnik” i firm rolniczo-handlowych.

Pw 3611-30.64

Centrala Rolników Sp. Akc.

Poznań, Plac Wolności 18.

Wyjaśnienia.

Jakiś osobnik anonimowy nasyła listami pod firmą „Rozwój” kupców na prowincji. Zaznaczamy, że nie mamy nic wspólnego z tą zakonspirowaną akcją samobronną i poczyniliśmy dochodzenia, celem ujawnienia autora, który działa w interesie własnym.

Mroczkowski Jan, Żydowska 1, który, jak donosiliśmy, oddaje część mieszkania Żydom, nie jest przedsiębiorcą budowlanym, lecz pośrednikiem.

Na liczne zapytania odpowiadamy że żydowskim przedsiębiorstwem krawieckim przy ul. Rzplitej, popieranem przez nasze Panie, jest Salon mód „Felicja”, własność Żydówki Rauchwergorowej.

Związek Samoobrony Społecznej „Rozwój”.

Działalność „Caritasu” w Gostyniu

Wydział Parafjalny „Caritasu” w Gostyniu datujący swą działalność od 13. 3. 31 r., rozwija pomyślnie swe prace dzięki pomocy kupiectwa, które w zrozumieniu plag żebraństwa i wliczając do pomocy przystąpiło do Wydziału Parafjalnego „Caritasu”. W ten sposób uwolniono Gostyn i okolice od żebraków i wliczając.

W okresie sprawozdawczym za czas od 1. 4. 31 r. do 1. 4. 1932 r. przyjęć w biurze było tylko 684, natomiast liczba odwiedzin w domach i wywiadów dochodzi do 1470. Oplekowano się 45 chorymi, a świadczenia moralne wyrażają się w cyfrze 39 wypadków, nie wliczając dostarczanych ubogim 25 czasopism tygodniowo, oraz wyszukanie pracy dla 18 osób. Szczególnie na uwagę zasługuje wydajna współpraca ze Stowarzyszeniem Pań Miłoś. św. Wincentego à Paulo które zajęło się akcją dożywiania dzieci, posyłając na obiady do domów prywatnych 95 dzieci oraz ubrano do I Komunii św. 24 dzieci. Jeśli chodzi o świadczenia materialne, to wydano żywności za 3.433.06 zł., pozatem 7010 litr mleka, 538 sztuk odzieży, 180 ctr. węgla również z udziałem Stowarzyszenia. Gwiazdka i święconem obdarzono 60 rodzin. Dochody Wydziału wynosiły 8.590.65 zł., rozchody 8.490.36 zł., przyczem ze składek członkowskich wpłynęło 8.240.65 zł., co chlubnie świadczy o uspołecznieniu tamtejszego obywatelstwa. (z)

Nowoczesnym niezastąpionym środkiem do pielęgnowania włosów jest „EUNICE” Karpińskiego, Szampoo w proszku. Usuwa szkodliwe kwasy tłuszczowe, nadaje włosom jedwabistą puszystość. Tw 233

Rekordy pobija zawodnik, który stale używa
»SUGUS« Pudełko 20 groszy

Pw 3573-70.5

NAJNOWSZA WIADOMOŚĆ!

Celem przekonania P. T. Publiczności, że słynne z jakości zwiłki i bibułki Olleszańskie (d. Olleschau) są wyrobem czysto krajowym, postanowiła Dyrekcja Fabryk Olleszańskich (d. Olleschau) uprzystępnienie zwiedzenia zakładów fabrycznych w pewne dni tygodnia. Dnie oraz godziny zwiedzenia podane zostaną do wiadomości P. T. Publiczności w najbliższych dniach osobnymi komunikatami w prasie miejscowej. Pw 3571 72.43

8 okręgów szkolnych

Ostatnio ukazało się rozporządzenie ministerstwa wyznań religijnych i oświecenia publicznego, zawarte w nr. 63 „Dz. Ustaw”, który — w art. 589 stwierdza, iż wprowadzony zostaje nowy podział kraju na okręgi szkolne.

Według wspomnianego rozporządzenia — od dnia 1 września br. dokonany zostaje podział, na ośm następujących okręgów szkolnych: Brześć nad Bugiem, Kraków, Lublin, Lwów, Poznań, Warszawa, Wilno i Wołyń. Kuratorjum wołyńskiego okręgu szkolnego mieścić się będzie w Lucku.

Pensje dyrektorów śląskich

„Kurjer Śląski” domaga się surowych wystąpień przeciwko śląskim dyrektorom kopalń i hut, którzy pobierają olbrzymie pensje, a mimo to działają na szkodę tego przemysłu.

„Przypominamy tu — pisze — te krocie tysięcy złotych, jakie otrzymał dyrektor z huty „Pokoju” za doprowadzenie tej huty do takiego „rozkwit”, że musiała ogłosić aż upadłość. Dziś możemy podać, że dyr. Haase, ustąpiwszy z koncernu „Wspólnoty Interesów”, otrzymał 30 tysięcy dolarów (około 270 000 złotych) jednorazowego odszkodowania i 2 700 franków szwajcarskich miesięcznej emerytury aż do końca swego życia”.

Prawie się wierzyć nie chce. Równocześnie zwalnia się tysiące robotników. Gdyby ci dyrektorowie naprawdę dbali przynajmniej o rozwój naszego przemysłu! „Kurjer Śląski” przytacza taki przykład:

„Wspólnota Interesów”, należąca do międzynarodowego kartelu rur, miała otrzymać w roku 1931 według ustalonego klucza jeszcze zamówień na 10 000 tonn. Zamówień tych nie wykonał nasz przemysł, bo odstąpił je przemysłowi niemieckiemu, a mianowicie firmie „Röhren-Verband G. m. b. H.” w Düsseldorfie po cenie 60 fr. szw. za tonnę. Koncern „Wspólnoty Interesów” otrzymał za to odstąpienie zamówienia Niemcom 600 tys. franków szwajc. Tak przemysł okrada robotników i państwo”.

„Głos Narodu” pisze z powodu tego:

Polskie Siostry Miłosierdzia w połudn. Brazylii

Wielką usługę na polu oświatowym oddają polskim kolonistom Siostry Miłosierdzia, znane i powszechnie cenione nie tylko w Polsce, lecz i w całym świecie.

Już w 1929 r. obchodzą one srebrny jubileusz czyli 25-lecie swej pracy w polskich szkołach i szkółkach, rozrzuconych między osadami naszych rodaków w południowej Brazylii.

Pierwsza wyprawa Sióstr Miłosierdzia prowincji chełmińskiej wyruszyła z Poznania, z klasztoru przy kościele „Przemienienia Pańskiego”, we wrześniu 1904 r. do Brazylii. Serdecznie przyjął długo oczekiwane Siostry Miłosierdzia nasz lud w kolonii Abranches pod Kurytybą. Tu powstała pierwsza dwuklasowa szkoła polska, starannie przez nie prowadzona. Obecnie istnieje na tym samym miejscu obszerne polskie kolegium Sióstr Miłosierdzia pod wezwaniem św. Józefa. Mieści internat z 80 uczniami i uczenicami oraz eksternat szkolny, do którego uczęszcza przeszło 120 dzieci szkolnych. Tu mają Siostry Miłosierdzia od kilku lat swoje seminarjum czyli nowicjat, z którego wychodzi coraz liczniejszy szereg Sióstr Miłosierdzia, zrodzonych już na ziemi brazylijskiej.

Na liczne prośby kolonistów polskich przysyłano z prowincji chełmińskiej co parę lat kilka sióstr do Brazylii tak, że liczba sióstr z Polski wynosi 42, a liczba Sióstr Miłosierdzia z Brazylii dochodzi do 30. Ogółem jest obecnie przeszło 70 Sióstr, które pracują na 12 stanowiskach przeważnie w Stanie Parany, gdzie liczba naszych rodaków dochodzi do 100.000. W Stanie Santa Catharina znajduje się tylko jeden dom Sióstr Miłosierdzia (w Itayopolis).

Pole pracy polskich Sióstr Miłosierdzia nie ogranicza się obecnie już do szkół, lecz zatacza coraz większe kręgi. W kilku miejscach mają pod swoją opieką szpitaliki i ambulatorja domowe, z których korzysta bardzo wielu chorych kolonistów Polaków jako i innych narodowości. Liczba ich rocznie wynosi w niektórych domach Sióstr 2.000 a nawet 3.000 chorych (w Abranches).

Siostry prowadzą również i w Brazylii Stowarzyszenie „Dzieci Marji”, a tem samem przyczyniają się w wielkiej mierze do wychowania naszemu ludowi przyszłych pobożnych i cnotliwych matek.

Dotychczas polskie Siostry Miłosierdzia nie mają domu w Kurytybie, co bardzo utrudnia zarządowi Zgromadzenia porozumiewanie się z władzami brazylijskimi i komunikację z poszczególnymi domami. W marcu br. przystąpiły do budowy domu centralnego w Kurytybie. Z braku jednakże funduszy nie mogą budowy dokończyć. Uprasza się przeto o łaskawe ofiary na ten cel. Złożyć je można we furcie Sióstr Miłosierdzia przy kościele „Przemienienia Pańskiego” na ręce Przewiel. Sióstr Przełożonej z uwagą „Dla Sióstr w Brazylii”.

Tamże kupić można książeczkę: „Srebrny Jubileusz działalności polskich Sióstr Miłosierdzia w południowej Brazylii”. Ofiara za tę książeczkę, 2 złote, jest przeznaczona również na ten sam cel.

Ks. Józef J. Góral
dyrektor pol. Sióstr Miłosierdzia
w Brazylii.

Kongres Międzynarodowy Elektryków

(Congres International d'electricite)

Odbyty niedawno w Paryżu Kongres Międzynarodowy Elektryków zgromadził przedstawicieli 18 państw. Członkowie Kongresu dzielili się na: członków zwyczajnych w liczbie 724 osób, honorowych 48, wspierających 250, osób towarzyszących 188. Razem z przedstawicielami państw w ilości 70 osób Kongres liczył więc 1280 osób.

Posiedzenia 13 sekcji odbywały się w pięknych salach Pleyel'a. Wśród referatów zwracali na siebie uwagę imiona najslawniejszych fizyków doby obecnej: Louis de Broglie, m-me Skłodowska-Curie, Debye, Fermi, London, Richardson, Thibaud, Schroedinger i inni. Uroczyste posiedzenie na Sorbonie w obecności p. Prezydenta Rzeczypospolitej Francuskiej le Brun, bankiet w pałacu d'Orsay, wydany przez p. ministra oświaty, przyjęcie u znakomitego wynalazcy Claude'a, lic-

ne wycieczki do elektrowni i radja — wszystko to pozostanie jasną kartą w pamięci kongresistów. Prócz wycieczek naukowych odbyły się wycieczki do Versailles, Chantilly, Malmaison. Dla kongresistów była wystawiona opera i balet, nawet był wieczór z tańcami.

Grupa polska kongresistów odwiedziła grób Chopina na cmentarzu Père Lachaise, gdzie złożyła wieniec z wyrazem hołdu dla sławnego kompozytora. Grupa polskich fizyków była też łaskawie przyjęta przez m-me Skłodowską-Curie w jej instytucie, poczem zwiedziła cały instytut.

Świetna organizacja kongresu, doskonałe referaty, mnóstwo urozmaicenia budzą szczerą wdzięczność dla komitetu organizacyjnego kongresu, którego prezesem był Paul Janet.

MARTA LUBIENIECKA.

O równouprawnienie w zawodzie drogistowskim

Z kół zainteresowanych otrzymujemy poniższy artykuł z prośbą o umieszczenie:

W chwili odrodzenia Polski obowiązywały w zawodzie drogistowskim aż cztery różne ustawodawstwa, regulujące handel środkami leczniczymi poza aptekami, względnie handel drogeryjny. I tak mieliśmy na kresach wschodnich ustawodawstwo rosyjskie, w b. Kongresówce ustawę dla materialistów z roku 1844, w b. dzielnicy pruskiej rozporządzenie z roku 1901, a w Małopolsce ustawodawstwo austriackie. I co najdziwniejsze, wszystkie te ustawy po tylu latach niepodległości obowiązują ciągle jeszcze w różnych dzielnicach naszego kraju z największą szkodą dla prawidłowego rozwoju zawodu drogistowskiego. Związek Drogerzystów Rzpl. Polskiej od szeregu lat czynił u odnośnych władz bardzo usilne starania, celem ujednoczenia ustawodawstwa drogistowskiego przez wydanie ogólnej ustawy drogeryjnej i w tym celu już przed kilkoma laty opracował odnośny projekt, który złożył w departamencie służby zdrowia przy min. spraw wewnętrznych w Warszawie. W roku 1930 okazała się potrzeba ponownego przerebienia owego projektu, co też zarząd główny Związku Drogerzystów Rzpl. Polskiej na kilkunastu posiedzeniach uczynił, składając następnie w dniu 14 sierpnia 1931 r. projekt ustawy drogistowskiej w ostatecznej już formie przez swoich delegatów, pp. prezesa W. Gładysza i K. Gadebuscha, w departamencie służby zdrowia. Od tego czasu niestety już prawie mowa rok mija, a o ustawie drogistowskiej wogóle nie słyhać.

Tyle dla wyjaśnienia, na jakie trudności napotyka zawód drogistowski i jego organizacja zawodowa Związek Drogerzystów Rzpl. Polskiej w Polsce odrodzonej w swoich staraniach o wprowadzenie jednolitego ustawodawstwa.

A teraz kilka słów w sprawie szkolnictwa drogistowskiego. Jedyne prawidłowe szkoły drogistowskie posiada od przeszło 30 lat b. dzielnica pruska. Szkoły te w Poznaniu, Krotoszynie, Katowicach, Grudziądzu i Bydgoszczy pozostają pod kierownictwem odpowiednio wykształconych sił nauczycielskich i są pod zarządem względnie własnością (z wyjątkiem szkoły poznańskiej) Związku Drogerzystów Rzpl. Polskiej. Poziom naukowy w szkołach tych w niczem nie ustępuje poziomowi tego rodzaju uczelni zagranicznych, np. w Niemczech, a nawet częściowo je przewyższa. Po ukończeniu szkoły poddaje się uczniowie egzaminowi dyplomowemu, a którzy egzamin ten zło-

żą z wynikiem dodatnim, otrzymują oprócz świadectwa końcowego z szkoły jeszcze dyplom drogistowski, wydawany przez Związek Drogerzystów Rzpl. Polskiej. Nadmienić trzeba, że wszystkie te szkoły i kursy drogistowskie są koncesjonowane przez państwowe kuratoria szkolne i podlegają temu samemu państwowemu nadzorowi władz szkolnych. Do szkół drogeryjnych w b. dzielnicy pruskiej przyjmuje się tylko uczni z odpowiedniemi przygotowaniem szkolnem, które muszą wykazać przy egzaminie wstępnym.

W Małopolsce szkół drogistowskich dotychczas jeszcze niema. Tamtejsze gremja urządzają w razie potrzeby doradcze kursy przygotowawcze, trwające 1—3 miesiące, poczem odnośni kandydaci składają egzamin na drogiste przed zarządem gremjów i otrzymują świadectwo drogistowskie, upoważniające ich do wykonywania zawodu.

W całej zaś b. Kongresówce aż do niedawna wogóle prawidłowego szkolnictwa dla zawodu drogistowskiego nie było. W samej Warszawie istnieje kilka prywatnych kursów przygotowawczych do egzaminu na materialistę, który się odbywa dwa razy rocznie w departamencie służby zdrowia. Poza tem mamy od kilku lat w mieście Łodzi szkołę drogistowską tamtejszej organizacji drogistowskiej, która prawidłowo się rozwija. Szkoła ta powstała także z inicjatywy Związku Drogerzystów Rzpl. Polskiej.

Już z tego krótkiego zestawienia widać, że najlepiej przygotowani do zawodu drogistowskiego są właśnie drogerzyści z b. dzielnicy pruskiej, posiadający dyplom Związku Drogerzystów Rzpl. Polskiej. Należałoby przypuszczać, że takie dyplomy będą miały właśnie pierwszeństwo albo przynajmniej równouprawnienie z dyplomami na materialistów w b. Kongresówce oraz świadectwami na drogerzystę w Małopolsce. Lecz niestety tak nie jest. W Małopolsce zrazu nie robiono dyplomowanym drogerzystom z Wielkopolski większych trudności, dopiero od niedawna władze tamtejsze nie chcą uznawać dyplomów z b. dzielnicy pruskiej na równi z dyplomami, wydawanymi przez gremja małopolskie.

W b. Kongresówce musieli drogerzyści z b. dzielnicy pruskiej, chcący się tam etablować, składać ponowny egzamin na materialistę. Dzięki staraniom Zarządu Związku Drogerzystów Rzpl. Polskiej uzyskano przyrzeczenie, że dyplomowanych drogerzystów z b. dzielnicy pruskiej będzie się egzaminowało w b. Kongresówce tylko z ustawodawstwa, obowiązującego na tym terenie.

A jak jest w b. dzielnicy pruskiej?

WCZESNE odnowienie przedpłaty naszego pisma

zapewni regularną dostawę przy zmianie miesiąca.

Tu mogą się etablować bez jakichkolwiek ograniczeń tak drogerzyści z b. Kongresówki jak i z Małopolski, co też w pierwszych latach niepodległości bardzo często czynili. Po największej części jednak w b. dzielnicy pruskiej nie mogli wytrzymać konkurencji miejscowej i prawie już wszyscy drogerje swe posprzedawali, powracając do swoich stron rodzinnych.

W zawodzie aptekarskim, gdzie panowały zupełnie podobne stosunki, załatwiono to bardzo szybko i łatwo przez wydanie odpowiednich rozporządzeń, równających w swych prawach aptekarzy wszystkich trzech dzielnic, choć różnica wykształcenia była początkowo bardzo znaczna — od 4 klas gimnazjum w b. Kongresówce do matury 9-klasowego gimnazjum w b. dzielnicy pruskiej.

Wobec tego Zarząd Związku Drogerzystów Rzpl. Polskiej zabiegał u władz o wydanie również podobnego rozporządzenia dla zawodu drogistowskiego, gdyż nie jest przecież do pomysłenia, aby dyplomowany drogerzysta b. dzielnicy pruskiej, stojący pod względem wykształcenia zawodowego na najwyższym szczeblu, miał być pod względem praw swoich i przywilejów w swej ojczyźnie upośledzony wobec drogerzystów z Małopolski i b. Kongresówki. Czas największy, aby odnośne czynniki tą sprawą się wreszcie zajęły i wydały odpowiednie rozporządzenia, identyczne z rozporządzeniem regulującym uprawnienia aptekarzy.

Z RÓŻNYCH STRON POLSKI

83.195 małżeństw w Polsce w ciągu kwartału

W ciągu pierwszego kwartału roku bieżącego zawarto w Polsce ogółem 83.195 małżeństw, t. j. o 5.670 małżeństw więcej, niż w kwartale poprzednim.

Największą liczbę małżeństw, mianowicie 8.471 zawarto na terenie wojewód-

stwa łódzkiego. Na drugim miejscu pod względem ilości zawartych małżeństw znajduje się województwo kieleckie, w którym zawarto 7.700 małżeństw. W województwie lwowskim zawarto 7.418 małżeństw, w wołyńskim 6.552, w lubelskim 6.420, w warszawskim 6.131, w stanisławowskim 5.631, w krakowskim 5.077, w białostockim 4.514, w wileńskim 4.238, w poznańskim 4.161, w poleskim 3.602, w tarnopolskim 3.596, w nowogródzkim 2.861, w śląskim 2.256, wreszcie w województwie pomorskim 2.126 małżeństw.

W Warszawie zawarto w I kwartale rb. 2.441 małżeństw.

Kalendarzyk łowiecki na sierpień

Na podstawie przepisów łowieckich, obowiązujących na terenie całego państwa, oprócz województwa śląskiego, w sierpniu przypada czas ochronny na następującą zwierzyne i ptactwo:

Losie - byki, jelenie - byki, daniela - rogacze, zajace - szaraki, zajace - bielaki, niedźwiedzie, rysie, borsuki, wiewiórki, guszcze - koguty, ciętrzewie - koguty (do 15 sierpnia), ciętrzewie - kury w województwach wileńskim, białostockim, nowogródzkim, poleskim i wołyńskim (do 15 sierpnia), jarzabki i pardwy (do 15 sierpnia), bażanty - koguty, kuropatwy, przepiórki, słonki (do 15 sierpnia), dropie, dzikie indyki - samce, dzikie indyki - samice, oraz do 15 sierpnia: dzikie gołębie, drozdy, kwiczoły, paszkoty, ptaki krukowate i drapieżne, z wyjątkiem jastrzębi-gołębiarzy, krogulców, wron i srok.

Tabor żeglugi śródlądowej w Polsce

Według ostatnich danych Głównego Urzędu Statystycznego, tabor żeglugi śródlądowej w Polsce, oprócz rzecznej tabory państwowego, obejmuje ogółem 2248 statków, w tem 169 z napędem mechanicznym, oraz 2079 bez napędu mechanicznego. W ogólnej liczbie statków znajdują się 132 parowce, 57 motorowców, 365 bark, 141 kryp, 469 galarów, oraz 1104 łodzi, promów itd.

Liczba statków drewnianych wynosi 1.899, stalowych zaś 349. Zdolność przewozowa wynosi ogółem 131 177 tonn, z tego 6213 przypada na statki z napędem mechanicznym, 124 964 tonn zaś na statki bez napędu mechanicznego.

Ogólna siła maszyn statków z napędem mechanicznym wynosi 15 005 HP., z czego na parowce przypada 13 234 HP., na motorowce zaś 1 771 HP.

Zapisz się na członka wspierającego
T. C. L., roczna składka 12 zł,
kwartalna 3 zł.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

BILANS ARTYSTYCZNY TEATRU POLSKIEGO

Mimo ciężkich warunków finansowych i znacznie zmniejszonej frekwencji w ubiegłym sezonie zimowym Teatr Polski w Poznaniu poszczycić się może bilansem, obfitującym w wartościowe pozycje. Kilka sztuk poraz pierwszy wystawionych w Polsce, t. zw. prapremjer, które później weszły na inne sceny, świadczy o samodzielności i niezależności linii repertuarowej naszego teatru. Z ważniejszych przedstawień przypomnieć należy oryginalne sztuki polskie wystawione w ubiegłym sezonie, z utworów starszych: Fredry — „Wielkiego człowieka do małych interesów” i „Słuby panienskie” oraz Zygmunta Przybylskiego „Baby”. Z literatury współczesnej: Adama Grzymały-Siedleckiego — „Ich synowa”, Karola Huberta Rostworowskiego: „U mety”, Stanisława Miłazewskiego „Drugie imię miłości”, Zdzisława Marynowskiego: „Rozwód”, Tadeusza Łopalewskiego — „Aureliu, nie rób tego!”, J. A. Hertza — „Młody las”, Stanisława Brandowskiego — „Serajewo”, Mieczysława Fijałkowskiego i K. Dunin-Markiewicza — „Sprawa honorowa”, wreszcie bajkę dla dzieci A. Walewskiego „Kopciuszek”. Z dzieł obcych autorów wystawiono Szekspira „Romeo i Julia”, Karola Dickensa „Świerszcz za kominem”, Zuchmayera „Kapitan z Koepeniku”. Z współczesnej literatury rosyjskiej wystawiono „Miljon udręk” głośnego pisarza rosyjskiego Katajewa. Wreszcie dopełnił repertuaru szereg lekkich komedji, jak: „Lazurowe wybrzeże”, „Bądź moim stryjem”, „Tak się zdobywa kobiety”, „Omal nie noc posłubna”, „Hulla di Bulla”, „Roksy”, „Dziewczyna i hipopotam”, „Niedojrzały owoc”.

Jak widać w repertuarze ujawnia się tendencja dyrekcji do dania pierwszeństwa sztukom polskim.

Co się tyczy strony finansowej wspomnieć trzeba o przedstawieniach dla młodzieży szkolnej po cenach znizowanych, przedstawieniach dla wojska oraz różnych instytucji społecznych. Ogółem ze zniżek korzystało około ośmiu tysięcy osób; poza tem wydano sporą ilość biletów bezpłatnych. (tp)

„Niezwykła Podróż” na statku. Pisza nam z Warszawy: Zespół Reduty, który objeżdżał różne miasta Polski ze sztuką S. Vane: „Niezwykła podróż” urządził jej przedstawienie na statku spacerowym, krążącym po Wiśle. Jak wiadomo, akcja sztuki rozgrywa się na tajemniczym statku, który dąży z podróżnymi w inny świat. Szczególnie pierwsze dwa akty utrzymane są w nastroju niesamowitości. Statek plynie, a jego pasażerowie nie zdają sobie sprawy dokąd jadą i w jakim celu. Z nastrojem akcji harmonizowały znakomicie autentyczne poszumy fal, dekoracje statku, jego poruszenia i sygnały. (tw)

OCHRONA ZABYTEKÓW

Ołtarz Wita Stowsza będzie odnowiony. Z Krakowa piszą nam: Wysokie rusztowanie zastąpiło wielki ołtarz w kościele Marjackim. Wre przy nim gorączkowa praca. Początkowo zamierzano tylko zamienić zawiasy przy sławnym tryptyku Wita Stowsza, dając zamiast dotychczasowych sześciu zawiasów, nowe, rozłożone na 22 kulkowe łożyska. W trakcie rozpoczętej już roboty przystąpiono do umocnienia „ankrów”, łączących ołtarz ze ścianą. Przy dokładnym zbadaniu tryptyku wyłoniła się konieczność odnowienia i odczyszczenia całego ołtarza oraz uzupełnienia drobnych fragmentów i umocnienia innych. Termin robót, obliczony pierwotnie na miesiąc, przedłużył się dzięki temu do dwu miesięcy. Dwa pola tryptyku zaczęto już odczyścić pod kierownictwem p. J. Makarewicza. Usunięto z nich brud i kurz, dzięki czemu wystąpiły dawne złozenia i uplastycznily się ornamentacje i figury na niebieskiem tle. Niedługo już wspaniały zabytek ukaże się oczem zwiedzających świątynię w odnowionej szacie. (oz)

OCHRONA PRZYRODY

Bobry przychodzą i znikają. Na Niemnie znajduje się rezerwat bobrowy Rybaki. Obecnie naprzeciw tego rezerwatu w uroczysku Zaboki założyły sobie bobry nowe ziemie. Natomiast bobry, które pojawiły się w roku zeszłym na rzece Jasiołdzie, znikły i wywędrowały w niewiadomym kierunku. Były to widocznie okazy przechodnie, które wróciły na swoje stałe legowiska.

VARIA

Wiadomości wojskowe rozpowszechnia wśród społeczeństwa „Encyklopedia wojskowa” wydawana przez Tow. Wiedzy Wojskowej. Ostatni zeszyt (16) przynosi ciekawe wiadomości o bronii artyleryjskiej. Pouczające jest zestawienie na osobnych tabelach różnych typów armat używanych u nas i przez wojska innych krajów. Szeroko i przystępnie omówiono zagadnienie działan wojennych. Interesować także mogą artykuły z dziedziny historii i organizacji wojskowej, jakoteż z zakresu wiadomości technicznych i strategicznych. (J. St.)

WSKRZESZENIE RZYMSKIEGO ARCYKOMIKA

Krząta się zwawo dostojna matrona — Tomy i tomiska — Gdyby Plaut pisał scenariusze filmowe... — „Dwaj panowie M.” — Humor nie starzeje się w ciągu wieków — Pieczeniarsz, dybidzban czy pasorzyt?

W tych smutnych czasach, gdy najulubieńszą rozmową wydawców stały się utyskiwania na kryzys (mimo że nakład niektórych książek rozchodzi się w ciągu trzech tygodni), godne podziwu i pochwały jest tempo wydawnicze, jakiego nabrała Akademia Umiejętności w Krakowie. Widząc, jak rąco się związa ta dostojna matrona, naczelna szafarka naszego umysłowego gospodarstwa, możnaby zawołać ku innym: „Patrzcie, młodzi!” Bo pomyśleć sobie tylko! Jak za najlepszych czasów — a raczej w większej jeszcze liczbie, niż za najlepszych czasów — syją się z akademickiej oficyny przeróżne tomy i tomiska, a co jeden, to cenniejszy, okazalszy, bardziej olbrzymi. Klemensa Janika (uszlachetnionego na Janickiego w podręcznikach), pierwszego polskiego laureata „Dzieła wszystkie” w opracowaniu Cwiklińskiego, Księga pamiątkowa obchodu ku czci Kochanowskiego, Kultura staropolska, Gawrońskiego „Gramatyka sanskrycka”. Sinki gigantyczne „Literatura grecka” (licząca sobie w dwóch pierwszych tomach przeszło półtora tysiąca stronic!), równie imponujące dzieła Witkowskiego i Zielińskiego o tragikach czy historykach greckich, Księga Wergilijusza, Biblioteka pisarzy polskich...

Nieprędko skończyłbym tę listę, więc dodam tylko, że teraz właśnie, po kilkunastoletniej przerwie, Akademia Umiejętności podjęła na nowo wydawanie „Biblioteki przekładów z literatury klasycznej”, w której ongi ukazały się dzieła Lukjana, Arystofanesa, Sofoklesa, Eurypidesa, świetnie spolszczone przez Boguckiego, Ciegliwiczę, Morawskiego i Kasprowicza. Poczet ten zwiększył się teraz o cztery tomy komedji Plauta, przyswojonych polskiej literaturze przez najznakomitszego w Polsce, a może i poza Polską, znawcę twórczości Plautowej, rektora Gustawa Przychockiego. Narazie ukazał się tom pierwszy, obejmujący pięć komedji, opatrzonych wstępem i streszczeniami przez tłumacza.

Wstęp i komentarze są bardzo związane, ponieważ tom i tak już przedstawia się objętościowo nader pokaźnie. Kto chce się dokładniej zapoznać z życiem i twórczością Plauta i zrozumieć w całej pełni jego znaczenie dla literatury rzymskiej i światowej, powinien wziąć do ręki obszerną, żywo napisaną monografię, wydaną przez Przychockiego parę lat temu nakładem Krak. Sp. Wydawniczej. Dowie się z niej między innymi, jak to Plaut, genialny reżyser teatralny, wspaniale przerabiał komedje greckie na scenę italską, mającą inne warunki i innych słuchaczy niż scena ateńska. Mogliby się uczyć u niego nasi preraibiace arcydzieł literackich na scenariusze filmowe. Możliwość zalecić terminowanie u starego mistrza librecistom operowym, gdyby nie to że są już dziś oni „gatunkiem szcztakowym” — jak mówią zoologowie. Bo od Plauta nauczyli się wiele w dziedzinie rzemiosła scenicznego komedjopisarze francuscy, którzy umieli także opracowywać libretta operowe. A Offenbach ze swą parodią mitów greckich ma też pierwowzór w „Amfitrjonie” Plauta.

Gdyby Plautowi poczytywać za służbę, że torował na długie wieki drogę teatrowi w Europie zachodniej i że dał nam pewne pojęcie o zaginionych — niestety — komedjach ateńskich z doby poarystofanesowskiej, byłoby to niewątpliwie wiele — ale nie wszystko. Mimo wszelkich zapożyczeń był Plaut poetą oryginalnym, twórczym.

Do potomstwa Plautowego — Plautina prosapia, jak wyraża się jeden z pisarzy łacińskich — należą Szekspir i Molier, a dalej szereg wybitnych pisarzy wszystkich europejskich krajów i narodów. Najwięcej kochają go chyba Francuzi, bo winni są mu wiele nie tylko Beaumarchais czy później Sardou, ale i dzisiejsi, najwzięjsi pisarze, jak Tristan Bernard, L. Verneuil, J. Giraudou. Nieprzerwaną tradycję plautowską utrzymują Włosi zarówno w swej commedia dell'arte jak i w dziełach literackich, Goldoniego czy innych. A w Polsce? O tem prof. Przychocki pisał już wielokrotnie i szczegółowo, zajmując

się czy to Cieklińskim, czy Baryką, czy komedją rybaitowską, czy Bohomolcem, czy Fredrą... pominął tylko nazwisko tego pisarza, który Plautowi pod każdym względem jest najbliższy, mistrza kalemburu, dialektyki i komedji — Adolfa Nowaczyńskiego...

Z gruntowną pilnością zebrał Przychocki wiadomości o wszystkich polskich tłumaczach Plauta, wśród których, prócz Cieklińskiego, godni są pamięci: Wolfram i J. I. Kraszewski, a trzeba przyznać, że wszystkich tych tłumaczy prześcignął Przychocki pod każdym względem: przekłady są nie tylko wiernie, nie tylko poprawne, ale i pełne życia. Udało mu się oddać w polszczyźnie większość igraszek słownych oryginału (Epidamnium — damnum) a dzięki umiejętnemu (nigdy przesadnemu) stosowaniu gwary brukowej krakowskiej albo i zwrotów ludowych tam, gdzie przemawiają wieśniacy czy też — tak wielką rolę grający u Plauta — niewolnicy, całość przekładów przedstawia się dodatnio i, że tak powiem, scenicznie. Ale przed wprowadzeniem na scenę trzeba dokonać drobnych retuszów.

Za główną omyłkę w przekładzie Plautowskiej komedji omyłek, t. j. „Menaechmi”, uważam ich polski tytuł „Bracia” to byłby raczej odpowiednik Terencjuszowych „Adelphi”, a zresztą wyraz ten nie oddaje treści utworu, ani też nie budzi śmiechu już z afisza, czyli nie zapowiada wesołej komedji. Jabym dał tytuł swobodniejszy, ale — mojem zdaniem — bardziej pociągający: wprowadzić nie „Dwaj panowie M.(enechmowie)”, ale np. „Rozdżinne podobieństwo”, „Wykapani braciarszkowie”, „Szukajcie Menechma”, a choćby „Bliźniaczekowie”. Oczywiście na taką samowolę pozwoliłby sobie można tylko przez czas utrzymywania się tej wesołej sztuki na afiszu teatralnym — a spodziewać się można, że przez jeden sezon napewno się utrzymała... Zresztą próbę tę możnaby zrobić nie tylko z „Menechmami”. Tak „Osielska komedja” (bo takbym ją przezwiał) to też pyszna i całkiem nowoczesna sztuka, z przydatkiem takich modnych „trików”, jak ścisły kontakt aktorów z widownią, dowcipy pod adresem widzów, psucie iluzji scenicznego etc. etc. Niech przeczyta, kto nie wierzy. Ta stara komedja okaże się wtedy — bardzo dzisiejszą... Bardziej po staroświecku, jakby trochę romantycznie, przedstawia się „Epidiculus”, niemniej jest to komedja wesoła, a miejscami bardzo pikantna.

Oczekujemy dalszych tomów Plauta, zwłaszcza tych, w których mieszczą się komedje jeszcze nie spolszczone dotychczas jak np. „Kretacz” (Pseudolus). Wszystkie te komedje przełożył już prof. Przychocki parę lat temu, a w swej monografii obficie rozsypał urywki tych przekładów. Dwie komedje „Kupiec” i „Żołniersamochwał” wyszły w swoim czasie w Bibliotece Narodowej i były już omawiane na tem miejscu. Nie będę powtarzał rzeczy, które wyraziłem w dawnych mych recenzjach, ponowię jedną wszelako prośbę pod adresem tłumacza. Skoro żyjemy w epoce, która zastrzykuje różne szczeniaki przeciwchorobowe, która ogłasza „kampanję” przeciw ostom, szczerom piżmowym, tedy warto z przekładów Plauta usunąć również pasorzyta. Nie przeczę, że wyraz „pasorzyt” powstał drogą etymologii ludowej z greckiego „parasitos”, jednakże w polszczyźnie przybrał znaczenie specjalne; w stosunku do ludzi bywa wprawdzie stosowany, ale tylko raczej przenośnie, albowiem na codzień mamy na ten użytek wyrazy inne: lizus, pieczeniarsz, nadskakiwacz, dybidzban, wyjadacz, a przedewszystkiem pochlebca, będący zresztą dość słownym przekładem z greckiego „parasitos”. Wartość więc ten — tak częsty w komedjach Plautowych gatunek ludzi — obdarzać jednym z tych przydomków; znaleźćby ich zresztą można było i więcej, zwłaszcza w gwarze żołnierskiej, która prof. Przychockiemu jako długoletniemu żołnierzowi dobrze jest znana. O znajomości tej wnioskuje z niektórych miejsc przekładu „Żołnierza-samochwała”.

Józef Birkenmajer.
Przemysł.

NAUKA I ŻYCIE

DLA NAUCZYCIELI MATEMATYKI

Od kilku lat Min. W. R. i O. P. organizuje co roku kursy wakacyjne dla nauczycieli, poświęcone różnym przedmiotom nauczania szkolnego. Dzięki tej pożytecznej instytucji nauczycielstwo posiada obecnie sposobność nawiązania bliższego kontaktu z przedstawicielami nauki, otrzymując od nich informacje o postępach różnych gałęzi wiedzy i wskazówki do własnej, samodzielnej pracy. Z opracowania wykładów wygłoszonych na jednym z takich kursów powstała ostatnia książeczka prof. W. Sierpińskiego p. t. „Wstęp do teorii funkcji zmiennej rzeczywistej” (Książnica Atlas 1932, str. 68). Zgodnie z celami i charakterem swych wykładów, autor położył główny nacisk na staranne przedstawienie podstawowych pojęć i metod, starając się w ten sposób dać czytelnikowi przygotowanie do dalszych, głębszych studiów. Napisane jasno i zrozumiale, dziełko prof. Sierpińskiego wprowadza możliwie najkrótszą drogą w najnowsze badania tej podstawowej gałęzi nauk matematycznych. Wiadomo, iż obowiązujące obecnie programy szkolne kładą silny nacisk na rozwinięcie w uczniach t. zw. funkcjonalnego myślenia.

Nauczyciel, który z pojęciem funkcji ma zapoznać swych uczniów, powinien oczywiście rzecz wykładaną ograniczyć do wyższego stanowiska, odpowiadającego poziomowi współczesnej nauki. Ułatwi mu to zadanie przestudowanie niewielkiej książki prof. Sierpińskiego, która dla tego powinna się znaleźć w każdej bibliotece szkolnej. W. S.

Z DZIEJÓW BRACI POLSKICH

Arjanizm polski czekał długo na badaczy. Dawniej zajmowali się nim obojętni. Potem zainteresowali się nim swoi. Ale studja poważne zainicjował dopiero Brückner. Odtąd nie brakło już ludzi wnikających coraz głębiej w historję wyznania, treść literatury, dążności etyczne arjan polskich. Nie zaskodało badaniom płytka karykatura Szczyckiej, która minęła bez echa. Wiele dorzuciła szczegółów rzadko teraz wychodząca „Reformacja Polska” Kota; cenne monografie poszczególnych arjan wyszły z pod pióra Chmaja, Górskiego i innych.

Obecnie organizator studiów nad reformacją, Kot nakreślił piękną książkę o ideologii arjańskiej i wydał dzieło jednego z najuczestniejszych przedstawicieli zboru, Budnego. Zapowiedział nawet wydanie dalszych zabytków, co stawia sprawę badań na wyższym jeszcze poziomie niż dotąd. Nie zabraknie zapewne czytelników i miłośników tych zabytków, badania pódają też żywszemu tempem, bo zaniebana jest tyle, że trzeba odrobić to, co leży odłogiem. A był czas, że na takie badania patrzano nawet niechętnie w samej stolicy polskiej nauki Krakowie.

Autor przypomina rozgłos, jakim cieszyli się arjanie w Europie wieku XVII. Pozostali oni z połączenia różnych grup wyznaniowych i dopiero w końcu swego istnienia przyjęli nazwę Braci Polskich. Wyznaniowo, politycznie, etycznie i społecznie oddzielił się od reszty polskich innowierców. Zrazu podlegali wpływowi anabaptystów morawskich, ulegając pewnemu chaosowi, poczęli się potem godzić z porządkiem społecznym, co widać choćby u obrońcy władzy i obowiązków wobec państwa, Budnego. Rygorizm mija, a wiek ciągłych wojen osłabia mocno arjańską pacyfizm. Nie brak arjan, jak Przypkowski, co pragną zbliżyć arjanizm do narodu. Po tem znów napływa z zachodu prąd mistyczny, by odsuwać arjan od rzeczywistości.

Kot rozbiera szczegółowo traktaty, polemiki, ulotki arjańskie, wnikając lepiej od poprzedników w wątek myśli arjańskiej. Wydaniem kapitalnego dzieła Budnego zagaja szereg publikacji, które nie mogą minąć bez wrażeń. Czas już, by zajął się też wpływem myśli arjańskiej na europejskie oświecenie i zdać sprawę z wkładu tej myśli do ogólnoludzkiego myślowego dorobku. T. Gr.

*) St. Kot: Ideologia polityczna i społeczna Braci Polskich zwanych arjanami — Warszawa 1932.

**) S. Budny: O urzędzie miecza używającym. Warszawa 1932.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Przed jutrzejszą atrakcją sezonu

„Wpływ przez Poznań” największą imprezą — Kto zwycięży
Wskazówki dla zawodników

Jutro w południe już po raz piąty tysięczne rzesze ciągnąć będą nad Wartę, obsadzając jej wybrzeża od lazienek miejskich wód aż do Szeląga. Jak ubiegłe lata wykazały, „Wpływ przez Poznań” jest bezwzględnie najpopularniejszą imprezą w Poznaniu, bowiem walce zawodników o pierwszeństwo przyglądało się już do 40 000 osób; tyle nie ściągnęła dotychczas żadna impreza w Poznaniu. Do tego przyczynia się bliskość Warty oraz wygodna pora dnia — godzina 12 w południe.

A walka zapowiada się na jutro zacięta jak nigdy i ciekawsza niż w innych latach, do biegu bowiem staje cały szereg zawodników z równymi szansami. Na czoło wysuwa się dwukrotnie zwycięzca Lisewski (C), znajdujący się w doskonałej formie, oraz zwycięzca ubiegłoroczny Kanciak (U), osiągający obecnie doskonałe czasy na treningach. Na dalszych miejscach znaleźć się powinni Antkowiak (W), oraz czołowy zawodnik „P. T. P.” — Kwiatkowski I. Oprócz wymienionych zwarta grupa zawodników z dużymi możliwościami tworzą — cawliści: Gronikowski (C), Pietrowiak (C) i Gromadziński (P), żabkarze: Kaniewski (P), Stanek (U) i Fabisz (W), wreszcie

„overarmiści”: Matuszewski II (W) i Rauhut (C).

Najzaciętsza jednak będzie walka o puhar wędrowny „Ilustracji”, do której z równymi siłami stają trzy kluby: dwukrotnie zwycięzca i obrońca puharu „Warta” wystawia wypróbowaną trójkę: Antkowiaka, Matuszewskiego II i Fabisza; barw „H. C. P.” bronić będą cawliści: Lisewski, Pietrowiak, Gronikowski oraz Rauhut; wreszcie bojowcami „P. T. P.” zwycięzcy z roku 1929, będą Kwiatkowski, Kaniewski, Gromadziński i Kurnatowski. Pewne szanse, jednak już mniejsze posiadają drużyny: „Sokoła”, „A. Z. S.” oraz „Unji”, której czołowi zawodnicy grają w Warszawie na mistrz. Polski.

W biegu pań, w którym zwycięstwo ma zapewnione Antkowiakówna (W). Cały wysiłek zawodniczek skierowany więc będzie w walce o drugie miejsce, na które kandydują Blumelówna (N), Majchrzakówna (P), Karpińska (A) i Walkowiakówna (U). Pannie wyruszają, jak wiadomo 2 min. przed zawodnikami punktualnie o godz. 12. Zbiórka zawodników wyznaczona jest na godz. 11 w lazienkach miejskich (wz)

działek, 1 sierpnia o godz. 20 na sali Domu Rzemieślniczego. Referat wygłosi p. red. Roman Fenger: „Lozanna — Genewa — Moskwa”. Na porządku obrad ważne sprawy.

ZYCIE SOKOLE

— **Sokół Poznań I. (Śródmieście).** W niedzielę, 31 bm., bierzemy udział ze sztandarem w uroczystości poświęcenia sokolnicy w Czerwonaku, w której winni wziąć udział wszyscy druhowie umundurowani i nieumundurowani. Zbiórka o godz. 5.45 na Rynku Śródeckim, skąd nastąpi wymarsz. Dla druhow, którzy pragną jechać koleją, zbiórka o godz. 7.30 na dworcu głównym.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **Wenta. Koło Przyjaciół Harcerzy** przy XII drużynie harc. im. Bartosza Głowackiego zaprasza na wenta, która się odbędzie w niedzielę, 31 lipca w Dębnie. — Różne atrakcje. Wstęp wolny.

— **Biura Poznańskiej Kolei Elektrycznej** otwarte będą w dniu 31 lipca rb. od godz. 10—12 w celu sprzedaży znaczków tramwajowych.

— **Wieniec „Halki”** odbędzie się w niedzielę, dnia 31 bm. w ogrodzie Urbanowo. Program wielce urozmaicony. Początek koncertu o godz. 15, a dożyneków o godzinie 17.

— **Państwowa Wyższa Szkoła Budowy Maszyn i Elektrotechniki w Poznaniu**, ul. Bergera 5, zawiadamia zainteresowanych, że egzaminy z zakresu instalacji elektrycznych prądów słabych odbędą się dnia 23 września br. Bliższych wiadomości udziela i przyjmuje pisemne zgłoszenia do dnia 3 września kancelaria szkoły w godzinach od 11 do 13 w dni powszednie.

— **Wenta w Puszczykowie.** Przypominamy, iż w niedzielę, 7 sierpnia br. odbędzie się wenta na kościół w Puszczykowie.

— **Zarząd Obwodowy Funduszu Bezrobocia w Poznaniu** komunikuje, iż w myśl rozporządzenia ministra pracy i opieki społecznej, bezrobotny, ubiegający się o zasiłek z Funduszu Bezrobocia, powinien po rozwiązaniu stosunku najmu pracy z pracodawcą osobiście zgłosić swoje prawa do zasiłków we właściwym państwowym urzędzie pośrednictwa pracy, w jego oddziale lub właściwej instytucji zastępczej Funduszu Bezrobocia. Właściwym jest państwowy urząd pośrednictwa pracy, jego oddział, bądź instytucja zastępcza, na których terenie bezrobotny zamieszkuje przynajmniej 3 tygodnie. — W związku z powyższym podaje się do wiadomości, że dla bezrobotnych, zamieszkałych na terenie stoł. m. Poznania, gmin wiejskich wójtostwa Poznań oraz Junikowa i Ławicy właściwym jest Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy w Poznaniu. Właściwość terytorjalna poszczególnych instytucji zastępczych, działających na terenie Zarządu Obwodowego Funduszu Bezrobocia w Poznaniu opublikowana została przez instytucję zastępczą.

— **Dyrekcja Poznańskiej Kolei Elektrycznej** podaje do publicznej wiadomości, że ze względów praktycznych kurs wagonów linii 4 i 8 zostaje zmieniony, mianowicie linia 4 kursować będzie od dworca lazarskiego do ulicy Traugutta, a linia 8 otrzyma kurs ul. Polna — Dębiec. Dotychczasowe połączenia na poszczególnych liniach będą zachowane; linia 7 na Rynku Wildeckim będzie miała połączenie z linią 8 w kierunku do Dębca i naodwrot. Zmianę tę wprowadza się z dniem 2-go sierpnia br.

— **Związek Właścicieli Dorożek Samochodowych** urządzi w dniu 2 sierpnia br. zebranie informacyjne w związku z nowelizacją ustawy o państwowym funduszu drogowym o godz. 20 na sali p. Jarockiej przy ulicy Masztalarskiej 8a.

— **Wycieczkę parowcem do Regalinka** urządzi we wtorek, 2 sierpnia br. Związek Zaw. Pracowników Gastronomicznych na Polskę Zachodnią. Różne gry o premie itd. Podczas jazdy przygrywać będzie orkiestra. Wyjazd z mostu św. Rocha (Grobla) o godz. 8 rano. Powrót o godzinie 9 wieczorem. Ceny biletu w obie strony 2 zł. Dla dzieci poniżej lat 14 ceny biletu 50 gr.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Ceny nabiału.** Ceny detaliczne notowane w mieście Poznaniu w handlu detalicznym w dniu 27 bm.: mleko niezbiernane 1 litr 0.22 zł, jaja 1 szt. 0.09 zł, twaróg 1 kg. 0.80 zł, masło solone 1 kg. 3.00 do 3.40 zł, niesolone 1 kg. 3.40—3.60 zł.

— **Od właściciela ogrodnictwa przy ul. Świętojańskiej na Ratajach**, p. Stachowiaka, otrzymujemy list, dotyczący krwawego zajścia, które wydarzyło się w jego ogrodnictwie w dniu 22 bm. Z pisma tego wynika, że ogrodnictwo jego jest narażone na tak liczne kradzieże, iż doprowadzone zostało z kwitnącego stanu wprost do ruiny. Przed kilku tygodniami p. Stachowiak miał rozprawę sądową ze złodziejami, którzy odgrązali mu się pobiciem. Istotnie też przyszli do jego mieszkania podczas jego nieobecności, a intruzów przepędził syn właściciela wraz z pracownikami ogrodnictwa. W dniu 21 bm. p. Stachowiak miał ponownie rozprawę sądową, którą wytoczył z powodu kradzieży. Następnego dnia wtargnęło czterech osobników do jego ogrodu i zaczęło zrywać agrest, a jeden z nich pozostał na ulicy. Syn p. Stachowiaka i pomocnicy ogrodnicy byli przekonani, że są to znów złodzieje i usiłowali ich usunąć łaskami. Wówczas nieznajomi zaczęli rzucać kamieniami i cegłami, poranili przytem pomocnika ogrodniczego i o mało poraniliby żonę p. St. W pewnej chwili napastnicy zaczęli rzucać cegłami do okien domu. Wówczas syn p. Stachowiaka udał się do mieszkania po rewolwer i strzelił na postrach raniąc przytem Lijewskiego. Po zajściu syn p. Stachowiaka jak również jego pracownik udali się na policję i złożyli tam zeznanie do protokołu. Należy nadmienić, że żony napastników pracują w ogrodnictwie p. Stachowiaka. (kl.)

— **Odroczenie niepożądaney podwyżki.** Wydział wojewódzki rozpatrywał na ostatnim posiedzeniu aktualna jeszcze sprawę podwyższenia opłat na ubezpieczenie od wypadków w rolnictwie o około 50 pro-

cent dotychczasowych stawek. W sprawie tej bawiła w Warszawie specjalna delegacja i na jej wniosek sprawę opłat odroczonego do października br., ze względu na projektowaną przez rząd reformę ustawodawstwa ubezpieczeniowego. (kl.)

KRONIKA WYPADKÓW

— **Ciężarkiem w głowę.** Pomiędzy p. Józefem Szymańskim (Kreta 3) handlarzem targowym, a niejakim Sroka (ulica Młyńska 12) doszło do zajścia, gdyż ten ostatni pobił miał syna Szymańskiego. — Po krótkiej interpelacji w wspomnianej sprawie obaj mężczyźni zwarli się z sobą we wrogich zapasach. Na wołanie Sroki przybiegła jego żona i uderzyła Szymańskiego kilkakrotnie ciężarkiem w głowę, zadając mu trzy rany. Dotkliwie poranionemu zaszły rany lekarz Pogotowia Lekarzkiego (55-55). (kl.)

— **Wypadek żniwiarzy.** Na szosie okrajowej w okolicy Junikowa spadł z wozu naładowanego zbożem 57-letni Jan Wawrzyniak (ul. Górczyńska 23) i Antoni Nowak (ul. Kopczyńskiego 10). Mimo, że spadli wraz z osuwającym się skutkiem przeladowania zbożem, obaj odnieśli dotkliwie obrażenia, gdyż Wawrzyniak złamał lewe podudzie, a Nowak złamał lewą rękę. Obu opatrzyło pogotowie ratunkowe i przewieziono ich do szpitala miejskiego. (kl.)

KRONIKA POLICYJNA

— **Kradzież krowy.** W ubiegłej nocy nieznanymi złoczyńcy włamali się do obory dominjalnej w Skorzewie (pow. poznański) i skradli krowę robotnikowi Szczepanowi Siwczakowi. Dla robotnika dominjalnego jest to bardzo dotkliwa strata. (kl.)

JARMARKI

— **Pniewy.** W czwartek, 11 sierpnia odbędzie się jarmark na konie, bydło, towary kramarskie i produkty rolnicze.

— **Mikstat.** Następnym jarmark ogólny odbędzie się 9 sierpnia br. Spęd byłby i koni bez ograniczenia.

— **Kobylin.** We wtorek 9 sierpnia odbędzie się jarmark kramny, na konie i bydło.

— **Koźmin.** W czwartek, 11 sierpnia odbędzie się jarmark ogólny, na konie, bydło i towary kramarskie.

Nasi korespondenci donoszą

Z Poznańskiego

— **Inowrocław.** (Postrzelenie stróża polowego.) Podczas obchodu pól na majętności Balin w pow. inowrocławskim postrzelony został przez nieznane osobniki stróż polowy Jan Polek z Balina. Polek ma postrzał z fuzji w rękę i głowę; ze względu na ciężki stan przewieziono go do szpitala powiatowego w Inowrocławiu. (kl.)

— (Gluchoniemy odzyskał mowę i słuch.) Od dłuższego już czasu krecił się na terenie Kujaw gluchoniemy Wawrzyniec Nowaczyk, pochodzący z Leszna i legitymował się autentyczną legitymacją zakładu gluchoniemych. Sprzedawał papier listowy, pocztówki z widokami, ołówki itp. na terenie całych Kujaw. Organom Policji Państwowej podpadło jednakże, iż Nowaczyk często przebywał w towarzystwie kobiet lekkich obyczajów, tracąc w ich towarzystwie znaczne fundusze. Roztoczono nad nim dozór i w pewnej chwili przytrzymał Nowaczyka podchmielonego. Wykazało się przy tej sposobności, że gluchoniemy przesłiznie zaczął przemawiać w swej mowie ojczystej i zarazem legitymował się bardzo subtelnym słuchem. Nowaczyk tłumaczy odzyskanie mowy i słuchu cudownym wyzdrowieniem, czemu jednakże policja nie chce dać wiary. Ujawnieniem prawdy zajmuje się dochodzenie.

— (Złodziej okradziony.) Do komisariatu P. P. zgłosił się niejakich Sykstus S. ze Strzelna, ul. Magazynowa 7 i zeznał, że skradziono mu rower. W toku badania ujawniono, że S. rowerem tym udał się na kradzież grochu na polach między Markowicami i Zernikami, przyczem rower zostawił w rowie. (jot.)

— (Strejki rolne.) Z nastaniem żniw zanotowano na Kujawach zachodnich w wielu majątkach strejki rolne, które powstawały z powodu niezapłaconych zarobków. Podobny strejk miał ostatnio miejsce w Wielosiu, pow. inowrocławskiego. Po długich pertraktacjach robotnicy otrzymali zaliczki na poczet zaległych zarobków i powrócili do pracy. Również w maj. Słoboszewek, Broniewice i Jaszewice notowano podobne wypadki.

— (Nie warjat, lecz głupi.) Maksymilian Strzemkowski z Inowrocławia, zam. przy ul. Młyńskiej 28, nie chce jać się uczywej pracy. Rodzice, którzy zmuszeni są go utrzymywać, wymawiają mu jego lenistwo. Synek ich zaś, uważając pracę

wogóle za niepotrzebną, urządzi od czasu do czasu awantury w domu, rozbijając, co mu pod rękę się dostanie. Onegdaj się znowu popisywał tak, że policja zmuszona była zabrać go do aresztu. Tutaj zaczął udawać warjata, lecz „popisy” jego nie zdołały przekonać policji. Po pewnym czasie puszczono go na wolność z tem, że w razie powtórzenia się awantur zostanie na dłuższy czas odosobniony od reszty świata, przyczem udawanie warjata nie odniesie żadnego skutku. (jot.)

— **Kostrzyn.** (Obóz harcerski.) Dnia 26 bm. wieczorem wrócił i Drużyna Harcerska im. Tadeusza Kościuszki w Kostrzynie z obozu harcerskiego. Obóz harcerski został zorganizowany w Jezierzach. Należy nadmienić, że młodzież otoczona była troskliwą opieką przez opiekuna drużyny p. Gościńskiego Konrada.

— **Koźmin.** (Wycieczka.) Przez kilka dni bawiła w Koźminie drużyna składająca się z 20 członków męskiej młodzieży szkolnej z Jarocina. Uczestników wycieczki umieszczono w sali p. Grodzkiego. W czasie pobytu urządzono ćwiczenia gimnastyczne i gry sportowe.

— (Z Sokoła.) Tutejszy Sokół urządzi w niedzielę, 7 sierpnia zabawę, połączonej z występami gimnastycznymi. Produkcje te, które zaświadczyć mają o sprawności sokołstwa koźmińskiego, odbędą się w ogrodzie p. Wł. Grodzkiego. Pobyt w ogrodzie uprzyjemni koncert orkiestry, a wieczorem odbędzie się zabawa taneczna. Obywatelstwo miasta i okolicy niechaj poprze gorąco naszych sokołów licznym przybyciem (s. a.)

— **Krotoszyn.** (Utonięcie umysłowo chorego.) W Polskich Oledrach w powiecie krotoszyńskim utonął w sadzawce 18-letni Jan Mielcarz. Był on umysłowo chory, a wypadek wydarzył się wskutek nieostrożności. (kl.)

— **Modrze.** pow. poznański. (S. M. P.) Ostatnio odbyło się pożegnanie ks. patrona Remelskiego, który powołany został przez władzę duchowną na probostwo do Morawina. Na akademii, która odbyła się na sali parafjalnej, zęgnął ks. nominata ks. prob. Dzierżkiewicz, prezes okr. S. M. P., prezeska Młodych Polek i prezesi S. M. P. Odchodzącemu ks. patronowi towarzyszą życzenia obfitych łask Bożych. — Patronat S. M. P. w parafii objął nowy wikariusz ks. St. Michalski, zaś patronat Młodych Polek objął ks. prob. Dzierżkiewicz. (jk.)

Proces Piekuckiego i towarzyszy

Jak już donosiliśmy, proces w głośnej sprawie przeciwko Feliksowi Piekuckiemu i towarzyszom odbędzie się 10 sierpnia w sądzie okręgowym w Poznaniu.

Piekuckiego bronić będzie z urzędu adwokat Galiński. Adwokat Rosner rzekł się obrony Hirschberga, wobec czego bronić go będzie adw. Gidyński, Genzlerow adw. Lompa, Hermanow adw. Fersten, Andrzejewskiego adw. Hryniewiecki. Rozprawie przewodniczyć będzie wiceprezes s. o. Kornicki, oskarżenie popierać będzie prokurator Misiurewicz. (z)

KALENDARZYK

Sobota, 30 lipca 1932.

Słońce: wschód 4.09; — zachód 19.48; — długość dnia 15 godz 39 min

Księżyc: wschód 0.04; — zachód 18.39; — przed nowiem.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw Pozn: Sobota, godz 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana + 19 st. C., pogodnie, wiatr południowo-zachodni, ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 755 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 23 st. C., najniższa + 17 st. C.

Kal. rzk.: Abdon M.; jutro Ignacy W. Kal. słow.: Ludomir; jutro Zdobystaw.

Pogotowie Lekarskie Zw. Lekarzy Zach. Polski (tel. 55-55), ul. Pocztowa 30, udziela pomocy lekarskiej we wszelkich wypadkach we dnie i w nocy.

KRONIKA KOŚCIELNA

— **Sodalicja Pań Zawodu Kupieckiego w Poznaniu** podaje do wiadomości, że II serja rekolekcji zamkniętych rozpocznie się 8 sierpnia o godz. 19 w Zakładzie SS. Urszulanek, Wały Leszczyńskiego 13. Zgłoszenia przyjmuje p. prezydentka do piątku 5 8 32 r.

— **Spóźnione zgłoszenia na rekolekcje zamknięte** jeszcze tylko do 5 sierpnia możemy uwzględnić. Dla pewności przypominamy, iż serja dla mężczyzn przypada na czas od soboty, 6 sierpnia wieczora do środy, 10 sierpnia rano u ks. ks. Filipinów pod Gostyniem, zaś serja dla niewiast od poniedziałku, 8 sierpnia wieczora do piątku, 12 sierpnia rano u Sióstr Urszulanek w Poznaniu (Wały Leszczyńskiego 31). Wpłaty 15 zł należy uskutecznić przy zgłoszeniu w Sładnicy Abstynenckiej przy Al Marcinkowskiego 26.

— **Odpust w kościele OO. Jezuitów.** Jutro w kościele OO. Jezuitów (podomnikańskim) uroczystość św. Ignacego. Msze św. o godz. 6.30, 8 i 9.30. Suma z wystawieniem Najśw. Sakramentu, procesja i kazaniem o godz. 10.30. Nieszpory z kazaniem o godz. 4 popołudniu.

W sobotę w południe oraz przez całą niedzielę, wierni mogą zyskać odpust zupełny za każdorazowym nawiedzeniem kościoła OO. Jezuitów, pod zwykłymi warunkami.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Tow. Młodych Przemysłowców.** — Zebranie plenarne odbędzie się w ponie-

Na miejscu katastrofy kolejowej pociągu Kraków — Gdynia

„Kurjer Poznański” był pierwszym piśmie, które doniosło o katastrofie kolejowej pociągu Kraków—Gdynia już wczoraj popołudniu. Pierwsza wiadomość we wczorajszym wydaniu popołudniowym „K. P.” była jednak ogólnikowa i nie zawierała szczegółów ani ścisłych danych co do ilości rannych i t. p. Szczegółów tych nie mogliśmy wczoraj popołudniu osiągnąć mimo telefonicznego połączenia się z władzami kolejowymi w Bydgoszczy i w Poznaniu.

Nic dziwnego, że przez całe popołudnie i wieczór telefon redakcyjny był nieustannie czynny: wielu ludzi zaniepokojonych zapytywało o szczegóły katastrofy w przekonaniu, że katastrofie uległ pociąg poznański. Wydanie poranne naszego pisma przyniosło już wiadomości ścisłe i uspokajające. Z dzisiejsz. telefonogramu naszego korespondenta (S. B.), który podajemy poniżej, okazuje się, że ogółem ranne i kontuzjonowane zostały 52 osoby, w tym tylko dwie, pochodzące z Wielkopolski. Telefonogram brzmi:

Jako przyczynę wczorajszej katastrofy kolejowej przyjąć można na pewno stan progów kolejowych, których zarząd kolei na czas nie zastąpił nowymi. Pierwotne przypuszczenie, że katastrofę spowodowali robotnicy, pracujący na linii, upadło, ponieważ śledztwo wykazało niezbicie, iż robotnicy zatrudnieni byli na dobre 100 me-

trów przed miejscem wypadku.

Ustalono, że katastrofa zdarzyła się o godz. 10,57 względnie 10,58 na kilometrze 118,6. W tym miejscu tor kolejowy biegnie z wykopem, a wzniesienie wynosi 2 i pół pro mille. Pociąg pociąg pociąg 1401 B miał dozwoloną przepisami szybkość 95 klm na godzinę. Z 10 wagonów pociągu jest 8 uszkodzonych, z czego 5 poważnie. Tylko temu, iż wagony były stalowe (Cegielski, Poznań) zawdzięczyć należy, że wszyscy podróżni z ostatnich 5 wagonów nie zostali zgniecieni na miastę.

Stan 14 osób ciężko rannych, znajdujących się w tutejszych szpitalach, nie uległ dzisiaj w południe pogorszeniu. Lekarze przypuszczają, że nawet Stefanę Jędrzykową z Krakowa, która ma urwaną rękę, zdoła się utrzymać przy życiu.

Wśród ogółem 53 osób rannych i kontuzjowanych (cyfra ustalona przez komisję sądową) są tylko 2 osoby, zamieszkałe w Wielkopolsce: Käte Kutschke z Kępna i kupiec Stanisław Szmanja ze Środy, obie lekko ranne i opatrzone w ambulatorjum kolejowym w Tczewie. S. B.

**Fotografie przedstawiają:
Wykolejony pociąg z poprzewracanymi wagonami oraz pociąg rezerwowy z pozostałymi pasażerami wykolejonego pociągu.**

— * **Margonin.** (Brzydko odwet.) Na jednym z posiedzeń tut. rady miejskiej był m. in. wybór nowego członka do rewizji kasy miejskiej. Tut. magistrat wysunął kandydaturę p. Bukowskiego z Margonina. Jeden z radnych p. Borucki zupełnie słusznie sprzeciwiał się tej kandydaturze, uzasadniając, że na stanowisko rewidora kas miejskich byłoby wskazaniem wybrać człowieka, znającego się na kasowości, to też rada miejska wybrała jednogłośnie na to stanowisko p. St. Lesińskiego, dyr. Banku Ludowego. Jak to jednak niedobrze mieć dobro miasta na oku. Pan Bukowski, który dotychczas wszelkie swoje prace oddawał p. Boruckiemu (mistrz kołodziejski), od tego właśnie czasu powierza je Niemcowi Kühlowi. Nie chodzi o to, że p. Bukowski zmienił wykonawcę robót kołodziejskich, ale dlaczego poszedł akurat do Niemca, skoro w Margoninie jest kilku fachowców Polaków, którzyby także chcieli zarobić w dzisiejszych ciężkich czasach kilka złotych.

— (Z Kółka Rolniczego.) Tegoroczna wycieczka urządziło tut. Kółko Rolnicze do Młynar i Karpat. O godz. 3 wyruszył orszak wycieczkowy, złożony z członków jak i gości, razem około 150 osób na powózkach z prezesem ks. prob. Napiątkiem i pow. prez. inż. Sawińskim na czele z Margonina w kierunku Młynar. Po drodze zwiedzono leśniczówkę p. Musiała, poczem wycieczka stanęła na dłuższy postój w Marcinku u p. Styzy, gdzie z szczególnym zainteresowaniem oglądano urządzenie wodnego młyna. Następnie wyruszone do Karpat, gdzie po zwiedzeniu gospodarstw poszczególnych członków udano się do zagrody p. Witka na skromny poczęstunek. Od stołu przemawiał prezes pow. W. T. K. R. inż. Sawiński. (wh.)

— * **Nadnia.** pow. Nowy Tomyśl (Zebranie oświatowe.) W ubiegłą niedzielę urządziło miejscowe Kółko Oświatowe zebranie członkowskie pod przewodnictwem prezesa, nauczyciela p. Koguta. Po zatwierdzeniu wstępnych formalności wygłosił p. burmistrz Dubiel z Królewskiej Huty (na G. Śląsku) bardzo interesujące przemówienie na tle niedawnego obchodu 10-lecia połączenia Śląska z Polską, przedstawiając w barwny sposób kolejny rozwój życia narodowego na G. Śląsku — ze szczególnym uwzględnieniem pracy społecznej tak zaśluzonych działaczy śląskich, jak Miarka, Ligoń, Lompa, Stelmach, ks. Bonczek, ks. Szafranek, ks. Damroth, Rostek, Korfanty i innych. Wielkie zaciekawienie wzbudziły także wywody prelegenta o przebie-

gu samej akcji plebiscytowej i 3 krwawych powstań górnośląskich. Prelegentowi dziękowano serdecznie za piękne przemówienie. W wolnych głosach uchwalono zabawę i szereg innych spraw wewnętrznych.

— * **Nowe Miasto n. Wartą.** (Kradzież.) Restauratorowi p. Andrzejowi Paszakowi skradziono z piwnicy większą ilość wódek monopolowych, wartości około 500 zł — Sprawców kradzieży dotąd nie wykryto.

— (Nieszczęśliwy wypadek.) Zatrudniony przy budowie odczerni w Wolicy Nowej robotnik ciesielski Fr. Cichoń z Kłeki wskutek obalenia się związanych już słupów z ramionami, doznał uszkodzenia kręgosłupa i zerwania skóry ze znacznej powierzchni ciała. Okaleczonemu udzielił pomocy p. dr. Podwyszyński.

— (Kradzież polna.) W dniu 28 bm. przychwycono przy kradzieży zboża na pniu Jana Wagnera i Franciszka Przybyskiego wraz z synem Franciszkiem. Wagner stał w czynny opór. (an.)

— * **Ostrów.** (Złot sokołów.) W niedzielę, 7 sierpnia rb. odbędzie się tutaj złot okręgowy Tow. gimn. „Sokół”.

— (Wyjazd starosty.) P. starosta pow. dr. Lobos wyjechał na urlop wypoczynkowy. Zastępuje go p. referendarz Gustaw Bajanowski.

— (Nowy wójt.) Dotychczasowy wójt na obwód Ostrów — Południe p. Ignacy Michalak złożył swój urząd. W jego miejsce został zamianowany wójtem em. nauczyciel gimn. p. Franciszek Leja tustad.

— (Porzucenie dziecka.) Na schodach szkoły im. Marji Konopnickiej znaleziono chłopczyka, którego rodzice opuścili. — Chłopczyk podaje, że nazywa się Kazimierz Miarka. Zajęta się nim miejscowa opieka społeczna.

— (Samobójstwo.) W czwartek przedpołudniem rzuciła się pod pociąg na torze krotoszyńskim opodal Daniszyna 51-letnia Małgorzata z Maćkowiaków Pawlakowa i poniosła śmierć na miejscu. Desperatka mieszkała w Ostrowie i od pewnego czasu objawiała rozstrój nerwowy. (n.)

— * **Ostrowó.** (Usiłowane samobójstwo.) W ubiegły wtorek napiła się niejaka Stanisława K. w obecności domowników lizolu. Jako powód samobójstwa podaje chorobę, która nie zezwalała jej na pomoc w gospodarstwie rodziców. Stan desperatki nie jest groźny. (sc.)

— * **Pamiętkowo.** Dnia 24 bm. odbył się z inicjatywy kierownika szkoły i miejsco-

wych towarzyszy pokaz gazowy oraz wyświetlenie filmów propagandowych dla Pamiętkowa i okolicy. Przy zapelnionej sali i przy współudziale prezesa wójtowskiego koła LOPP instruktor p. Zawadzki z Poznania podał krótki lecz treściwy referat o gazach, ich skutkach i sposobach obrony, wzywając obecnych do masowego wstępowania w szeregi członków LOPP. Impreza ta poparta próbkami różnorodnych gazów drażniących wywarła na zebranych duże wrażenie. Salę udzielił bezpłatnie p. Augustyniak, a światło majętność Pamiętkowo.

— * **Rogoźno.** (Kradną wszystko.) Tutejszemu właścicielowi zakładu fotograficznego p. Skrzypczakowi skradziono obiektyw do aparatu fotograficznego w wartości około 2000 złotych. Sprawcę kradzieży, którym się okazał młody osobnik bez stałego miejsca zamieszkania, ujęto i oddano w ręce policji.

— (Z Sokola.) W sobotę, dnia 6 sierpnia br. odbędą się zawody sprawności fizycznej okręgu rogozińskiego towarzystwa gimn. Sokół na stadionie przy parku miejskim. Następnie w niedzielę, dnia 7 sierpnia br. urządzi się bieg okrężny dla zawodników na trasie do dworca kolejowego. (aka.)

— * **Śmigiel.** (Z życia S. M. P.) Z inicjatywy gorliwego miłośnika młodzieży, ks. prob. Pankowskiego w Czachu rozpoczęto budowę ogniska dla S. M. P., gdzie długie zimowe wieczory będzie mogła nasza młodzież spędzać w miłej i godzwej rozrywce.

— (Hodowla jedwabników.) Mieszkaniec gminy Sierpowa p. Ignacy Skowronski zaprowadził od pięciu lat hodowlę drzew morwowych, a w bieżącym roku wyhodował jedwabniki. (mk.)

— * **Strzałkowo.** (Z Sokola.) Tutejsze gniazdo Sokola urządziło w niedzielę igrzyska. Specjalne delegacje przysłały gniazda Września, Witkowo, Powidz, Słupca, które również brały udział w popisach druhen i druhów. Wykonane bardzo sprawnie, zjednały sobie resziste oklaski. Udział w pochodzie ulicami był dla obcych gniazd przez władze wzbroniony.

— (Nowy proboszcz.) Parafia Ostrowo Kościelne ad Strzałkowo otrzymała nowego proboszcza w osobie ks. prob. Bartkowskiego, dotychczasowego proboszcza w Leknia.

Z Kaliskiego

— * **Dobrowo.** pow. Koło. (Pobożna rocznica.) W związku z przypadającą w bieżącym roku 750 rocznicą śmierci błogosławionego Bogumiła, arcybiskupa gnieźnieńskiego, który na puszczy Dobrowskiej dokonał pustelniczego życia, w dniu 4 września odbędzie się uroczysty obchód, na który zapowiedzieli swój przyjazd Prymas Polski kardynał Hlond oraz biskupi łódzki i włocławski. W celu ułożenia pro-

gramu powołany został specjalny komitet z pośród obywateli Koła i okolicy przez dziekana i proboszcza kołskiego oraz proboszcza z Dobrowa. Pierwsze posiedzenie komitetu, w celu uchwalenia pewnych wytycznych obchodu, odbędzie się w Dobrowie w dniu 31 lipca. (fk.)

— * **Kalisz.** (S. M. P.) W niedzielę, d. 31 lipca odbędzie się w Kaliszu IV zjazd powiatowy Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej Okręgu Kaliskiego. Zjazd zapowiada się niezwykle licznie. Oprócz stowarzyszeń z pow. kaliskiego zapowiedziane zostało także przybycie S. M. P. z Ostrowa i pow. ostrowskiego. (mk.)

— * **Słupca.** (Liga Obrony Powietrznej Państwa.) Magistrat m. Słupcy zaprosił drogą kurendy 145 osób z pośród tutejszego obywatelstwa w dniu 25 bm. na godzinę 4 popołudniu na salę magistratu, na skutek przyjazdu z Konina dwu delegatów, kapitana kwaterujących tam wojsk i sędziego śledczego, w sprawie wznowienia na terenie miasta ofierności na cele L. O. P. P. Na tak znaczną liczbę zaproszonych, przybyło zaledwie 14 osób, z pośród których stworzony został tymczasowy w powyższej sprawie komitet, mianowicie przewodnictwo jego objął p. Sypniewski, nauczyciel, sprawy kasowe p. Suwała, sekretarz rejenta, oraz sekretarzem pozostał p. Byczkowski, sekretarz magistracki.

Z Pomorza

— * **Chełmno.** (Na dno Wisły.) Chłopiec szkolny Henryk Kokoszewski, zażywając kąpeli na otwartej Wiśle, wpadł na głębię i utonął w oczach swych rówieśników. Topielca mimo kilkugodzinnego szukania nie zdołano odnaleźć.

Wierzyciele obradują

Kalisz, 29 lipca.
W dniu 29 bm. odbyło się ogólne zgromadzenie wierzycieli Banku Ziemi Kaliskiej, zwołane w drugim terminie przez Sędzię Komisarza do sali Sądu Okręgowego w Kaliszu. Na 340 wierzycieli, reprezentujących 1/2 kapitału wkladowego, głosowało 24 układem 326 osób, przeciw 14 osobom. Propozycje układowe brzmią: 75% wkładów wypłacone będzie wierzycielom B. Z. K. w ciągu 2—3 lat i tak: 10% po 4 miesiącach od dnia zatwierdzenia układu, 15% po 12 miesiącach, dalsze 15% po 18 miesiącach, a pozostałe 35% po 24 miesiącach. Natomiast akcjami banku będzie wypłacone 25% wkładów. Powyższe wkłady dotyczą sum ponad 330 zł, natomiast do 330 zł będą wypłacone wkłady gotówką w terminach: 10% w 4-ry miesiące, 15% w 12-cie miesiące, dalsze 15% w 18-cie miesiące, a pozostałe 60% w 24-ry miesiące po zatwierdzeniu układu. (wk)

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Nowa klauzula

Szanownym czytelnikom, interesującym się sprawami celnymi, sygnalizujemy i polecamy łaskawej ich pamięci nową klauzulę, która — być może — w przyszłości wyprze z obiegu „klauzulę największego uprzywilejowania”. Eksperti Ligi Narodów nazwali je „clause d'équité”, dodając do tych słów, dla wyjaśnienia „en matière de rapprochements économiques”. Nazwa polska dotychczas nie została jeszcze ustalona; przeto przewidywamy nową formułę ochrzczymy mianem „klauzuli równomierności”. Jaki jest jej sens?

Wiemy, że coraz więcej państw, szczególnie wielkich mocarstw, wypowiada się za zniesieniem klauzuli największego uprzywilejowania, wzgl. za daleko idącym jej ograniczeniem. Państwa te uważają, że „Knu” ogromnie uszczerbna międzynarodowe stosunki handlowe, że nie pozostawia im dość wolnej ręki w pertraktacjach z obcymi państwami oraz że przenosi korzyści z dwustronnego układu na ogół państw. To też właśnie istnieniem „Knu” Francja tłumaczy konieczność wprowadzenia u siebie systemu kontyngentowego. To też rozwija się coraz powszechniej system cel preferencyjnych.

Poglądy powyżej wyrażone są może i słuszne, ale... z punktu widzenia wielkich mocarstw. Bo tylko one przez swój wpływ polityczny i finansowy mogą zapewnić sobie znaczne korzyści w układach dwustronnych. Natomiast dla Polski, a tembardziej dla państw od niej słabszych, „Knu” była najłatwiejszym sposobem zdobycia korzystnych pozycji i jedynym zapewnieniem równomierności ich traktowania.

Otóż, w celu zapobieżenia nazbyt dotkliwym nierównomiernościom, jakimi grozi zanik znaczenia „Knu”, postanowiono wymyślić nową jakąś formułę, zdolną do przejęcia, chociażby częściowo tylko, spadku po klauzuli największego uprzywilejowania. I wymyślono klauzulę równomierności „Jej oblicze”, jak u każdego noworodka, nie ma jeszcze wyraźnych rysów, bowiem proces powstawania tego nowego pojęcia nie jest jeszcze zakończony. Ale już teraz, w ogólnych zarysach, przewidzieć można, że nowa klauzula będzie oparta na zasadzie cel preferencyjnych, zawartych między dwoma lub więcej państwami, a do których chciałyby się dołączyć państwa trzecie. W takim wypadku, nie udzielając państwom trzecim absolutnie wszystkich korzyści z cel preferencyjnych, dawanoby im równoważnik, któryby właśnie nazywał się klauzulą równomierności.

W konsekwencji więc „Kr” prowadzi do obniżania taryf celnych i umożliwiania zawierania traktatów.

Chwilowo prace nad zredagowaniem definicji nowej klauzuli trwają jeszcze w łonie Ligi Narodów i Międzynarodowej Izby Handlowej, ale już teraz pamiętajmy o opisanym powyżej... noworodku.

Krótkie informacje gospodarcze

— Tegoroczne targi chmielowe w Lublinie odbędą się w roku bieżącym od 26 do 29 września.

— Firma Bata otrzymała z min. handlu pozwolenie na założenie rafinerii olejów mineralnych. Zakłady Baty używać będą produkty rafineryjne wyłącznie na potrzeby własne, t. j. do wyrabiania pasty do obuwia.

— Rząd szwajcarski wprowadził prowizyjną podwyżkę stawki celnej na zagraniczne ziemniaki w wysokości fr. 2.— od 100 kg.

— Bilans szwajcarskiego Banku Narodowego z 15 lipca wykazał niezmienny zapas złota w wysokości 2,607 milj. fr. — Obieg banknotów skurczył się o 22 milj., pokrycie złotem i dewizami wynosiło 97,66 procent.

— Rezerwa złota Banku Niderlandzkiego wynosi obecnie 1010,5 milj. guldenów przy obiegu banknotów 988,8 milionów.

— Według obliczeń specjalistów, rozporządzenie się rdzy zbożowej spowodowało w całych Włoszech szkody wynoszące około 1 miljarda lirów.

— Ogólna cyfra strat, jakie ponieśli obywatele angielscy z powodu krachu Kraugera, wynosi 11 393 000 funtów szterl. (około 350 milj. zł.).

— Aktywa „Richfield Oil Company” zakupione przez „Sinclair Consolidated Oil Corporation” wynoszą ca. 22 250 000 dolarów.

Dobrobyt społeczeństwa a wychowanie

Na półkach księgarskich ukazała się nakładem „Ligi Pracy” nowa książka dr. Rogera Battaglia, p. t. „Dobrobyt społeczeństwa a wychowanie”. Książka zawiera trzy szkice.

W szkicu pierwszym, zatytułowanym „Ogólne wychowanie gospodarcze społeczeństwa w Polsce”, autor stwierdza, że jednym z działów wychowania „obywatelskiego” i „państwowego” jest wychowanie gospodarcze. Albowiem indywidualny cel wychowania gospodarczego — usprawnienie jednostki do walki o byt — łączy się ściśle z celem zbiorowym, którym jest ulepszenie zależności od działania ludzkiego warunków gospodarki społecznej. Niestety, w rzędzie akcji społeczno-wychowawczej w Polsce dotąd prawie nie widzimy akcji systematycznej dla wychowania społeczeństwa w kierunku gospodarczym, aczkolwiek nie da się zaprzeczyć, że w ostatnich latach brak ten jest odczuwany coraz silniej w sferach kierujących wychowaniem publicznym.

Dr. Battaglia, po ogólnych uwagach o potrzebie systematycznego wychowania gospodarczego oraz o jego celach, szkicuje jego konkretne zadania i omawia następnie w drugim rozdziale wychowanie gospodarcze zagranicą.

Przechodząc z kolei do wychowania gospodarczego u nas, dr. Battaglia zaznacza, że problem ten nie po raz pierwszy w Polsce teraz przed nami staje. Już z końcem 18 wieku u nas znano ten temat — rozumiano jego doniosłość — próbowano go zrealizować — ale następne pokolenia o nim zapomnieli. Obecnie istnieją obowiązki wychowania gospodarczego w szkółnictwie powszechnym i średnim, ale nie wyszły one dotąd poza pierwotne studjum.

Wprawdzie w ostatnich latach poziom prasy codziennej, niemniej jak różnych tygodników i miesięczników, w zakresie ekonomicznym i gospodarczym politycznym podniósł się znacznie i co do obfitości informacji ekonomicznych i co do rzetelności, obiektywności w oświetlaniu danych problemów. To samo wszelako nie może zastąpić braku elementarnych pojęć i wiadomości ekonomicznych u bardzo wielu czytelników pism.

Odczyty popularne na tematy ekonomiczne odbywają się u nas bardzo rzadko i sporadycznie — a niema dotąd prawie ośrodków, któreby ten środek wychowania ekonomicznego stosowały na szerszą skalę i stale.

Szczegółami, dotyczącymi pojęcia ogólnego wychowania gospodarczego społeczeństwa, a w łączności z tem także wychowania gospodarczego nauczycielstwa, na nowe tory, w ostatnich latach zajmowali się u nas głównie prof. dr. Lulek, następnie Związek Przemysłowców w Krakowie oraz Stowarzyszenie Polskich Dziennikarzy i Publicystów Gospodarczych w Warszawie.

To ostatnie wystąpiło w jesieni 1930 r. do ministerstwa oświecenia z następującym programem: a) przerobienie czytanek dla szkół powszechnych przez zamieszczenie w nich ustępów (oczywiście jak najbardziej popularnych), dotyczących życia gospodarczego; b) wprowadzenie „propedeutyki nauk ekonomicznych”, jako

przedmiotu nauczania w szkołach średnich wszelkiego typu, oraz w seminarjach nauczycielskich; c) przerobienie programu nauki o Polsce współczesnej, nauki geografii, oraz nauk przyrodniczych w ten sposób, by moment gospodarczy znalazł w tych zakresach znacznie większe, niż dotąd, uwzględnienie; d) wydanie podręcznika dla nowego przedmiotu „propedeutyki nauk ekonomicznych” dla szkół średnich i seminarjów nauczycielskich; e) odpowiednie przerobienie, względnie uzupełnienie podręczników dla nauki o Polsce współczesnej, geografii, historii i nauk przyrodniczych; f) stworzenie katedr „propedeutyki nauk ekonomicznych” na wydziałach filozoficznych uniwersytetu i czynienie danych wykładów obowiązkowymi dla kandydatów do zawodu nauczycielskiego, niemniej jak objęcie powyższego przedmiotu programem oddzielnych egzaminów; g) urządzenie stałych kursów dokształcających w zakresie „propedeutyki nauk ekonomicznych” dla nauczycielstwa szkół powszechnych i szkół średnich.

Na odnośny memoriał ministerstwo oświecenia odpowiedziało, że podziela całkowicie opinię Stowarzyszenia Polskich Dziennikarzy i Publicystów Gospodarczych co do doniosłości sprawy wychowania ekonomicznego społeczeństwa i stoi zasadniczo na tem samem stanowisku, iż wychowanie to musi obejmować także nastawienie myślenia na sposób gospodarczy.

Ministerstwo urządziło pierwszy ekonomiczny kurs wakacyjny dla nauczycielstwa szkół powszechnych w Poznaniu w lipcu 1931, a Stowarzyszenie Publicystów i Dziennikarzy Gospodarczych, wezwane przez ministerstwo do wyznaczenia prelegenta, poruciło to zadanie autorowi, który w 60 godzinach wykładów i dysputy przedstawił kilkudziesięciu słuchaczom podstawy ekonomii dogmatycznej, oraz polityki gospodarczej, jakoteż naszkicował obraz położenia i warunków rozwojowych wszystkich głównych gałęzi gospodarczych w Polsce na tle rozwoju historycznego, oraz światowych stosunków gospodarczych.

W szkicu drugim p. t. „Właściwy dla Polski światopogląd społeczno-gospodarczy”, dr. Battaglia zastanawia się, w jakim z trzech światopoglądów należy wychowywać społeczeństwo, czy w liberalnym, czy socjalistycznym, czy też solidarystycznym. Po niezwykle plastycznym i syntetycznym przedstawieniu tych trzech światopoglądów, autor dochodzi do wniosku, że najbardziej wskazanym kierunkiem wychowania gospodarczego będzie kierunek solidarystyczny, odpowiadający zarówno warunkom pracy gospodarczej w Polsce, jak i faktycznemu kierunkowi stosowanej dotychczas w Polsce polityki gospodarczej.

W szkicu trzecim dr. Battaglia omawia szeroko konieczność wychowania gospodarczego sfer gospodarczych, stwierdzając na wstępie, że na podkładzie ogólnego wychowania gospodarczego społeczeństwa rozwijać się winno jednak także wychowanie specjalne pewnych jego warstw, które jest zastosowaniem zasad i celów ogólnego wychowania do szczególnych warunków danej warstwy.

A. Z. W.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **Opłaty stemplowe za poświadczenie dowodów urodzenia źrebząt.** Na skutek interwencji Wielkopolskiej Izby Rolniczej w sprawie opłat stemplowych za poświadczenia dowodów urodzeń źrebząt, ministerstwo rolnictwa i reform rolnych zawiadamia, że podania o poświadczenie dowodu urodzenia źrebząt wolne są od opłaty stemplowej (ministerstwo skarbu D. V. 9882/630 — 11/XII. 1930 r.) zaś opłata za poświadczenia dowodów urodzenia źrebząt nie ulega podwyżce i w dalszym ciągu wynosi 3,30 zł (pismo min. skarbu D. V. 25802/5. 32 z 18 lipca r. b.).

(p) **Paszporty ulgowe w celach handlowych i przemysłowych.** Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu podaje do wiadomości zainteresowanym sferom przemysłowo-handlowym, że w myśl okólnika ministerstwa przemysłu i handlu, wydanego do wojewódzkich wydziałów przemysłowych, jednym z dowodów służących do stwierdzenia potrzeby wyjazdu w celach handlowych wzgl. przemysłowych, jest umotywowane zaświadczenie Izby Przemysłowo-Handlowej. Wnioski,

składane do urzędu wojewódzkiego — wydział przemysłowy — za pośrednictwem Izby Przemysłowo-Handlowej, winny być złożone w Izbie P. - H. w dwóch egzemplarzach i zawierać uzasadnienie, poparte odpowiednimi dowodami, które Izba po przejrzeniu zwraca.

Z KRAJU

(k) **Zniżka cen papieru.** W ministerstwie przemysłu i handlu odbyła się w piątek konferencja delegatów syndykatu papierniczego, z dyrektorem departamentu przemysłowego, p. Kandem. Na konferencji doszło do porozumienia co do obniżki cen papieru w Polsce. Nowy cennik wejdzie w życie od 1 sierpnia r. b. Ceny papieru w stosunku do grudnia 1931 zostały obniżone o 10 — 17,5 proc., ponadto wprowadzone zostały rabaty wysokości 5 — 15 proc. Wobec osiągniętego porozumienia co do niższej cen papieru krajowego, rząd nie podwyższy przyznanego kontyngentu 2400 tonn na przewóz papieru z zagranicy, a wszelkie podania o dalsze pozwolenie przywozu papieru zagranicznego według cel ulgowych nie będą rozpatrywane.

(k) **Browary Krotoszyńskie przedsiębiorstwem czysto polskiem.** Łącznie z pogłoskami, jakie ostatnio rozeszły się w Poznaniu na temat rzekomego przejścia Browarów Krotoszyńskich w ręce niemieckie, informują nas z wiarygodnego źródła, że akcje wymienionych Browarów znajdują się w dalszym ciągu w posiadaniu dotychczasowych właścicieli Polaków i że stan posiadania akcyj Browarów już od szeregu lat nie uległ żadnej zmianie.

(k) **Długoterminowe zadłużenie przemysłu w B. G. K.** Ze sprawozdania Banku Gospodarstwa Krajowego za rok 1931 wynika, iż przemysł prywatny partycypuje tylko w szczupłych rozmiarach w kredytach długoterminowych Banku. Mianowicie suma pożyczek przemysłowych w obligacjach Banku wyniosła w dniu 31. 12. 1931 r. 33 557 800 zł, co stanowi dokładnie 4 proc. ogólnej sumy udzielonych przez Bank pożyczek w listach zastawnych i obligacjach.

Z ZAGRANICY

(z) **Zmiany w przepisach dewizowych w Austrii.** Według informacji Państw. Instytutu Eksportowego istnieje projekt zmiany przepisów dewizowych w Austrii, w tym sensie, że banki i bankierzy mają otrzymać zezwolenie nabywania walut i dewiz po kursie odpowiadającym przeciętnemu kursowi oficjalnemu szylinga na giełdach zagranicznych. W ten sposób istnieje nadzieja wykupienia od osób prywatnych pewnej części banknotów i czeków zagranicznych.

(z) **Konferencja w Ottawie a interesy Finlandji.** Prasa fińska nadal żywo zajmuje się widokami konferencji imperjalnej w Ottawie. Uzasadniając specjalne zainteresowanie Finlandji, prasa wskazuje, iż Anglja jest odbiorcą 3/4 całego eksportu masła fińskiego, prawie połowy fińskiego eksportu drzewa tartego, 53 proc. całego eksportu masy drzewnej, 42 proc. eksportu celulozy, 39 proc. eksportu papy i kartonów i 40 proc. całego eksportu papieru. Wobec tych danych i liczb, dotyczących handlu angielsko-fińskiego w r. ub. — zdaniem prasy — jest oczywiste, jak wielkie znaczenie konferencja mieć będzie dla rozwoju gospodarczego Finlandji. Narazie prasa fińska optymistycznie naogół sądzi, iż sprzeczne interesy poszczególnych części imperjum brytyjskiego nie pozwolą urzeczywistnić planów, zmierzających do t. zw. preferencji imperjalnej.

Z RYNKÓW NABIAŁU

W poprzednim sprawozdaniu nakreślono sytuację rynkową przyjęłą w ub. tygodniu sprawozdawczym od 22. — 28. 7. 1932 jeszcze wyraźniejsze cechy tendencji zniżkowej. Jakkolwiek rynek krajowy przedstawiał wciąż jeszcze poważnego nabywcę, to jednak ceny opadły i częściowo zrównały się z poziomem cen eksportowych. Uzyskiwano przeciętnie zł. 2.90 do 2.70 za kg. franko stacja nadawcza.

Rynek niemiecki bez zmian. Notowanie berlińskie pozostało na poprzednim poziomie t. zn. mk. 106 za 50 kg. franko stacja odbiorcza za I gat., mk. 96 za 50 kg. za II gat., mk. 89 za 50 kg. za III gat. przy stałej tendencji. Ceny masła bałtyckiego nieco się obniżyły, wynosząc obecnie 112 — 114 mk. za 50 kg. loco Berlin oclone.

Również rynek angielski nieco się uspokoił. Jakkolwiek ceny naogół pozostały jeszcze bez zmiany. Ponieważ masła polskiego nie notowano, podano jako orientacyjne ceny loco Londyn sh 89 — 90 za cwt względnie sh 74 za cwt sob Gdynia.

Duńskie notowanie rozliczeniowe, które w dniu 21 bm. podwyższono o 12 koron na 182 koron, w dniu 28 bm. zostało obniżone do poprzedniego poziomu, koron 170 za 100 kilogramów.

Dowozy masła do Anglii za I półrocze wykazują znaczną wyżkę w porównaniu z ubiegłymi latami. Wynoszą one za pierwsze 6 miesięcy 1930 r. cwt. (50,8 kg.) 3.609.372, 1931 r. cwt. 3.986.252, 1932 r. cwt. 4.172.354. Głównymi dostawcami w bieżącym roku pozostała Danja (1.223.445 cwt) oraz Nowa Zelandja wraz z Australją (2.170.092 cwt). Zasluguje również na uwagę znaczny spadek dowozu margaryny, który za pierwsze półrocze wyniósł: 1930r. cwt 428.692, 1931 r. cwt 393.840, 1932 r. cwt 61.566.

Bekony. Londyńskie notowania z dnia 28. 7. bm. Ceny bekonów pod wpływem mniejszych ubojów w Danji uległy pewnej poprawie na targu czwartkowym. Wzyski cen kształtowały się niejednolicie: bekon polski podniósł się o 4 — 5 sh, również i inne gatunki zwykłowały, jednak nierównomiernie. Bekon duński podniósł się o 4 do 6 sh, holenderski o 1 sh. Notowano: bekony polskie 46 — 51 sh za cwt, duńskie 59 — 62, holenderskie 48 — 54 sh. Uboj w Danji zmniejszył się o dalsze 5.000 sztuk do 112.000 sztuk, uboj polski wyniósł w ostatnim tygodniu 20.000, co z uwagi na mniejszą podaż, stanowi dość pokaźną cyfrę. W dn. 20 na 21 bm. z Polski wysłano do Anglii 11.007 balotów, z czego do Londynu 7.964 sztuk, a resztę do Hull. Jeżeli uboj duński będzie spadał nadal, to należy liczyć na dalszą wyżkę cen.

Czy zmierzchną potęgę Anglii na morzu?

S. O. S. angielskiej marynarki handlowej

Londyn, w lipcu.

„Anglia przestaje panować na morzach!” — tego rodzaju rozpaczliwe głosy nadchodzą z portów i doków angielskich. Nie o militarnym, rzecz prosta, władztwie nad oceanami mowa, lecz o upadku brytyjskiej marynarki handlowej.

Już w roku 1931 prawie połowa wszystkich ładunków, importowanych do Anglii, dostarczona było pod obcą flagą. Przywoząc towar na wyspy brytyjskie, parowiec cudzoziemski stara się wrócić również z ładunkiem, celem zaoszczędzenia kosztów. Stąd znów jedna trzecia część eksportu Wielkiej Brytanii wędrowała w r. 1931 na obcych okrętach. Tegoroczne liczby są jeszcze bardziej groźne: w ciągu tygodnia do największego portu Anglii — Londynu — przybywa przeciętnie 100 okrętów cudzoziemskich i zaledwie 85 angielskich, do Hull na 92 parowce obce przybywa tygodniowo 79 brytyjskich. Ponoć większość krajów eksportujących stawia za warunek dostawy towarów przewiezienie ich pod flagą krajową.

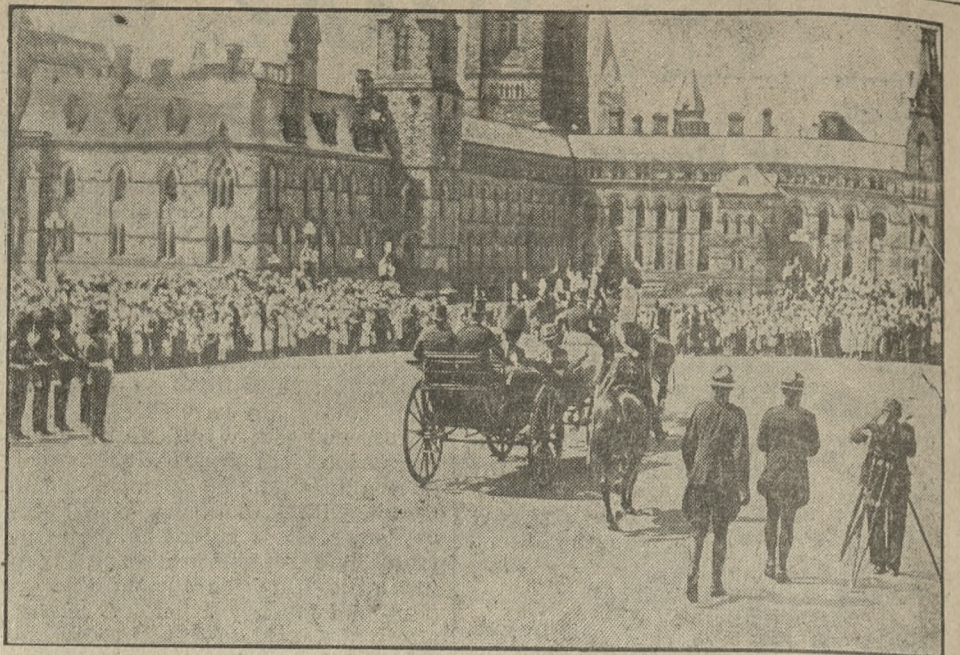
W Manchesterze, Glaskow, Cardiffie, ba, nawet w Southampton, wreca pracą rozładunkowa na okrętach fran-

cuskich, skandynawskich, hiszpańskich, greckich i nawet rosyjskich, okręty zaś, na których powiewa Union Jack, stoją bezczynnie. Gdy na 59 portach angielskich kilkaset parowców angielskich oczekuje „lepszych czasów” i zakończenia kryzysu, gdy jedenaście milionów tonn nośności pozostaje bezczynnych, zaledwie pięć jednostek morskich zagranicznych wycekuje w portach angielskich ładunku.

Okręty zagraniczne „okupowały” nawet komunikację wewnątrz-krajową w Anglii. Przechodząc przez szereg portów, przyjmują one za niską opłatą przewóz ładunków np. z Hull do Londynu, z Liverpoolu do Southampton i w ten sposób trzecia część przewozu między portami angielskimi dostała się obcym okrętom.

Wynik tego stanu rzeczy: czterdzieści dwa tysiące bezrobotnych marynarzy. A gdy na cudzoziemskich okrętach wreca praca ładunkowa, coraz bardziej wydłużają się ogonki przed urzędami wypłaty zapomóg bezrobotnym wilkom morskim „władczyni mórza” — Wielkiej Brytanji..

L. H.

W Ottawie, stolicy Kanady odbywa się obecnie konferencja wszystkich dominjów brytyjskiego imperjum. Na zdjęciu widzimy lorda Bessborough udającego się do gmachu parlamentu, aby dokonać aktu otwarcia konferencji, w której uczestniczy 275 delegatów.

Stalowa autostrada nad ulicami Nowego Jorku

Z chwilą, kiedy auta zyskały na znaczeniu, jako ważny środek lokomocji, drogi lądowe stały się znowu bardziej ożywione. Ze wzrostem szybkości i ciężaru nowoczesnych środków komunikacji wzrosły także i wymagania, dotyczące dróg i szos. Stare kurzące się drogi zostały zastąpione trwałymi drogami z kostki brukowej, drobnym żwirem, przesiąkniętym smołą lub asfaltem, a wreszcie drogami betonowymi.

Przy drodze betonowej pojawiła się pierwsza możliwość zastosowania stali w budownictwie dróg. Tak jak w budownictwie domów beton wzmacnia się przez szkielet z prętów stalowych, tworząc t. zw. żelbet, tak też przy budowie ulic betonowych powstała potrzeba zastosowania prętów stalowych podnoszących trwałość drogi. W Ameryce już znaczna część trwałych nawierzchni jest w ten sposób wykonywana. Sposób ten na dłuższą metę jest bardzo ekonomiczny, gdyż koszt utrzymania wynosi tylko 1/5 część kosztów utrzymania dróg nieuzbrojonych. Jak wykazała praktyka stosunek pęknięcia drogi betonowej posiadającej 1,12 do 2,75 kg. stali na 1 m² zmniejsza się o 70%. Po tych pomysłowych próbach sposób ten przeniesi się także do Europy, gdzie we Francji, Belgii i Niemczech po okresie czynionych prób osiągnięto w rezultacie pomyślne wyniki.

Dalszą udaną próbą zastosowania stali przy budowie dróg, to amerykańska Metal-base-street, która została wykonana jako droga próbna koło Springfield w stanie Illinois. Przy tej konstrukcji cała nawierzchnia spoczywa na stalowym podłożu. Na wywalcowanym i wyrównanym podłożu ułożono płyty stalowe z blachy falistej lub czarnej, którą spawano, zachowując odstępy delatacyjne. Płyty te pokrywano piaskiem smolowanym, a wreszcie klinkierem. Krawędzie boczne blach, które biegają równoległe do kierunku drogi, zaginano do góry, stwarzając krawędzie dla nawierzchni z klinkieru. Droga w ten sposób budowana posiada mocne a jednak elastyczne podłoże i może mieć bardzo duże

znaczenie przy budowie dróg na gruntach niepepnych.

Największą jednak drogą całkowicie stalową jest, obecnie znajdująca się w budowie, autostrada w Nowym Jorku, która wzdłuż Hudson River biegnie 7 i pół km. łącząc północną i południową dzielnicę miasta. Ta jedyna w tym rodzaju budowała o 18 m. szerokości wznosi się 5 m. ponad ziemią i przerywa swobodnie wszelkie arterie transportowe oraz tory dworca centralnego. Cała droga, która się składa z 6 równoległych jezdni, spoczywa na stalowym rusztowaniu o szerokości 20 m. Co pół km. znajdują się rampy, które przez jezdnie o kształcie szpirali połączone są z głównymi arterjami ruchu. Dzięki tej okoliczności auta mogą nawet z samego środka City dostać się na autostradę, na której będzie można przy obciążeniu 5000 wozów osiągnąć szybkość 40—50 km. na godzinę.

Nie dosyć to, żeby móc przestrzeń jeszcze w krótszym czasie przebyć, postanowiono wybudować jeszcze jedną jezdnię dwutorową i to — o jedno piętro wyżej, gdzie będzie można rozwinąć szybkość maksymalną 70 km. na godz. Prace przy pierwszym odcinku są już na ukończeniu.

Tego rodzaju gigantyczne budowle, które bieżą wśród zabudowań, mogą być skonstruowane wyłącznie ze stali, gdyż budulec ten o wielkiej trwałości i nośności zajmuje najmniej miejsca. Koszta ogólne budowy tej autostrady są obliczone na 45 milionów dolarów czyli około 400 milionów złotych.

Istnieje nawet śmiały projekt wybudowania w New Jorku mostu zawieszonoego na drapaczach chmur, po którym kursować ma z zawrotną szybkością kolej napowietrzna.

Jak jubilerzy londyńscy zabezpieczają swoje składy

Na walnym rocznym zgromadzeniu związku jubilerów londyńskich demonstrowano w obecności 150 uczestników najnowsze urządzenia dla zabezpieczenia składów jubilerskich i witrzyn.

Przedstawiono napad samochodowy na skład jubilerski w rodzaju tych, jakie codziennie zachodzą na ulicach Londynu. Zaledwie zdołał włamywacz wybić okno wystawowe kluczem samochodowym, odezwała się syrena, której ogłuszający ryk słychać było w promieniu kilometra. W tej samej chwili wyłożone w oknie kosztowności stały się dla włamywacza niedostrzegalnymi, z powodu zamglenia ich. Równocześnie eksplodowała bomba z gazem łzawiącym, wypełniając nim cały lokal, tak iż jubilerzy, z uwagą śledzący przebieg napadu, ze łzami w oczach i dusząc się kaszlem, rozpięchli się na wszystkie strony. Ostatnią niespodzianką było zdjęcie włamywacza, jakiego dokonał ukryty w oknie aparat fotograficzny.

Zmiany krwi pod wpływem afektów

Bardzo ciekawe doświadczenia przeprowadzono świeżo w znanej berlińskiej klinice Charite oraz w akademii medycznej w Duesseldorfie. Pacjentów wprowadzono w stan hipnozy lub czuwania na przeciąg 15 minut w stan silnego afektu. Tak przed rozpoczęciem eksperymentu jak i po jego przeprowadzeniu ułożono pacjentowi krwi, by stwierdzić wpływ afektu na jej skład chemiczny. W rezultacie tych doświadczeń udało się stwierdzić w krwi jako produkt chemiczny afektu uderzająco wielkie ilości jodu. Uczucia jak strach, nienawiść, tęsknota, zazdrość itp. czynią z organizmu ludzkiego niejako fa-

brykę jodu. Z powodu wzruszeń wewnętrznych wzrost jodu u niektórych osób wynosił 50 do 100 proc i więcej. Po ataku zazdrości np. znaleziono u pacjentki przeszło 100 proc. jodu więcej niż poprzednio.

W. i P.

Plaga narkomanji

Handel potajmny narkotykami stał się istną plagą w Londynie. W pobliżu Piccadilly Circus, w sercu City, znajduje się kilkanaście restauracji i kawiarni, gdzie o każdej porze można dostać kokainy, morfiny itp. Głównym jednak ośrodkiem handlu temi truciznami jest, według raportów policji, arystokratyczny Regent - Park, gdzie grasują za dnia i wieczorem sprzedawcy „koko”. Scotland Yard opracował plan wielkiej kampanji przeciw handlarzom narkotyków i zmobilizował specjalną brygadę w tym celu. Na podstawie zebranych obserwacji, stwierdzono, iż niewielka tylko część narkotyków przychodzi do Londynu z zewnątrz, a większa część ich dostarczają apteki londyńskie, które za dnia sprzedają lekarstwa, a w nocy zaopatrują handlarzy trucizn w „materjał”.

Jugosłowiańskie Pompei

W Belgradzie otwarto wystawę odepnianych po dziesięcioletniej pracy różnych zabytków w Stobi, których znaczenie historyczne i archeologiczne jest nieocenione. Stobi, w południowej Serbji, zostało zniszczone przez trzęsienie ziemi w r. 518 oraz przez najście Słowian. Stobi było metropolją wczesnej kultury bizantyjskiej na półwyspie bałkańskim. Obok przedmiotów, świadczących o istnieniu w Stobi wczesnej kultury chrześcijańskiej, znaleziono tu sprzęty, zabytki, rzeźby i posągi satyrów goańskich, Afrodyty, Artemidy, Prjapa.

Wyzwanie rzucone fakirom

Niezwykły konkurs odbędzie się w Rzymie pomiędzy polykaczami gwoździ, ułożonego szkła itp. smakolepków, a naśladowcą fakirow, amatorem Manetti, który podjął się mianowicie wystąpić publicznie i powtórzyć wszystkie wyczyny fakirow, którzy zechcą się z nim zmierzyć. Twierdzi on bowiem, że wszystkie „cuda” fakirow są niczem innym, jak „naturalnym” objawem autosugestji, którą każdy może u siebie wywołać. Manetti twierdzi, że będzie mógł wykonać publicznie wszystkie wyczyny fakirow bez najmniejszej dla siebie szkody, a w celu kontroli nad popisami zaprosi komisję złożoną z uczonych i lekarzy. Zapowiedź tych popisów wywołała w Rzymie ogromne zainteresowanie.

Kryzys w Hollywood

Jedną z największych firm filmowych w Hollywood, Metro-Goldwyn-Meyer, przeprowadziła z powodu kryzysu znaczną zniżkę pensyj. Wszystkie pensje, wynoszące więcej niż 1500 dolarów tygodniowo, zostały obniżone o 35 proc. Obniżka ta została zastosowana nawet do gwiazd i gwiazdorów tej klasy, co Douglas Fairbanks, Joan Crawford, John Barrymore, John Gilbert, Ramon Novarro, Buster Keaton, Norma Shearer, Marion Davis, Marie Dressler.

Złe jest więc i w Ameryce.

Czy wlecie, że...

W Stanach Zjednoczonych panuje przesąd na punkcie dwudolarowych banknotów, które jakoby przynoszą nieszczęście, przeto posiadacze ich starają się je wymienić zaraz po otrzymaniu na inne odcinki.

SPORT Lekka atletyka

Zawody o mistrzostwo Związku Młodzieży Polskiej. W niedzielę o godz. 15 odbędzie się na stadionie miejskim te zawody.

Zgłosiło się 80 najlepszych lekkoatletów z Bydgoszczy, Pleszewa Kcyni, Gniezna i Poznania. W niedzielę o godz. 15 odbędzie się następujące konkurencje: biegi 60 i 100 m., oszczep, kula, finał 200 m., sztafeta olimpijska, dysk, skok w dal, skok o tyczce, finał 400 m., skok w wyż, 4×100 i 3000 m.

Piłka nożna

Drużyna czeska S. K. „Židenice” przybyła już wczoraj w południe do Poznania i zamieszkała w hotelu Monopol. — Wśród graczy zauważyliśmy Kratochwilę, zaangażowanego w bież. roku przez „S. K. Židenice”. Kratochwila jest dzisiaj jednym z najlepszych napastników na kontynencie. Zawody odbywają się dziś w sobotę o godz. 18 na boisku Warty przy ul. Rolnej. Przed sprzedaż biletów przed meczem na boisku przy kasie od godz. 16.

K. S. „Czarni” i K. S. „Korona” I. Spotkanie wymienionych drużyn odbędzie się na boisku K. S. „Korona” przy ul. Chocińskiego w dniu 31 lipca br. o godz. 17.

„Liga” i „Legia”. Powyższe zespoły rozegrają w niedzielę o godz. 11 na stadionie miejskim zawody o mistrz klasy A. Ze względu na fakt, że mecz ten zdecyduje kto zdobędzie tytuł mistrza klasy A na rok bieżący należy się spodziewać nadzwyczaj ciekawej gry.

Czesi w Poznaniu.

Boisko „WARTY” ul. Rolna

Sobota, 30 b. m.

godzina 18-ta.

Międzynarodowy mecz piłki nożnej

ŽIDENICE

Brno

WARTA lig.

Poznań

dw 748

Przed olimpiadą

Kusociński startuje w niedzielę w biegu na 10 klm. i najgroźniejszymi jego rywalami będą tam Virtanen (Fin) oraz Issoholla (Fin). We wtorek o godz. 16.45 odbędzie się przedbieg na 5000 m. przyczem Kusociński wylosował jako rywali (wymieniamy najgroźniejszych) zawodników Issoholla, Zabala (An.) i Siringa (Niem.). We środę o godzinie 17.15 startuje nasz „as” w przedbiegu na 1500 m. razem p. i. z Luomanenem (Fin), Hillhouse (Austr.), Edwards (Kan.), Cunningham (Am). Finał odbędzie się w czwartek o godz. 15.45, a finał 5000 m. — w piątek o godz. 15.15. Do obu finałów startuje po 7 z każdego przedbiegu.

W poszczególnych konkurencjach startować będzie następująca ilość zawodników: 100 m — 36, 200 m — 40, 400 m — 35, 800 m — 23, 1500 m — 31, 5000 m — 20, 10.000 m — 27, maraton — 33, 3000 m przez przeszkody — 24, 110 plotki — 22, 400 m przez plotki — 17, chód 50 km. — 16, skok w wyż — 22, skok w dal — 20, skok o tyczce — 9, trójskok — 17, oszczep — 16, dysk — 24, kula — 20, dziesięciobój — 20. W sztafetach na 4×100 i 4×400 zgłoszono po 10 sztafet.

(PAT)

metalowe i emaljowane

Fabryka Wrobów Metalowych

S. Jabłoński S z o odp

Poznań, Ratajczaka 17, tel. 30 03

sw 15 188

Nowa moda: naszyjnik, wykonany z rzadkich znaczków pocztowych.

ŻYCIE SOKOLE

Naczelnictwo przy pracy

W pracy technicznej jest sezon w całej pełni. Odbywają się zloty okręgowe, które obok wartości duchowych, obok karności i sprawności organizacyjnej, wykazać mają równocześnie sprawność fizyczną, jako owoc stałej i systematycznej pracy wychowawczej, co w szczególności wykazują połączone przeważnie ze zlotami zawody okręgowe. Wymownym świadectwem tej systematycznej pracy jest również odbywający się właśnie w Skrzynkach pod Poznaniem kurs obozowy naczelniczek i instruktorek dla druhen oraz rozpoczynający się tamże w poniedziałek podobny kurs dla kierowniczek oddziałów młodzieży żeńskiej. Nad całą tą pracą czuwa naczelnictwo Dzielnicy Wielkopolskiej ze swymi wydziałami technicznymi, — męskim i żeńskim.

Oddział techniczny męski odbył w ubiegły czwartek 25 bm. zebranie, na którym powzięto ważne uchwały, dotyczące najbliższego, a także i dalszego okresu. I tak na wstępie ustalono program i warunki zawodów dzielnicowych dla druhen i druhen, które się odbędą w Poznaniu w dniu 21 sierpnia r. b. Zawody te obejmują całokształt pracy technicznej, a więc gimnastykę, lekką atletykę, pływanie, strzelanie z broni długokalibrowej dla druhen i luznictwo dla druhen, gry ruchowe obejmujące koszykówkę i siatkówkę oraz 100 km. wycieczkę kolarską o nagrodę wędrowną i mistrzostwo dzielnicy na szosie Poznań — Grodzisk — Poznań. Każdy dział zawodów wykazuje duże urozmaicenie w poszczególnych konkurencjach o wyznaczone nagrody. Specjalne zainteresowanie budzą zawody w strzelaniu o nagrodę wędrowną, którą dotąd zdobyły raz gniazdo w Kotowie, a następnie po dwa razy Gniezno i Poznań-Żeżyce. Walka, przypuszczalnie decydująca, zapowiada się więc bardzo ciekawie. Kierownictwo zawodów strzeleckich powierzono dh. Rutkowskiemu, zawodów gimnastycznych dh. Stefanowi Weselikowi, lekko - atletycznych dh. Telesforowi Weselikowi, pływakich dh. Gaszakowi, gier ruchowych dh. Frydrychowi, a zorganizowanie zaw. ko-

larskich oddziałowi kol. w Poznaniu. Szczegółowy program i warunki zawodów rozesłane zostaną w tych dniach do poszczególnych okręgów.

Następnie omawiano sprawę 4-dniowego kursu instruktorskiego dla naczelniczków okręgowych i ich zastępców, który się odbędzie w czasie od 28—31 sierpnia rb. w Poznaniu. Zadaniem tego kursu jest ujęcie w pewne systematyczne ramy i zobrazowanie całego materiału technicznego przeznaczonego dla kursów instruktorskich i to w tym celu, aby następnie kursy takie własnymi siłami urządzić było można w poszczególnych okręgach dla naczelniczków i przodowników gniazdowych. Kurs dzielnicowy odbędzie się na boisku Sokoła, gdzie uczestnicy jego otrzymają również kwatery i wyżywienie.

W sierpniu r. b. odbywa się w Warszawie 4-tygodniowy związkowy kurs gimnastyczny wyższego stopnia, w którym udział weźmie także kilku druhen z Dzielnicy Wielkopolskiej. Wydział techniczny uchwalił ponadto wniosek do przewodnictwa dzielnicy o wysłanie dwóch członków wydziału na kurs ten, celem odpowiedniego ich wyszkolenia.

Wreszcie zajmował się wydział techniczny sprawą, pozornie jeszcze bardzo odległą, a jednak już aktualną. W roku 1934 przypada 50-lecie założenia pierwszego gniazda sokolego w Wielkopolsce i wogóle pod byłym zaborem pruskim (w Inowrocławiu). Ku uczczeniu tej rocznicy uchwaliło przewodnictwo dzielnicy urządzić w tymże roku 29, 30 czerwca i 1 lipca wielki jubileuszowy zlot w Poznaniu, na który zaprosi także inne dzielnice do udziału. Wobec tego wydział techniczny już dziś zabiera się do wstępnych prac przygotowawczych celem opracowania technicznego programu zlotu, z którym połączone będą zawody dzielnicowe. Przy rzetelnej współpracy okręgowych i gniazd spodziewać się przeto należy, że treść i ramy zlotu tego godnie odpowiadać będą wzniosłej rocznicy i że będzie on nowym dokumentem stałej żywołności i tężyzny Sokolstwa wielkopolskiego.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Stowarzyszenie Polskiej Młodzieży Katolickiej pod ewangelizacją św. Kazimierza Poznań-Żeżyce** urządził w niedzielę, dnia 31 bm. wycieczkę rodzinną do Promna. Zbiórka o godz. 7.15 na głównym dworcu.

— **Pierwszy Polski Klub Sportowy „Poznańskie”**. Zebranie plenarne odbędzie się w sobotę, dnia 30 bm. o godz. 20 w lokalu „Pod Strzechą” przy pl. Wolności.

— **Związek Czeladzi i Podmistrzów Murarskich**. Zebranie odbędzie się w niedzielę, dnia 31 bm. o godz. 11.30 w lokalu zebrania „Pod Ulem” przy ulicy Ślusarskiej 6.

— **Tow. Cechowej Czeladzi Stolarskiej w Poznaniu**. Zebranie półroczne walne odbędzie się w niedzielę, 31 bm o godz. 11 w sali Domu Rzemieślniczego, ulica Fr. Ratajczaka.

— **Tow. Czeladzi Cukierniczej przy Cechu**. Zebranie odbędzie się 2 sierpnia (we wtorek) o godz. 20 w sali p. Jarockiej przy ul. Maszgarskiej 8.

— **„Akord”, Tow. Śpiewacze Poznań-Żeżyce**. Pierwsza powakacyjna lekcja śpiewu odbędzie się 1 sierpnia o godz. 20 w lokalu p. Tomikowskiego, przy ulicy Szamarzewskiego 18. — W czwartek, dnia 4 sierpnia o godz. 20 odbędzie się miesięczne zebranie plenarne w tym samym lokalu.

— **Wolny Cech Obuwniczy**. Zebranie odbędzie się we wtorek, 2 bm. o godz. 20 w Domu Rzemieślniczym.

— **Polski Związek Lokatorów i Sublokatorów R. P.** (Stary Rynek 95-97) oddział Wilda zwołuje zebranie na poniedziałek, dnia 1 sierpnia br. o godz. 20 na sali p. Grotowskiego przy Dolnej Wildzie. Wstęp tylko za okazaniem legitymacji.

RADJO

Programy radiotelefoniczne:

Niedziela, dnia 31 lipca 1932 r.

Poznań (335 m) godz. 10.00 muzyka religijna z płyt. (Warszawa); **godz. 10.30 do 10.45 (W)**; **godz. 11.00** uroczystość „Święta Morza” (tr. z Gdyni); **a) Msza polowa, b) przemówienia**; **godz. 12.58** sygnał czasu; **godz. 13.05** odczyt rolniczy p. t. „Zwalczanie szkodników” (p. Bronisław Liebek); **godz. 13.25** odczyt roln. p. t. „O plonach” (p. Tadeusz Kwiatkowski); **godz. 13.45** wykład dla gospodyń pt. „Co robić, żeby było dużo kukurydzy ziarna dla drobiu” (wygl. p. Seweryn Sarjusz - Zaleski); **godz. 14.00** dalszy ciąg transmisji z Gdyni (defilada — delegacje przed P. Prezydentem Rzeczypospolitej); **godz. 17.00 (W)**; **godz. 18.00** koncert popołudniowy; wyk.: Orkiestra 57 p. p. pod batutą por. Antoniego Szalkowskiego, profesor Stanisław Pawlak (skrzypce), Bolesław Tyllia, kapelm. op. (akomp.); **godzina 19.00** płyty; **godz. 19.35** słuchowisko S. M. P.; **godz. 19.58** sygnał czasu; **godz. 20.00 (W)**; **godz. 20.45 (W)**; **godz. 21.00 (W)**; **godz. 21.50** sygnał czasu — komunikaty sport. i polic.; **godz. 22.00 (W)**; **godz. 22.40** d. c. komunikaty; **godz. 22.50** muzyka taneczna z Warszawy (ciąg dalszy).

Warszawa (1412 m) godz. 10.00 tr. nabożeństwa ze Lwowa; **godz. 11.35** „Marja Teresa Ledóchowska, założycielka Sodalności Klaweryjskiej w świetle łaski” — p. J. Waligórzanka; **godz. 12.15** poranek muzyczny z Łodzi, pod dyr. Seweryna Pietruszki; **godz. 12.55** „Co to są choroby zawodowe?” — dr. A. Rzańnicki; **godz. 13.10** d. c. koncert; **godz. 14.00** „Jak ratować rażonych piorunem” — dr. Jerzy Szpakowski; **godz. 14.15** orkiestra Stromberga; **godz. 14.30** „Nawożenie ozimin” — inż. Bronisław Helwig; **godz. 14.50** orkiestra Stromberga; **godz. 15.05** „Jak doprowadzić do kultury zapuszczone grunty” — inż. Chmielecki; **godz. 15.25** orkiestra Stromberga; **godz. 15.40** radiotygodnik dla młodzieży; **godz. 15.35** feljeton dla dzieci starszych pt. „Dziwny domek” — W. Woytowicz - Grabińska; **godz. 16.05** audycja żołnierska; **godz. 16.45** wiadomości przyjemne i pożyteczne; **godz. 17.00** koncert w wykonaniu Małej Orkiestry K. Wilkomirskiego i G. Matiasiak (bar.); **godz. 18.00** Biecz — zapomniana ojczyzna Lemków — inż. H. Służewski; **godz. 18.20** koncert ork. 36 p. p. tr. z Ciechocinka; **godz. 19.35** skrzynka pocztowa techniczna; **godz. 20.00** koncert w wyk. Ork. Filharm. pod dyr. Wilkomirskiego i W. Jakubczyk (kl.); w przerwie Kwadrans literacki; **godz. 21.50** wiadomości sportowe z prowincji; **godzina 22.00** muzyka taneczna; **godz. 22.45** wiadomości sportowe z Warszawy; **godz. 22.50** muzyka taneczna.

Poniedziałek, dnia 1 sierpnia 1932 r.

Poznań (335 m) godz. 12.10 (Warszawa); **godz. 12.58** sygnał czasu; **godz. 13.05** koncert gram.; **godz. 14.00** notowania giełdy; **godz. 17.00 (W)**; **godz. 18.00 (W)**; **godz. 18.20** „Obrona wybrzeża” (wygl. p. Jerzy Rodziejewicz); **godz. 18.35** kwadrans belletrystyczny; Helge Hellruth: „Papuga” (ze szwedzkiego, wygl. p. Leszek Piasecki); **godz. 18.50** płyty; **godz. 19.00** „Zwiciadło świata” (sensacje i rzeczy ciekawe); **godz. 19.35 (W)**; **godz. 19.45** płyty; **godz. 19.58** sygnał czasu; **godz. 20.00 (W)**; **godz. 20.50 (W)**; **godz. 21.05 (W)**; **godzina 21.50 (W)**; **godzina 21.55** sygnał czasu — komunikaty sport. i polic.

Warszawa (1412 m) godz. 12.45, 13.35, 15.10 i 15.40 płyty; **godz. 16.35** kom. centr. biura hydr. dla żeglugi i rybaków; **godz. 16.40** pogadanka w j. francuskim; **godz. 17.00** koncert solistów: K. Dowbór - Muśnicka (sopran), Ignacy Stołow (skrzypce); **godzina 18.00** „Na dalekich kresowych jeziorach” — prof. St. Sumiński; **godz. 18.20** muzyka taneczna z kawiarni Gastronomia;

godz. 19.35 prasowy dziennik radiowy; **godzina 19.45** „Skrzynka pocztowa rolnicza”; **godz. 20.00** muzyka operetkowa w wyk. Ork. Filharm. pod dyr. B. Szulca, H. Dudyczówna (sopran); **godz. 22.00** muzyka taneczna; **godz. 22.40** wiadomości sportowe; **godz. 22.50** muzyka taneczna.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony

Dnia 29 bm. zgłoszono: Wincenty Radke, komornik miejski, 54 l. Rozalja Piekarczykówna, 58 l. Józefa Mikołajczakowa, z domu Knapka, 52 l. Anna Marja Bartkiewiczowa, z domu Klasse, 25 l. Zbigniew Filipow, 19 godzin. Marja Kliszowa, z domu Miecznikówna, wdowa, 68 l. Ryszard Pietsch, 8 mies. 17 dni. Julja Elwiżanka, 82 l. Franciszek Skotarek, przetokowy kolejowy, 37 l.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Michalina Piechocka z prośbą o błogosławieństwo 1 zł. — P. S. z pokornym podziękowaniem N. S. Jezusowemu, Niepok. Pocz. Najśw. Marij Pannie, św. Józefowi, św. Antoniemu Padewskiemu i św. Teresie za szczęśliwą operację i powrót do zdrowia 2 zł. — Marja N. 6 zł. — Z. H. 2 zł. — A. Domański, Chodzież, z pokornym podziękowaniem Sercu Jezusowemu za otrzymaną łaskę z prośbą o dalsze dla syna, 2 zł. — J. Ł. 5 zł. — Razem z poprzednio pokwitowaniami 777,70 zł.

Na chleb św. Antoniego: Michalina Piechocka z prośbą o odnalezienie pieniędzy 1 zł. — Razem z poprzednio pokwitowaniami 112 zł.

Na ubogich Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo parafii Farniej: do dyspozycji p. Dybizbańskiej — Władysławowstwo Kurczewscy zamiast wieńca na trumnie śp. Elżbiety Logowej 30 zł. — Julian i Jadwiga Dybizbańscy 15 zł. — Razem 45 złotych.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Zlot Okręgu Wągrowieckiego w Wapnie

W sobotę popołudniu zjechała się część drużyn ćwiczących, które przez noc zakwaterowały się w doskonale przygotowanych kwaterach.

W niedzielę rano już o godz. 5 i pół rozpoczęły się generalne próby, a przedtem otrzymała drużyna śniadanie. Po próbie o godz. 9 i pół nastąpiła zbiórka całej drużyny przed kopaliną soli, poczem wyruszyła drużyna z orkiestrą na czele na dworzec do przyjeżdżających gości i reprezentanta przewodnictwa dzielnicy dh. Libere. Po odebraniu raportu przez dh. Libere wyruszył pochód na boisko, które jest jak na Wapno nadspodziewanie dobrze urządzone, posiadając doskonałą bieżnię, opłotowanie, wreszcie trybunę betonową.

Mszę św. odprawił ks. Szubert ze Srebrnej Góry, a piękne kazanie okolicznościowe wygłosił ks. dziekan Filipiak. Po ukończeniu nabożeństwa, na którym było obecne całe społeczeństwo z Wapna nastąpiło powitanie władz, kleru i gości przez dh. prezesa, poczem odbyło się otwarcie zlotu i wciągnięcie flagi przy dźwiękach orkiestry. Następnie przemówił przedstawiciel dzielnicy, który zwracał uwagę na znaczenie Sokolstwa. Prze-

mówienie wysłuchano w skupieniu i nagrodzono burzą oklasków.

O godz. 12 wyruszano w pochodzie z orkiestrą do kopalin soli, gdzie drużyna otrzymała doskonały obiad, podczas którego wygłoszono kilka toastów, przemawiali m. in.: prezes okręgu Rybarczyk, prezeska Sokolice dżana. Kulińska z Wągrowca, dh. Szymański, Libera i inni. Specjalnie należy się wielkie uznanie przesowi gniazda Wapna dh. Kulińskiemu i panu prof. K. Fabierkiewiczowi, który czuwał nad aprowizacją i wszystko wspaniale przygotował.

O godz. 15 odbył się wspólny wymarsz na boisko, gdzie po koncercie rozpoczęły się ćwiczenia. Okręg liczy 10 gniazd i wszystkie też były reprezentowane.

Do wymarszu stanęło 48 druhen i 182 druhow. Ćwiczenia rozpoczęły się biegiem, następnie wystąpiły Sokolice, dalej oglądaliśmy ćwiczenia wolne, popisy kołowników i druhow z lancami. Ćwiczeniami kierował naczelnik okręgu dh. Ziółkowski. Po ukończeniu ćwiczeń rozdał dh. prezes Rybarczyk żetony zwycięzcom, a po kolacji urządzono potem tańce i ochotczo bawiono się do rana.

Poświęceni sokolni w Czerwonaku

W niedzielę odbędzie się piękna uroczystość w Czerwonaku, a mianowicie poświęcenie wybudowanej sumptem gniazda pięknej sokolnicy. Świadczy to bardzo dobrze o sprężystości i sprawności organizacyjnej zarządu gniazda z druhami prezesem Leonem Jakubowskim, sekretarzem H. Wawrzyńkiewiczem, naczelnikiem Marjanem Jakubowskim i skarbniczką T. Michalakówną na czele. Pomimo tak trudnych warunków oraz przeżywanego obecnie kryzysu potrafiło jednak gniazdo doprowadzić do skutku swe piękne zamierzenie i wybudować sokolnicę.

Razem z jej poświęceniem odbędzie się podzlot okręgu poznańskiego z następującym programem: o godz. 6 — po-

budka; o godz. 7 — zbiórka, a w pół godziny później wymarsz z orkiestrą celem powitania drużyn, przybyłych z Poznania i przyjęcie na dworcu. O g. 8.30 przewiduje się wymarsz na mszę św., a po nabożeństwie powrót pochodem na boisko. O godz. 11.45 poświęcenie sokolnicy i uroczysta akademja, po której przerwa obiadowa i o godz. 17 kolejno ćwiczenia zlotowe wolne młodzieży żeńskiej i męskiej, druhen i druhow, oraz na zakończenie ćwiczenia na przyrzadach.

Z okazji tej uroczystości przesyłamy gniazdu Czerwonak nasze najserdeczniejsze życzenia dalszego, pięknego rozwoju.

„MAM”

suchy trwały kieszonkowy inhalator PATENT odświeża, orzeźwia, utrzymuje, otrzeźwia, ułatwia oddech, gasi pragnienie, chroni od kataru.

JEST POTRZEBNY KAŻDEMU JAK CHUSTECZKA DO NOSA.

W aptekach i drogerjach
Lab. T. SPLITT
Poznań
św. Wojciech nr. 28
P. K. O. 211.243

Miłą niespodzianką sprawił swoim gościom właściciel restauracji i kawiarni „GRANDKA” przy pl. Wolności, dołączając do wyborowego zespołu muzycznego kwartet męski, składający się ze znanych artystów operowych. Pobyt w „Grandce”, szczególnie w ogrodzie, stał się przez tę imprezę nadzwyczaj przyjemny i miły, tem więcej, że wstęp do lokalu jak i do ogrodu jest bezpłatny, a cen za napoje i potrawy nie podwyższono. Dowodem, że inowacja ta jest na czasie i udana, świadczy uznanie publiczności. zw 15 384

O PÓŁ WIEKU POWSZECZNI
ZNANY ZE SKUTECZNOŚCI

ARAGO

ST. GÓRSKIEGO
WARSAWA

ODDISKI

Pw 18 626-82.222

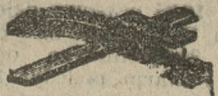
W Inowrocławiu przy ulicy przynypalnej

księgarnia i skład papieru

korzystnie

zaraz na sprzedaż.

Zgłoszenia przyjmuje Stefan Maciejewski, mistrz rzeźnicki, Inowrocław, ul. Solankowa 2, telefon nr. 686.
nw 4684

Dnia 29 lipca 1932 r., o godz. 6 po południu, zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, s. p.

Wincenty Radke

przeżywszy lat 53.

W ciężkim smutku pogrążona
żona i rodzina.

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 1 sierpnia, o godz. 5 po południu, z domu żałoby, Wierzbicze 10. zw 15 377/8

Dnia 28. 7. 1932 roku, o godz. 7 rano, zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., nasz najukochańszy brat, szwagier i wujek, s. p.

Wacław Józefowski

przeżywszy lat 31.

W ciężkim smutku pogrążeni
siostry i bracia.

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 31 b. m., o godz. 16.45, z kostnicy cmentarnej w Górczynie. Poznań, św. Łazarz, ul. Graniczna 11.

Wróciłem

St. Muszyński

lekarz - dentysta

Poznań, ul. Działyńskich 7, tel. 54-64

zw 15 369

Nowość!

Codziennie gościnne występy kwartetu byłych artystów

— Opery Poznańskiej —

z towarzyszeniem znakomitej orkiestry pod batutą znanego kapelmistrza

JÓZEFA IHM'A

GRAND CAFÉ

Poznań, Pl. Wolności 18 — Tel. 52-44

— LODY —

mała porcja 50 gr — duża porcja 80 gr

Ceny na napoje i potrawy nie podwyższone!

Wstęp wolny! Wstęp wolny!

dw 754 właśc.: Maksymilian Brenz.

Korzystna okazja kupna czechosłowackich wyrobów wysokiej jakości na

Targach w Reichenbergu

(Liberec)

od 13 do 19 sierpnia 1932

Ogólne Targi Wzorów, Targi Wyrobów Włókienniczych, Targi Techniczne — 21 Grup Towarów i t. d.

Wiza wjazdowa niepotrzebna.

Zniżki przejazdu: w Polsce 25%, w Niemczech 25%, w Czechosłowacji 33%.

Legitymacje w Poznaniu: Konsulat Czecho-słowacki, Plac Sapieżyński 8. Tw 294

W czwartek, dnia 28 lipca o godz. 14 zasnął w Bogu, opatrzona Sakramentami św., po kilkutygodniowych ciężkich cierpieniach, moja najdroższa żona, nasza najukochańsza i najtroskliwsza matka, teściowa, siostra, ciocia, babcia i kuzynka, s. p.

Józefa z Knapskich Mikolajczakowa

przeżywszy lat 52. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 31 b. m. o godz. 17 z kostnicy Szpitala Garnizonowego, Wały Jana III. na omentarz jeżycki. Msza św. nazajutrz o godz. 8 w kościele św. Michała.

jw 1217

W ciężkim i nientulonym smutku pogrążeni

Poznań, d. 29. 7. 1932 r.

mąż, dzieci, wnuki i rodzina.

Nieruchomość w Bydgoszczy

2 min. od głównego dworca, z placem budowl. i 2 maszyn. budynkami 9x11 i 7x20 m. kw., z kantorem, 2 pięt., nadająca się na przedsiębior. fabryczne, przemysł., składnice lub na wystawę, z oświetl. elektr., połączeniem siły motor. i wodnej, na sprzedaż. Tudzież nieruchomości w Szubinie (dawn. strzelnica), z ogrodem i cołkolw. ziemi, na sprzedaż. Oferty W. 330 do Agencji Rekl. Praa. Bydgoszcz, Dworcowa 54 nw 4676

Podaję do łaskawej wiadomości, że z dniem 1 sierpnia r. b.

otwieram w Poznaniu

przy ulicy Pocztowej 29,

w lokalu zajmowanym przez ca 30 lat przez firmę Adam Jachimowicz

Specjalny Skład Nasion

W zakres mego przedsiębiorstwa wchodzi cząstkowa sprzedaż wszelkich nasion ogrodowych i polnych — zakup koniczyn, traw, zbóż kłosowych i strączkowych. Zapewniam akurata, fachową i rzetelną obsługę i proszę o łaskawe poparcie mego przedsiębiorstwa. zw 15 389

STEFAN SCHULZ

Telefon 39-02

Poznań, ulica Pocztowa 29.

Po godz. biur. 76-02

Biały Tydzień!

firmy R. i C. KACZMAREK zadziwi wszystkich!

Rekordowo niskie ceny — biją dotychczasowe!

Rzadka okazja

nabycia towarów pierwszorzędných już za grosze.

Płótno białe	60 gr	Ręczniki	0,45 35 gr
„ kujawskie 70 cm. szer. 68 „		„ białe z brzeg	65 „
„ „ 80 cm. szer. 75 „		„ wafłowe	0,85 55 „
„ tyrolskie 80 cm. szer. 95 „		„ frotté od	60 „
Krośniak 70 cm. szer.	85 „	„ adamaszkowe	1,— 75 „
„ 80 cm. szer.	1,— zł	Inlet różowy	1,65 1,10 zł
Madapolam 80 cm. szer.	0,90 „	„ 140	3,25
„ 90 cm. szer.	1,10 „	„ 160	3,30
„ gat. A. A.	1,—	Dreliszek materacowy	2,10 1,65 „
„ gat. S.-G.	1,20 „	„ spodkowy	4,50 3,90 „
Silesia 80 cm. szer.	1,10 „	Adamaszek obrusowy	2,90 2,70 „
„ 90 cm. szer.	1,20 „	Adamaszek roletowy	3,50 2,90 „
Szyfon 90 cm. szer.	1,15 „	Płótno na maglowniki	1,35 0,95 „
Nasruk 80 cm. szer.	1,35 „	Płótno fartuchowe	1,25 „
„ 90 najlepszy gat.	1,75 „	Madapolam kol. bielisz.	95 gr
Płótno prześcieradł. 140 cm. 1,80 1,45		Batyst jedwabny 1,65 1,35 zł	95 gr
„ 160 cm. 2,25 1,80		Popelina jedwabna	1,65 zł
Płótno Silesia 160 cm. szer.	2,90 „	Toile de soie	3,90 „
„ podpink. 180 cm. szer. 3,90 „			
„ 200 cm. szer. 4,20 „			

Na bieliznę stołową 6 i 12 osób.

udzielamy do 50% zniżki.

TOWARY LATOWE ZA BEZCEN!

Prosimy korzystać z niebywale dotąd oferty!

R. i C. KACZMAREK

Poznań, ulica Nowa 3.

Pw 3608/9-30.567

Ekstrakt dalmatycki

wszelkie owady. 250 gramów na 5 litrów zł 14. 50 gramów na 1 litr zł 3.— Wysyłka za zaliczka: 100% czysty

oryginalny japoński proszek od owadów w blaszanych pudełkach z rurką do rozpylania marki

„KOGUT“

znany na całej kuli ziemskiej. Jako najskuteczniejszy środek do teplenia owadów. Wszędzie żądacie „Koguta“.

Cennik wysyła:

E. LIEBERMAN, Drogerja

Lwów, ul. Słoneczna 23.

Tw 235

Łózka żelazne

Aparaty do zapraw Szkl. do zapraw Maszynki do soków Maszyny do trawy Wanny do prania Maszynki do miesa Garnki aluminiowe Kolby żelazne

poleca korzystnie

JAN DEIERLING

skład żelaza

Poznań, Szkolna 3.

Tel. 35-18 i 35-43.

Pw 8619-25.60

Willa

pięciopokojowa w Poznaniu, jednorogowym ogrodem owocowo-warzywnym — 12 000, wpłaty 6 000. Mroczkowski, Żydowska 1. w. f. 2445

Nowy

Dom Komisowy, Woźna 16. — sprzedaje i kupuje meble używane garderobe, różne inne przedmioty. P 3 513-56.71

Restauracja „Pod Strzechą“

Baczność!!! Pl. Wolności 7 Uwaga!!!

Idąc prądem czasu obniżyłam ceny!

Polecam:

Obiady 1,20 zł

Menu z pięciu dań 2,50 zł

Specjalność: Obiady jarskie z dwóch dań 0,90 zł

Kolacja z trzech dań 1,50 zł

Obfity wybór a la carte: ceny solidne!

Jasne piwa składowe 1/4 ltra . . . 0,27 zł

Pw 8 450.29.89

WANDA STENZŁOWA.

Renomowana fabryka poszukuje młodych, zdolnych

przedstawicieli - podróżujących

celem odwiedzania sklepów kolonialnych i drogerji. Za wynagrodzeniem stałym i dyetami. Znajomość języka niemieckiego jak w słowie tak i w piśmie obowiązkowa. — Zgłoszenia bezwzględnie zdolnych sprzedawców z podaniem dotychczasowej działalności, referencji, fotografii i żadanego wynagrodzenia nadesłać do administracji Kurjera Poznańskiego pod nw 4679

Poszukujemy

Lokalu ca 150-200 m² nadającego się na jadalnię w dolnej części miasta parter lub I. piętro ewtl. wysokie sutereny, warunek obszerne piwnice.

Zgłoszenia Fr. Ratajczaka 31.

Komitet Tanich Kuchen.

zw 15 388

CAŁKOWITA WYPRZEDAŻ z powodu likwidacji

poniżej cen fabrycznych

Mat. wełniane
na suknie — płaszcze, kostjomy

Jedwabie
gładkie i des.

Mat. ubraniowe
specj. granat i czarne, spodnie w paski

Mat. na palta
specj. zimowe

Woale szwajc.
des. i gładkie

Chustki
do okrycia i na głowę szalówki, zenitki

Stołowizna czysto-liniowa, bielefeldzka

Inlety gwarantowane, 80, 90, 140, 160 cm szer.

Firany odpas. i z metra

Kapy na otomany, **serwety** pluszowe i gobelinowe

Resztki za bezcen!

Perkale
sefiry, popeliny, batysty

Podszewki
pod ubrania męskie i dla pań

Płotna
biała, fartuchowe

Chustki do nosa
damskie i męskie

Welwety
krajowe i angielskie

Trykotaż
zimowe i letnie

dw 756

W. J. LEITGEBER

skład bławatów

Poznań, St. Rynek 94.

Magazyn Bławatów, Dywanów i Firan

istniejący od szeregu lat przy ulicy Wrocławskiej 3

przeniosłem

STARYM RYNKU 59

do nowych lokali przy

Powiększenie przedsiębiorstwa w nowych obszernych lokalach umożliwia zaopatrzenie wszystkich działów w bogaty asortyment towarów, tudzież usprawnienie skorej obsługi, stanowiąc będzie dla Szanownej Klienteli duże udogodnienie i ułatwienie zakupu:

Specjalność: Dywany, Firany, Chodniki
własna fabryk. **KOLDER** na puchu, wełnie i wacie

Płotna	Znane niskie ceny! Z okazji otwarcia 10% rabatu Proszę korzystać z okazji	Jedwabie
Inlety		Materiały
Stołowizna		męskie i damskie

W. GROSZKIEWICZ

tel. 22-55 POZNAŃ, STARY RYNEK 59 tel. 22-55

Do sprzedania w Grudziądzu na Pomorzu

nieruchomość o dwóch frontach w centrum miasta, składająca się z 1-dwupiętrowego i 1-trzypiętrowego domu.

Opróżnienie nastąpi 1. X. 1932 r. Przy gotówce cena bardzo przystępna. Zgłoszenia pod „Korzystne Kupno“ Pat — Grudziądz. nw 4543

Mereżka

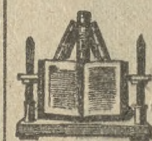
metr 20 gr okretka 15 gr deka tyżowanie 30 gr dziurki 2 gr plisowane spódn 2 zł obciaga nie guzików tuzin 40 gr podnosze oczka nadrabiam stopy haf ty tanio wykonuje termimowo

„IAFTOPLIS“
St. Rynek 10 (wejście Kurzanoga obok firmy Czepczyński i Kruk)
Filia Romana Szymańskiego 1 pl Świątkrzyński.
Pw 3102-17.44

Kupię

domek - willkę

w obrębie Poznania — przy tramwaju, przy wpłacie Zł. 8.000.— Pożądana jest jasna piwnica lub podwórzowe ubikacje, z wolnym mieszkaniem. Jestem zdecydowanym reflektantem. Oferty proszę do Kurjera Poznańskiego pod zw 15 371

Oprawy kołatek
wazekowego rodzaju
Introligatornia
Drukarni Toruńskiej
T. A. w Toruniu
ul. św. Katarzyny 4.

Łóżka metalowe

leżanki łóżka polowe ramy sprężynowe materace wyszczelane dla dzieci 10 zł dla dorosłych 19 zł.
Walcowski Strzelecka 32.
zd 83 506

BACZNOŚĆ!

Smole, lepik, pak, papę dachową sprzedaję po cenach fabrycznych. Przy zakupie towaru wypożyczam kotły bezpłatnie. **IGN. MANDOWSKI**, mistrz blacharsko-dekarski, Poznań, Grobla 3. Telefon 3469. Pw 3 615-56.103

WIELKA SPRZEDAŻ POSEZONOWA

od 1 do 15 sierpnia 1932

Suknie letnie posezonowe za bezcen!

Suknie jedwabne w modn. fasonach, pierwszorzędne wykonanie	od 59 ⁰⁰ zł
Komplety eleganckie wełniane i jedwabne	59 ⁰⁰ „
Płaszcze czysto wełniane	39 ⁰⁰ „
Szlafroki	14 ⁰⁰ „
Pyjamy plażowe	17 ⁵⁰ „

Bluski — Jumpy — Bielizna po cenach bardzo niskich

BON MARCHÉ T. z o. p.

dw 765

Poznań, Pl. Wolności 1.

Jedyna w tym roku

WYPRZEDAŻ POSEZONOWA

od 1-go do 15-go sierpnia

Nadzwyczajna okazja taniego zakupu.

Płaszcze już od...	18,- zł	Bluzki już od...	3,- zł
Kostjomy „ „ „	20,- zł	Spódnice „ „ „	5,- zł
Suknie „ „ „	7,- zł	Swetry „ „ „	6,- zł

KONFEKCJA DZIECIĘCA:

Płaszczki, Sukienki, Mundurki —
CENY ZNACZNIE ZNIZONE!

Lekko uszkodzony towar za bezcen.

M. MALINOWSKI

FABRYKA KONFEKCJI DAMSKIEJ
POZNAŃ, STARY RYNEK 57.

dw 722/3

Wielkie domostwo w Lesznie

przy głównej ulicy, ze składami, wielkie okna wystawowe, obszerne suche składnice, duże podwórze z wjazdem, komfortowe mieszkanie. — Przy objęciu odda się na życzenie skład i mieszkanie. — korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia: agentura Kurjera Poznańskiego, Leszno, Komeniusza 42, tel. 204. nw 4 696

PAPE DACHOWĄ, SMOŁĘ i t. d.

BRACIA SCHLIEPER

Fabryka Papy Dachowej i Destylacja Smoły
Hurtownia materiałów budowlanych

Tel. 906 BYDGOSZCZ Tel. 361

dw 4607

PRAKTYCZNE OBUWIE LETNIE

ELEGANCKIE — PRZEWIEWNE — TANIĘ.

Bata

3.-

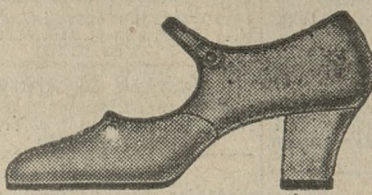
No. 27-34 Fason 4632-00
Płócienne obuwie z płótna na gumowej podszewie. Bardzo pożyteczne do całodziennego użytku. Nr. 35-42 zł. 3.50

4.-

No 27-34 Fason 4462-30
„Trampki” z trwałego płótna na gumowej podszewie. Najulubieńsze obuwie do sportu i na wycieczki. 35-38 zł 5.-, 39-44 zł. 6.-

8.-

Fason 1145-03
Nadzwyczaj wygodny i lekki pantofelek z płótna żaglowego. Słupkowy obcas. Szary, beige, biały. J-31-Po

10.-

Fason 1265-71
Modny pantofelek płócienny na słupkowym i na wysokim obcasie. Elegancki, przewiewny, wygodny i tani. Białe, beige, zielone.

Pw 3588-B4 700

Niniejszem uprzejmie donoszę, iż z dniem 1 sierpnia r. b. otwieram

II-gi Skład Kapeluszy Damskich
oraz pracownię, w której zakres wchodzi przefasonowanie, czyszczenie, farbowanie i t. p.

przy ul. Nowej 11a

Staraniem mojem będzie zadowolić Szan. Klientelę pod każdym względem.

Polecam się łask. względem Szan. Klienteli.

Z poważaniem

Natalja Sznajder

Skład I. Dąbrowskiego 54.

Pw 3690-30.47

Letnisko Bąblin

pod Obornikami, stacja kolejowa.

Na sierpień jeszcze kilka pokoi wolnych.

Zgłoszenia przyjmuje Zarząd letniska, Poznań, Dyrekcja Kolejowa — pokój 214 — 20-83.

nw 4541

KUPIĘ za gotówkę w śródmieściu Poznania

dużą kamienicę czynszową

Oferty z dołączonym wykazem dochodowości oraz ciężarów, proszę skierować do Kurjera Poznańskiego pod nw 4689.

Budowę nowych karoseryj

wszelkich typów

naprawy i modernizowanie

starszych karoseryj

naprawy mechaniczne

samochodów wszelkich systemów

wykonuje terminowo, tanio i rzeczowo

BRZESKIAUTO S. A. Poznań,

Dąbrowskiego 29, tel. 63-23, 63-65.

Najtańsze źródło zakupu przyborów części zamiennych, opon i t. p. Prosimy żądać ofert.

Pw 3613-30,63

Baczność!

Baczność!

Właściciele domów

Ażby usunąć wielkie zapasy materiałów, wykonuje obecnie roboty papowo-dekarskie, jak smolenie i naprawę dachów, po cenach niebawale niskich. Proszę żądać ofert. Wszelkie prace blacharsko-budowlane jako też naprawę dachów krytych blachą, dachówka i t. p., wykonuje po cenach bardzo przystępnych. Pw 3617-56,104

IGN. MANDOWSKI, mistrz blacharsko-dekarski, Poznań Grobla 3. Telefon 3469.

Przekonaj się, że piwa

Gnieźnieńskie jasne pełne o smaku Pilsnera

Kulmbachskie ciemno dubeltowe

Klasztorne leczniczo słodowe

jedynie polecane przez pp. lekarzy

są najlepsze nw 4351/2

z Browaru Koteckich Gniezno.

Nowość

120-woltow. anodówki 11 zł 90 gr. Na prowincję za zał. pocztowym 14 zł 40 gr. Zwiększona pojemność. Tylko „Dewon”, Poznań, Składowa 5/7, może tak obniżyć ceny, gdyż stosuje zracjonalizowane metody produkcji i dostarcza wprost z fabryki do odbiorcy. zw 15 372

Wróciłem

Dr. Chrzanowski

Specjalista w chorobach kobiecych

Poznań, św. Marcin 45a, tel. 18-75

zw 15 382-3

Dancing
Cały Poznań mówi
o bardzo niskich cenach w
RESTAURACJI i WINIARNI
„CARLTON”
przy ul. Marszałka Focha nr. 23.
Przyjdź, a wesoło się zabawisz!
Właścicielka:
IRENA LIPIAK.
Mili pobyt
Otwarte do 4 rana
Codziennie
Koncert

zw 15 379

Racjonalno-indywidualna kosmetyka

Środki i sposób Paryskiego Uniwersytetu de B-te i amerykański. Odtłuszczenie parafiną etc.

Masaż leczniczy przeciw reumatyzmowi, artretyzmowi ischiasowi i wadliwemu krążeniu krwi.

„IRNIS”

Instytut Hygieniczno-Kosmetyczny

Poznań, Piekary 5.

Tel. 25-91.

dw 504

Na wycieczki i wywczasy

nie wybieraj się

bez orzeźwiających cukierków, marmeladek i t. p.

z firmy

WALERJA PATYK

Aleje Marcinkowskiego 6 — Ul. 27 Grudnia 3.

Pw 3340-28,106

Poszukujemy natychmiast meblarza fachowca

obznajmionego z handlem i stosunkami z klientelą branży meblarskiej. Zapewniona egzystencja. Kaucja wymagana. Zyciorys, fotografię i referencje do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 15 387

KANOLD

przodująca marka wśród wszystkich cukierków śmietankowych w

POLSCIE

niedościgniony w jakości nadal zajmuje szczytne pierwsze miejsce. Liczne naśladowstwa znikły

Kanold dzięki dobroci

POZOSTAŁ

i nadal cieszy się uznaniem Konsumenta jako jedynie dobry i wyśmienity! Prosimy żądać wyraźnie prawdziwe KANOLDY!

KANOLD Sp. Akc. LESZNO.

dw 678

FUTRA:

W dużym wyborze: Karakulowe, Piżmakowe, Żrebackowe, Łapki Karakulowe, Bibrety, Séale, Piszczeniaki i inne. Także duży wybór SPODÓW pod futra męskie

i damskie i różne SKÓRY. Kto teraz kupi, to tylko za połowę ceny u

Braci Milskich, Poznań, Al. Marcinkowskiego 15, tel. 31-38 zw 15 334

PRZETARG OFERTOWY

Magistrat Stołeczny Miasta Poznania zamierza sprzedać w drodze przetargu publicznego wraz z rozbiórką część baru przy placu Prezydenta Drwęskiego.

Oferty należy składać w zapieczętowanych kopertach z napisem: Oferta na sprzedaż z rozbiórką części baru przy placu Prezydenta Drwęskiego, najpóźniej do godz. 12 dnia 4 sierpnia 1932 r. w pokoju 18-tym naszego biura.

Wzory ofert wydaje się za opłatą w pokoju 18-tym podpisanego Urzędu w godzinach od 8—13.

Magistrat zastrzega sobie prawo swobodnego wyboru oferenta, podziału robót pomiędzy kilku oferentów lub też nieuwzględnienia żadnej oferty.

Blizszych informacji udziela się w pokoju 21 naszego biura.

Miejski Urząd Budownictwa Należemnego

nw 4700

Poznań, ul. Nowa 10, III p.

LICYTACJA ZASTAWU

We wtorek, 2 sierpnia, od godz. 11-tej począwszy, sprzedawać będą w firmie C. Hartwig, ul. Towarowa 15/20, na odpowiedzialność zainteresowanych najwięcej dającym za gotówkę:

kompletną sypialnię mahoniową, buduar damski, kompl. jadalnię, 20 różnych obrazów, wszelkiego rodzaju meble i urządzenia gospodarcze oraz garderobę używaną. Pw 3 616-30,60

Brunon Trzeciak

zaprzyśięż. i ustanowiony rzeczoznawca i aukcjonator na Województwo Poznańskie, ul. Wroniecka 4, tel. 2126 i 3175.

WYPRZEDAJE SIĘ

na Gieldzie Handlowej, ul. Stawna 13 przy ul. Wronieckiej, z wolnej ręki codziennie od godz. 9 rano do 6 wieczorem, pozostałości z licytacji, jak:

zegarki złote, srebrne i niklowe, damskie i męskie, bransolety, dewizki i obrączki złote, zegarek antyk, wysadzany djamentami, sygnety męskie, pierścionki brylantowe, papiernice srebrne, budziki, laski ze srebrnymi galkami, garnitur czysto niklowy do kawy, tacki niklowe, żelazko elektryczne do prasowania, lornetki teatralne, aparaty fotograficzne, pudełko cyrkli, numerator, aparat do numerowania czeków, 3-lampowy aparat radiowy „Telefunken” na prąd stały, aparat radiowy 4-lampowy na prąd, głośniki radiowe „Philipsa”, gitara, maszyna do pisania, maszyna krawiecka, rower męski, neseser damski, małe walizki skórzane, materiały na płaszcz męskie i damskie, ubrania męskie, ubrania smokingowe, ubrania frakowe, kurtka skórzana, płaszcz męskie i damskie, futra męskie, kurtki futrzane, futro damskie, pończochy damskie i dziecięce, swetry damskie i dziecięce, skarpety dziecięce, trykoty kąpielowe damskie i dziecięce, sukienki i pajacyki dziecięce, rękawiczki damskie skórzane, bielizna dziecięca, czapki dziecięce, poduszki wyszywane, różne towary krótkie, partja guzików, szafy do garderoby, kuchnia nowa, lampy elektryczne, gazowe, samochody „Fiat” 503 i 501 „Mathis”, obrazy i wiele innych przedmiotów. Pw 3 612-56,105

GIELDA HANDLOWA — LOMBARD, ul. Stawna 3, tel. 2808.

PRZETARG PRZYMUSOWY

Dnia 5 sierpnia 1932 r., o godz. 13-tej, sprzedam za gotówkę najwięcej dającym w Pawłowicach, pow. Leszno, stacja kolejowa Pawłowice:

większą ilość mebli pałacowych, jak: fortepiany, szafy, kanapy, fotele i t. p. zw 15 381

Zbiórka kupujących przed dworem.

Kokot, komornik sąd. w Lesznie.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W piątek, dnia 5 sierpnia 1932 r., o godz. 10 przed poł., w moim biurze przy ul. Pocztowej 11 sprzedam najwięcej dającym za gotówkę: nw 4 603

udział w firmie „Poznańskie Zakłady Garbarskie” w Poznaniu, ul. Piotrowo 5/6, w kwocie 24.000 zł. St. Nowak, kom. sąd. z pol. Poznań, Pocztowa 11, tel. 54-18.

PRZETARG DOBROWOLNY

We wtorek, dnia 2 b. m., o godz. 12 w południe, sprzedam najwięcej dającym za gotówkę:

małe używaną maszynę do krojenia wędlin systemu „Berke”, w firmie Ekspres, M. Garbary 5. nw 4 602

Licytacja odbędzie się nieodwołalnie.

David, kom. sąd. Śniadeckich 26.

LICYTACJA PRZYMUSOWA

We wtorek, dnia 2 sierpnia b. r., o godz. 10-tej, przy ul. Kraszewskiego 13, odbędzie się sprzedaż za natychmiastową zapłatą:

całkowitego urządzenia kawiarni, jak: pianina, kasy rejestracyjnej, bufetu, gablotek, krzesel, stołów, kanap, stojaków do garderoby, 2 maszyn z zapędem elektr. i transmisją do wyrobu ciast, różnych naczyń kuchennych, lamp elektr. i innych drobnych przedmiotów. nw 4 687

Obajrzeć można 15 minut przed sprzedażą.

Poznań, dnia 30 lipca 1932 r.

MAGISTRAT XIII.5.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811)
i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, 1, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

1 SPRZEDAŻE

Sypialnie
sprzedaje najtaniej Stolarnia Rybaki 15 nw 4147-8

Skład kolonijalny
dobrze zaprowadzony z pokojem kuchnia przy Marsz. Focha obrót dobry zaraz do sprzedania Zgłoszenia Drzewiecka, Marsz. Focha 7. zdw 83 513

Parcele
sprzedam tanio w Poznaniu. Adres Kurjer Poznański zdw 83 024/5

Domek
w ogrodzie do sprzedania, Żabikowo ul. Mickiewicza 6, zdw 83 132

Dom z ogródkiem
z dwoma wolnymi mieszkaniami, trz. i jednopokojowem na „Osiedlu” P. K. E. przy ul. Szamotułskiej (Jeżyce) na bardzo korzystnych warunkach do nabycia. — Zgłoszenia do biura administracji domów P. K. E., ul. Zwierzyniecka 27.

Sprzedam
okazyjnie 2 warsztaty stolarskie, nowe. Marsz. Focha 101 skład. zdw 83 131

Sypialnia
dobrze, lustrami — 600 zł. Szewska 15 mieszkanie 18. rw 2 405/6

Skład
kolonijalny z mieszkaniem, magiel. — Adres Kurjer Poznański zdw 83 248

Motocykl
przebieżka powodu wyjazdu okazjnie. Małe Garbary 5, m. 4. zdw 83 334

Dom, rzeźnictwo
dwupokojowy pierwszorzednym urządzeniem, powiatowem mieście cena 18 000 wplaty 12 000. Piotrowski, Poznań Szamarzewskiego 1. zdw 83 341

Tania
sprzedaję pończoch Bemberg 2.50, 2.75, 3.— 3.75, 4.50 zł. Odbiżymi asortymentem kolorów tylko w specjalnym magazynie pończoch A. Szymański — Poznań, Św. Marcina 1 przy Placu Świętokrzyskim. Pw 3135/6-27.478

Parcele
w Debu każdej wielkości wprost od gospodarza do nabycia. Zgłoszenia Debiecka 24. zdw 82 935/6

Sprzedam
łóżko drewniane materac sprężynowy kołdra kape, obraz, inne rzeczy tuż pokój frontowy do wynajęcia elektryczność. Św. Włodziech 8, mieszkanie 3, parter. zdw 83 083/4

Budujemy
domy wile w każdej miejscowości na długoletnią spłatę. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 076/7

Parcele
naprzeciw Osiedla Warszawskiego. Główna 24. Woźniak. rw 2 428/9

Salonik
łóżka żelazne, leżanki i różne. Słowackiego 27, m. 6. zdw 83 510

Używane
fotele klubowe, bufet sekretarski, umywalki, krzesła, stoły, łóżka, tanio. Skład Komisowy, Staszica 14. zdw 83 122/3

Kiosk
dobrze prosperujący korzystnie sprzedam. Strzelecka 15. zdw 83 173

Samochodzik
sportowy mały z powodu wyjazdu za bezcen sprzedam. Poznań, ul. Przemysłowa 25. Firma Wulganizacja. zdw 82 891

Części rowerowe
po cenach niebywanych. Kator Poznań Św. Marcina 55. dw 750

„Kopalnia złota”
Interes zbrojowy istniejący od roku 1905 natychmiast oddam w dzierżawę lub sprzedam korzystnie spichrz zbożowy 4 piętrowy z elektrycznymi, tryrami i telefonem, kapital potrzebny 10—20 000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 405

Wózek
dziecięcy sportowy drugi duży koszykowy sprzedam. Gajowa 4, m. 10. zdw 83 504

Wózek
dziecięcy biały tanio. Mickiewicza 9, m. 6. zdw 83 608

Bandonjum
na sprzedaż. Wołkowy. Fabryczna 20. zdw 83 596

Cieżarówkę
konie, wozy platformy tanio sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 83 649

Płaszcz damski
kostiumy, pozostałe letnie wyprzedaje, płaszcz od 12 kostiumy 15. Józef Szuster Stary Rynek 76 I piętro. zdw 83 617/18

Gościnniec
składem kolonialnym, pełen koncesji, rzeźnictwo, Poznań 10 km, 3 morgi ogrodu, sprzedam. Cena 12 000, wplaty 8 000. Sowiński, Poznań, Św. Marcina 22 telefon 18-97 zdw 83 416

Wózek
dziecięcy biały tanio. Mickiewicza 9, m. 6. zdw 83 608

Bandonjum
na sprzedaż. Wołkowy. Fabryczna 20. zdw 83 596

Cieżarówkę
konie, wozy platformy tanio sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 83 649

Płaszcz damski
kostiumy, pozostałe letnie wyprzedaje, płaszcz od 12 kostiumy 15. Józef Szuster Stary Rynek 76 I piętro. zdw 83 617/18

Gościnniec
składem kolonialnym, pełen koncesji, rzeźnictwo, Poznań 10 km, 3 morgi ogrodu, sprzedam. Cena 12 000, wplaty 8 000. Sowiński, Poznań, Św. Marcina 22 telefon 18-97 zdw 83 416

Pszczoły — Roje
w cenie 10—15 zł wysyta Patoka Kupczyce 6 poczta Denysów. zdw 79 586

Mebel
tanie wprost z składnicy poleca K. Bakos ul. Wenecjańska 1. Most Chwaliszewski przy krzyżu. zdw 80 931

Parcela
przy przedłużeniu ul. Dąbrowskiego 2 200 m² korzystnie do nabycia. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 82 846

Parcela
pod budowę na spłatę odda S. B. P. Marsz. Focha 90. zdw 82 871

Okucia
budowlane meblowe najtaniej Stanisław Wewiór — Poznań, Św. Marcina 34 Specjalny skład okuc. telefon 34-31. zdw 542/3

Pionier
tanie (7—8). Degórski Małe Garbary 7a. zdw 83 185/6

Samochód
limuzyna dwuosobowa ekonomijnie, okazjnie sprzedam. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 82 398

Puszczycówkę
parcelę bardzo korzystnie Oferty Kurjer Poznański zdw 82 262

50 groszy
mtr. parcele pomiędzy Bukowską Dąbrowskiego wszystkich dzielnicach Poznania, okolice Kredyt Budowa „DE-KA-HA” Marcinkowskiego 13 zdw 81 995

Wózki
dziecięce teraz tanio. Gumy. 27 Grudnia 15, w podwórzu. zdw 83 006

Rowery
„Łucznik” i innych marek od 200 gotówka ratami Rymkiewicz Wielkie Garbary 9 zdw 534

Morele
zaleszczyki 25 złotych. II sortu 18 złotych miód kuracyjny 17 złotych pieciokłowe koszyki — franco pobranem. S. Horowitz, Zaleszczyki. zdw 79 822

Gospodarstwo
150 morg zamienie na większe, dopłace. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 442

Tanio
skład papieru, śródmieście. sprzedam. — Adres Kurjer Poznański zdw 83 377

Maszyna
szewska, wielka, dobra. Kotowski, Główna 116. zdw 83 371

Materace
sprężynowe, nakładki leżanki, oddaje najtaniej pracownia Wielkie Garbary 18 róg Woźnej. zdw 83 375/6

Skład
papieru w dobrém miejscu za gotówkę sprzedam Oferty Kurjer Poznański zdw 83 465

Maszyny
do szycia nowe oraz mało używane, tanio do sprzedania. „Wanda” Sp. z o.o. Centrala Maszyn do szycia. Poznań ul. Wielka 25 zdw 83 463

Bemberga
10 000 par okazja sprzedamy detalicznie Hurtownia Pończoch Św. Marcina 22. zdw 83 337

Parcele
na sprzedaż przy Poznaniu w Osiedlu „Nowawies”. W miejscu dwie stacje kolejowe, 50 autobusów dziennie. Najpiękniejsze osiedle przy Poznaniu. Warunki do godne kredyt bud. Blizszych informacji udziela właściciel Nowawies P. Swarzędz, w Poznaniu, ul. Emerycjana 12, zdw 83 336

Dom
willa nowa, dochód 2 600 zł sprzedam 20 000, wplaty 10 000. Kossmann, Fredry 6. zdw 83 397

Srebrne
sztuczna duża zastawa serwis do likieru, serwis do kawy, talerz, półmiski, talerz, cukiernice, tace platerowane mahoniowe okazjnie — Antykarnia Marcinkowskiego 28. Pw 3481-30.27

Wyżel
gryfon w 1 polu dobry w polu i na wodę Łask zgłoszenia Frackowiak Ludzisko, poczta Markowice, pow. Mogilno. zdw 83 387

Rzeźnicznik
maszyna, całe urządzenie nowe, okazjnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 441

Gościnniec
z koncesją na wyzysk jedyny w kościelnej wsi, nowe zabudowania, salka i 5 morgi ziemi na sprzedaż Cena 4000 wplaty 16000 plus towaru, reszta na hipotece płatne ratami w 15 latach Bol. Ig. Kamiński Pakosć zdw 83 385

Skład
cukierków w rynku w mieście powiatowym zaprowadzony od roku 1919 sprzedam z powodu objęcia większego za cenę 10 000 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 82 898

Skład
w Poznaniu zamienie na wille, dom pod Poznaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 469

Browningówka
cał. 12, browning 1.65 tanio. Just. Waly Jana III, 10. zdw 83 487

Butelki
do piwa, wody, skrzynie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 485.

Cztery,
trzy i dwupokojowe mieszkania zaraz wolne. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 434.

Okazja
Radjolux, radio, rower damski. Grobla 1 b, m. 5. zdw 83 452

Skład
cukierków w rynku w mieście powiatowym zaprowadzony od roku 1919 sprzedam z powodu objęcia większego za cenę 10 000 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 82 898

Skład
w Poznaniu zamienie na wille, dom pod Poznaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 469

Browningówka
cał. 12, browning 1.65 tanio. Just. Waly Jana III, 10. zdw 83 487

Butelki
do piwa, wody, skrzynie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 485.

Cztery,
trzy i dwupokojowe mieszkania zaraz wolne. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 434.

Okazja
Radjolux, radio, rower damski. Grobla 1 b, m. 5. zdw 83 452

Skład
cukierków w rynku w mieście powiatowym zaprowadzony od roku 1919 sprzedam z powodu objęcia większego za cenę 10 000 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 82 898

Skład
w Poznaniu zamienie na wille, dom pod Poznaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 469

Dom-piekarnia
korzystnie na sprzedaż. Gozimirski, Inowrocław. Mikołaja 30. zdw 83 390

Zakład fryzjerski
2 400 w tem 2 miesiące dzierżawy Nowicka, 27 Grudnia 17. zdw 83 450

Koń
sześć lat kary. Chwaliszewo 13. rw 2436

Parcele
najzdrowszej okolicy miasta do sprzedania plany parcelacyjne i pozwolenia przez władze zatwierdzone, kredyt budowlany, Zgłoszenia Bittner Dąbrowskiego 79. rw 2438

Urządzenie
na garderobe duże lustro i waga decymalna sprzedam tanio. — Bittner Dąbrowskiego 79. rw 2439

Klubowy
garnitur elegancki jak nowy — sprzedam 180, Grobla 4, mieszkanie 2. zdw 83 436

Willa
w Nowym Tomyslu z domem gospodarczym i ogrodem owocowym na sprzedaż. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 83 477

„Antyki”
meble używane sprzedaje, kupuje. Wielkie Garbary 39. Pw 3 570-56.73

Wille
komfortowa dwumieszkańkowa ogród Górczyn, sprzedam 22 000. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 82 932

Wózek
dziecięcy biały sprzedam „Trykot” Stary Rynek 84. Pw 3 582-56.81

Skład
odpadków bekonowych, mieście powiatowym mieszkaniem — do sprzedania. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 013

Lecznica
ginekologiczna kompletnie urządzona na 24 łóżek w większym mieście Polskiej Zachodniej do sprzedania Wiadomości. Poznań, Szwajcarska 21 Pomorski. nw 4 678

Antykarnia
Antoniogo Pióro — poleca rozmaite: meble srebra porcelane dekoracyjna obrazy, szczychy brąz — tanio. Sprzedaż — kupno — komis. Pw 3512-30.24

Papilotami
nawijanie włosów daje piękne fale ondulatorki do zwilżania włosów daje cudowne loki, but. 1.50 zł tylko w Wenzlika Aleje Marcinkowskiego 19. zdw 771

Samochód
Protos otwarty tanio garaż. Jeżycka 27 zdw 83 000

Bacznosc PP. Fryzjerzy
woda kolońska 45% zł. 3.80 Vegetal 3.80 wody kwiatowe 4.50 Ceny za 1 ltr. daw. „Festyna” — Poznań. zdw 82 986

Na sprzedaż
samochód marki Peugeot 201 T z roku 1931 12 tysięcy kilometrów, jak nowy 3/4 tonn półciężarówka kryta. Okładka od godz. 10 do 16 u Domagaly w Krosnach pod Mosiną. Cena 4 750 złotych. zdw 82 651

Pianino
harmonjum tanio. Oferty Kurjer Poznański zdw 82 682

Salon
mahoniowy serwantki, biblioteczki, stoły sekretarz, komody tanio. Antykarnia Marcinkowskiego 28. Pw 3 480-30.23

Dom
nowy okazjnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 82 689

Mebel
z powodu likwidacji 100 kuchon polewane sypialnie i inne pokoje tanio do nabycia. — Fabryka Mebli. Swarzędz, ul. Kilińskie-go 6. zdw 82 699

Belki
żelazne okazjnie sprzedam. — Oferty Kurjer Poznański zdw 83 474

Skład
piekarski, mieszkanie korzystnie. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 473

Wytwórnię
w Poznaniu zamienie na wille, dom pod Poznaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 469

Browningówka
cał. 12, browning 1.65 tanio. Just. Waly Jana III, 10. zdw 83 487

Butelki
do piwa, wody, skrzynie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 485.

Cztery,
trzy i dwupokojowe mieszkania zaraz wolne. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 434.

Okazja
Radjolux, radio, rower damski. Grobla 1 b, m. 5. zdw 83 452

Skład
cukierków w rynku w mieście powiatowym zaprowadzony od roku 1919 sprzedam z powodu objęcia większego za cenę 10 000 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 82 898

Skład
w Poznaniu zamienie na wille, dom pod Poznaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 469

Browningówka
cał. 12, browning 1.65 tanio. Just. Waly Jana III, 10. zdw 83 487

Butelki
do piwa, wody, skrzynie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 485.

Cztery,
trzy i dwupokojowe mieszkania zaraz wolne. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 434.

Okazja
Radjolux, radio, rower damski. Grobla 1 b, m. 5. zdw 83 452

Skład
cukierków w rynku w mieście powiatowym zaprowadzony od roku 1919 sprzedam z powodu objęcia większego za cenę 10 000 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 82 898

Skład
w Poznaniu zamienie na wille, dom pod Poznaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 469

Browningówka
cał. 12, browning 1.65 tanio. Just. Waly Jana III, 10. zdw 83 487

Butelki
do piwa, wody, skrzynie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 485.

Cztery,
trzy i dwupokojowe mieszkania zaraz wolne. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 434.

Okazja
Radjolux, radio, rower damski. Grobla 1 b, m. 5. zdw 83 452

1,50 koszula
męska, kalesony 1.30, zefirowa wierzchnia 4.50, prima krawaty jeden kolor 1.75, pończochy złoty Bemberg 8.00, prima Bemberga 2.20, macco 0.50, tenisówki 0.45, najtaniej tylko Wielkie Garbary nr. 10. firma chrześcijańska. zdw 83 422

Rzeźnictwo
6 morg pszennej ziemi sprzedam w ruchliwym miasteczku Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 83 421.

Puszczycówkę
wilkę 5 ubikaczy morga ogrodu, 5 500 sprzedaję Rzepecki, Puszczycówkę. zdw 83 598

Parasole
ogrodowe balkonowe deszczowe i szklane poleca Wytwórnia Parasoli Włoka 27/29. dw 705

Pończochy Bemberga
2 000 par z likwidacji fabryki 2.25; 2.65; ze strzałką 2.50 2.85; złoty 2.75; 3.50; Macco 0.50. Bekawicki kremowe, nowości 1.25; 1.65; 1.95; 2.45; 3.50; Tenisówki 1.45; Jumpery tenisówki 2.45; nożyce welniane 4.75; 5.65; jedwabne 3.45; Pantalony jedwabne 1.45; milonex prima 2.95; Torebki nowości, Bielżona wielkim wyborze. Najtaniej Warszawskim Składzie Fabrycznym Jadwiga Podbielska-Wielkie Garbary 40, naprzeciw Wodnej. zdw 83 627

Skład
skór i obuwia, od przeszło sto lat w posiadaniu rodzinnym wynajmie lub sprzedam wraz z nieruchomością. Bernhard Treitel — Wroneki. nw 4676

Parcele budowlane
przy Szosie Warszawskiej w stronie Głównej bezpośrednio przy Osiedlach „Dom Własny”. Prac. wodociąg; kanalizacja; dogodna komunikacja; sprzedaje właściciel Malecki Droza Dembińska telefon 11 90 Pw 3092-25 77

Motocykle
Motocochy modele 1932 sprzedaje Ceny niższe Koszyński. Ogrodowa 151 Pw 1 873-16.42

Lakier
podłogowy Ko 2.20, Emalia biała Ko 3.— Jaroszyk. Chwaliszewo 24. zdw 83 360

Miód
świeży pod gwarancją czysty oddam. Ul. Kreta 24 m. 9. zdw 83 575

Skład
kolonialny towar. magiel, mieszkanie, sprzedam Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 83 569

Srebrny lis
prawdziwy kanadyjski podwójny, piękny duży okaz 550 zł. Pawełek Ratajczak 14. zdw 83 566

Pianina.
Znana fabryka „Ecke” poleca swoje fabrykaty po niższych cenach. Przedstawicielstwo Plac Wolności 2 (parter wysoki). dwp 760

Jadalka
nowa styl Chippendala salon Biedermeier. okazjnie tanio. Mickiewicza 5, m. 3. zdw 1171

Ślubne
obraczki złote para od 12 zł poleca Chwałkowski, Św. Marcina 40 zdw 83 521

Płaszcz
damski sportowy średnia figure tanio. Jankowski Rzączypospółkiej nr. 3, m. 12. zdw 83 520

Kuracjal Gurgula Biskopiy
dla dzieci, niemowląt starców, chorych polecane przez Izby Lekarskie Gdzie brak wysyla fabryka Gurgula reklamowa pocztówką zł. 9.50 zaliczeniem. Pw 3 140 70.68

Maszyny do szycia
najlepszej jakości, tanio również na spłaty poleca Otto Mix Poznań Kanata 6 a Pw 3 136-27.86

Nowy
Dom Komisowy Woźna 16 — sprzedaje i kupuje meble używane garderobe różne inne przedmioty. Pw 3511-56.69

2 akumulatory
4 volt do radia tanio sprzedam. Tatarszewski Pocztowa 3. p 529

Auto-dorożka
Fiat 503, oryginalny Cabrolet, bardzo dobrym stanie sprzedam z powodu choroby także różne części od Fiata 501. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 83 029

Skład
owocowy i cukierkowy przy ruchliwej ulicy z mieszkaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 0

Szafa żelazna
mała szafa żelazna mniejsza i większe szafy rozsuwane kilka dywanów pluszowych i kokosowych odda tanio Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3. Pw 3 603-30-53

Pokój meksi
nierozdzielnie wykonany odda okazjynie Poznański Dom Komisowy. Dominikańska 3 tel. 2442. Pw 3 604-30-52

Żwirownię
przedmieście Poznania tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 651

Mebel
kupisz najtaniej wprost z fabryki Szczygłowski. Tama Garbarska 3. telefon 3077

Parcele
pod budowę w Naramowicach przy przystanku autobusowym tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 650

Dom
piętrowy, składem, miasto 4 000 mieszkańców sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 672.

Okazja
Skład galanterji kolonjalka, towar mieszkaniam, w małym mieście sprzedam z powodu śmierci 1500 lub wydzierżawie na inna branżę Oferty Kurjer Poznański zdw 83 671.

Plan
pod wille sprzedam. Słowackiego 34. I lewo. zdw 83 666

Bardzo łatwo
Całkowite wyprawy
Najlepsza porcelana
Najnowsze podarki
Najlepsze słoje
wybrać można najtaniej tylko wprost w Hurtowni Porcelany, Wroniecka 24. podw zdw 83 664

Balans
130 mm, szpindel, 2 szlifierki na kółkach kulkowych, 2 waly transmisyj 95 mm średn. 240 i 260 cm. długie motor na prad stały 2 PS tanio sprzedam Oferty Kurjer Poznański zdw 83 660.

Skład
kolonjalny tanio sprzedam. Górna Wilda 43 Boettcher. zdw 83 555

Parcele
piękna zamienie na limuzynę i 3 000 gotówki. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 625

2 DLA DOMU

Pchły
u psów i innych zwierząt domowych usuwa w mig „Pulimor”. Wystarczy płynem tym zwieże zmazać. Środek jest nietrujący niepachnący niebrudzący. Do nabycia w każdej drogerji i aptece Chemiczna Fabryka Ordo” Poznań, ul. Grunwaldzka 27. zdw 80 436

5 KUPNA

Parcele
kupie gotówka. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 82 232

Pianino
kupie. Oferty Kurjer Poznański zdw 82 560

Gospodarstwo
kupie 80-100 mórg od właściciela. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 082

Motor
do 3 P. S. Oferty Kurjer Poznański zdw 82 905

Kupie
korzystnie rower damski. Oferty Kurjer Poznański zdw 82 668

Kupie
4 wanny cynkowej 4 piece w dobrym stanie korzystnie. Oferty Kurjer Poznański zdw 82 669

Kto
wybuduje 2 mieszkania Poznań, da cegieł, materiał drzewny pod budowę zamian za parcele oparkowania (Lazarz), pianino meble nowe. Oferty Kurjer Poznański zdw 82 683

Mebel używane
oddzielnie i kompletne pokoje kupie Nowy Dom Komisowy. Wroniecka 16. Pw 3 514-56-67

Kupie
piec do gotowania (westfalke), biały szafy do rzeczy, umywalki. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 192

Kafłowy
piec lub kafele kupie. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 164

Parcele
za zamiana samochodu Chevrolet, reszta za dopłatą. kupie. — Oferty Kurjer Poznański zdw 83 172

Oberże
kolonjalne kupie. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 110

2 wiatrówki
do strzelania kupi Towarzystwo. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 83 042

Za parcele
odda właściciel domu urządzony skład z kilkoletnią wolną dzierżawą. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 023

Poszukuje firm
które dostarczą różne towary dziennego użytku, względnie różne nowości, ewentualnie w komis. Odpowiednie ubikacje posiadam. gwarancja zapewniona. Śpieszne oferty kierować Kurjer Poznański zdw 83 889

Kupię
parcele małą okolicą Berdychowo, Rataje ul. Polanka. Malta, kościół św. Jana. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 210

Dom
czyszczowy, wpłaty 14 000 kupie. Pośrednicy wykluczeni. Wyczerpujące oferty Kurjer Poznański zdw 83 284

Radjoaparar
kupie. Cena Kurjer Poznański zdw 83 329

Kupię
urządzenie biurowe biurka, szafy oraz szafę lodową Oferty z opisem i ceną Kurjer Poznański zdw 83 350

Kupię
domek - wille (2-3 pokoje) z dobrą komunikacją blisko Poznania. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 147

Kolonjalke
z mieszkaniem kupie. Oferty z ceną Kurjer Poznański zdw 83 462

Rower
2 kołowy dla dziewczęcia 9 lat kupie. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 330

Linoleum
używana czarne kupie Piekary 2. mieszk. 9. zdw 83 517

Rower
używany w dobrym stanie. kupie. Oferty cena Kurjer Poznański zdw 83 400

Dom
kupie, wpłacie 45 tys. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 460

Motocykl
z przyrępką lub bez kupie gotówka. Kurjer Poznański r w 2445

Fotograficzny
aparar 8x12 compour kupie okazjynie. Oferty cena Kurjer Poznański zdw 83 374

Wyżła
lub wyżłice kupie. Oferty Kurjer Poznański jw 1203

Urządzenie
do składów towarów krótkich i blawatów z szafami pod szkieł 2,50 wysokie kupie zaraz. Oferty Kurjer Poznański r w 2410

Maszynę
pisząca kupie marka, wzór pisma cena. Kurjer Pozn zdw 83 577.

6 KAMIENICE

Kamienica
druga od Starego Rynku z składem. Oferty Kurjer Poznański zdw 82 735

Wille
Poznań ogrodzie cena 80 000. 40 000 amortyzacji sprzedam lub zamienie na obiekt bez długu. przynoszący dochodu 300 miesięcznie. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 064

Kamienice
śródmieście składami za 185 000. wpłaty 80 000 dochód 28 000 kamienice komfortowa za 190 000. wpłaty 100 000. dochód 24 000 sprzedam Maciejewski Dąbrowskiego 88. telefon 62-66. zdw 82 639

Kamienice
przy Starym Rynku sprzedam za 60 000. powód podział majątkowy. Oferty Kurjer Pozn. zdw 83 200

Wille
solidnie nowoczesnie budowana. 4 komfortowe mieszkania wzorowy ogrodem, bardzo ładny obiekt w Poznaniu korzystnie sprzedam. Wolna 15 lat od podatku i stempli przy kupnie. Wpłaty 40 do 50 tysięcy reszta mniejsza dogodna hipoteka. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 83 100

Sprzedam
wille solidna, duży ogród Puszczykowo, zdrowy punkt. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 83 036

Wille
nowa, śliczna, uroczo położona, zdrowa okolica pod Poznaniem, dogodna komunikacja, ogród, morga ziemi, sprzedam 9 500. Zgłoszenia reflektantów Kurjer Poznański zdw 83 204

Wybór
kamienic, poleca pośrednictwo „Krakus”. Poznań Pocztowa 30. zdw 83 500

Kamienice
Poznań dochód 8 400 cena 70 tys. bez hipoteki 2) dochód 12 000 cena 90 000 3) dochód 17 000. cena 135 000 amortyzacji 50 000. Piotrowski Poznań, Szamarzewskiego 1. zdw 83 343

Kamienica
III centrum Poznania, dochód 42 000 cena 800 000 sprzedam. — Oferty Kurjer Poznański zdw 83 489

Kamienica
Lazarz przy tramwaju czynsz 3 180 obszerne podwórce duży ogród, cena 24 000 wpłaty 16 000 złotych. Kamienica wolna od podatku czynsz 13 000 cena 90 000 zł. wpłaty 30 000 złotych sprzedam „Pawilon”. Poznań, Marszałka Focha 15. zdw 83 530

Okazja
4 piętrowy dom do sprzedania. Oferty „Par”. Al. Marcinkowskiego 11 pod „Okazja”. Pw 3 000-56-101

Wille
5 pokojowa wygoda ogród owocowy, wpłata 6 000 sprzedam cukiernia Ludkiewicz, Zabikowo. zdw 83 647

Kamienice
wolna od podatku, dochód 12 500, sprzedam 75 000. Czarnecki Marcina 62. II. zdw 83 642

Kamienica
Lazarz nowa maszynowa wolna od podatku w zjedzeniu 75 000 wpłaty 15 000 dochód 12 500. śpiesznie sprzedam. Nowak, Kramarska 15. telefon 18 89 zdw 83 602

7 PIENIĄDZ

Radjotechnik - kupiec
lat 30 z maturą 4 semestry politechniki, oficer rezerwy pułku radiotelegraficznego szuka zajęcia w przedsiębiorstwie handlowym lub przemysłowym. Władze polskim niemieckim francuskim. Obejmie stanowisko samodzielne. Posada kaucje. Kurjer Poznański zdw 80 024

Pożyczki
długoterminowe, amortyzacyjne udzielamy. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 078/9

5 do 15 000
na I. hipotece nieruchomości bez długu poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 156

10 000
współpracę włoży solidny sumienny inteligentny kupiec. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 83 111

30 000
wypożyczyć na I hipotece na kamienicę w Poznaniu Warunek skazanie 3 pokojowego mieszkania Szczegółowe oferty Kurjer Poznański zdw 83 370

8 000
— 10 000 zł poszukuje na I hipotece kamienicy. Procent pewny. mam 2 domy. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 326

Czytaj!
Bank Spółdzielczy Właścicieli Nieruchomości Spółdzielni z nieokreślona odpowiedzialnością w Poznaniu Piekary i telefon 50-56 rok założenia 1922 przyjmuje wkłady oszczędnościowe, dyskontuje weksle — załatwia wszelkie czynności bankowe Poza tem załatwia wszelkie transakcje związane z nieruchomościami a wiec: reguluje hipoteki, pośredniczy przy sprzedaży i kupnie nieruchomości, administruje nieruchomościami. — Przyjmuje zlecenia dotyczące wnych mieszkań Przyjmuje kapitały do ulokowania na zupełnie pewnych hipotekach po dozwolonych prywatnych procentach nie licząc kosztów kapitalistom nw 10 612/3

Pożyczki
2 000 złotych poszukuje gwarancja nowowbudowana willa Poznaniu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 82 931

Poszukuje
się czynnego wspólnika lub wspólniczki z 5000-6000 zł do dobrze prosperującego przedsiębiorstwa. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 83 429.

Ulokuję
20 000. zastaw biżuterji 15%. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 356

25.000
poszukuje na I hipotece kamienicy w Gnieźnie przedsiębiorstwem, wartości 150 000; procent podług umowy, dewaluacja zabezpieczeń pośredniczy mile widziani Śpieszne zgłoszenia Gawlikowa. Gniezno. Hotel Dworcowy. dw 766

16.000
pożyczki I hipotece realności poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 667.

8 DO WYNAJĘCIA

Dwupokojowe
mieszkanie w nowym domu przy ul. Wileńskiej — Komandoria, wydzierżawie najchętniej emerytom. Oferty Kurjer Poznański zdw 82 878

Piękne
czteropokojowe mieszkanie komfortem w wille. Oferty podaniem stanowiska Kurjer Poznański zdw 82 417

Trzypokojowe
mieszkanie w Osiecznie, powiat Leszno, komfortowe, elektryczne światło tanio do wynajęcia. — Adres wskazać Kurjer Poznański zdw 83 080

Mieszkanie
4 pokojowe i kuchnia parter, w Mosinie ul. Poznańska 15. do wynajęcia od zaraz. zdw 82 368

Puszczykowo Wysoka 15
3 pokoje kuchnia balkon na stałe od 1 sierpnia. zdw 82 799

Sześciorokojowe
komfortowe mieszkanie odnowione do wynajęcia. Obejrzę między 14-15 Dąbrowskiego 23 mieszkanie 4. zdw 83 193

3 pokoje
umeblowane lazienka piwnica dowolne używanie kuchni. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 198

Czteropokojowe
komfort odstąpi. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 123

Do wynajęcia
mieszkanie 6 pokoi z kuchnią, Pl. Nowomiejski 9 Informacje u dozorczy domu. zdw 83 180

Dwupokojowe
kuchnia Rynek Jeżycki przejęcie mebli kuchennych, nowej jadalni i zwrot rennowacji 3 200. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 83 133

2 pokoje
kuchnia I. piętro dzierżawa rok zgóry. Adres Kurjer Poznański zdw 83 502

Czteropokojowe
kuchnia pokój dla służącej, śpiżarnia, klozet, zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia tylko piśmienne poważnych reflektantów. Jan Kurowski św. Wojciech 3. zdw 83 201

Trzypokojowe
mieszkanie w wille na Solaczu, czynsz miesięczny 150 zł. Zgłoszenia poniedziałek środa, piątek między 4-6 Mazowiecka 20. zdw 83 116

Mieszkanie
2 pokojowe z angielską willa sutereną od zaraz 60 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 83 041

2 000
na I hipotece poszukuje. Dam pokój i kuchnię. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 032

Mieszkanie 5 pokojowe
słoneczne komfortowe, wszelkie wygody willa w parku z ogrodem owocowo-warzywnym 1 000 m k. przy tramwaju nr 4 i 8 w Poznaniu w samym mieście, wolne zaraz lub później. — Oferty „Par” Al. Marcinkowskiego 11 pod 56.33 Pw 3557-56.83

Pięciopokojowe
odnowione komfort czynsz roczny. Konopnickiej 15 willa. zdw 83 087

Z
powodu wyjazdu 3 pokoje, kuchnia z meblami oddam tanio. — Adres Kurjer Pozn zdw 83 221

7 pokoi pięknych słonecznych
pierwsze piętro odnowione parkiety heblowane, 4 balkony lazienka białe kafle, zaraz od gospodarza zwrot część odnowienia przy Parku Wilsona. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 83 238

Trzypokojowe
ładne, słoneczne z przynależnościami (bez lazienki), willa Lazarz, 100 miesiecznie. do wykończenia 2 lata zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 325

Dwa pokoje
umeblowane z osobnym wejściem do wynajęcia ul. Poznańska 76. m I przy ul. Jasnej zdw 81 805/6

Mieszkania
jedno — dwupokojowe tanio za miesięczną dzierżawę wynajme. Wieckowski, Zabikowo przy Poznaniu, Lipowa 13. r w 2 433/64

Dwa
pokoje, kuchnia do wydzierżawienia zaraz od gospodarza. Wład. Madalińskiego 9 m. 10. zdw 83 019/20

5-pokojowe
mieszkanie odnowione I. ptr. gospodarz. Długa 3 m. 9. dw 758

Ośmiopokojowe
komfortowe częściowo odnowione na III ptr. z czyszmem przed wojennym. Zgłoszenia Chlemonskiego 20 IV. ptr. zdw 83 483

Mieszkania
czteropokojowe, pięciopokojowe sześciopokojowe, siedmiopokojowe odda: „Biuro Agrarne” Pl. Wolności 3. zdw 83 438

Mieszkanie
3-4 pokoje, kuchnia od zaraz do wynajęcia w Swarzędzu, ul. Poznańska 6 Mikołajewski. nw 4698

Słoneczne mile
ośmiopokojowe mieszkanie I ptr. parkiety, balkony, elektryczność, piece kafełowe oraz nowoczesne urządzenie 2 garaże wprost od gospodarza tanio wydzierżawia Olekszy, Waly Zygmunta Augusta 10a. zdw 83 563

Pokój
z kuchnią, wolny od 1. wprost od gospodarza. Wawrzyńca 29. m. 2. jw 1208

Mniejszy
pokój kuchnia częściowo umeblowane wynajmie gospodarz Żółtawia 10/12. zdw 83 505

Trzy
pokoje, kuchnia lazienka, balkon korzystnie. Aleja Za Cytadela 23 dw 759

2
mieszkania po 2 pokoje kuchnia wprost od gospodarza korzystnie do wynajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 539

Trzypokojowe
kompletne czynsz 70. Dwupokojowe czynsz 45 złotych odstąpi „Pawilon” Marszałka Focha 15. zdw 83 535

Mieszkanie
1 pokój z kuchnią w Górczynie 3 minuty od tramwaju. Zgłoszenia ul. Szkolna 78 Szymczak. zdw 83 611

Słoneczny
pokój, z korytarzykiem i meblami w śródmieściu odstąpi 900 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdw 83 626.

9 SZUKA MIESZK.

3-4
pokojowego mieszkania z wygodami (lazienka) poszukuje spokojny lokator, regularny płatnik od 1 września. Oferty tylko od właścicieli da Kurjera Poznańskiego pod zdw 82 660

Mieszkania
2 pokojowego z kuchnią poszukuje. Agenci wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdw 82 826

Poszukuje
komfortowego mieszkania 3-pokojowego. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 83 159

Zgóry
dać nie może Jestem punktualnym płatnikiem. Stała lepsza posada szukam mieszkania 1-2 pokoi z kuchnią Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdw 82 045

Poszukuje
wprost od gospodarza mieszkania 5 pokojowego nie wyżej drugiego piętra. Czynsz ewent. zgóry Oferty Kurjer Poznański zdw 82 851

3-4 pokoi
poszukują bezdzietni małżeństwo najchętniej w centrum, czynsz pewny i punktualny. Zgłoszenia tylko od właścicieli domów do Kuriera Poznańskiego pod zdw 80 454

5 pokojowe
komfortowe Jeżyce Lazarz 1-go października lub wcześniej. Kowceki Plac Wolności 3. Pw 3413-29.18

Mieszkania
jeden dwa pokojowego szuka nacyciela Oferty Kurjer Poznański zdw 83 069

Mieszkania
5-6 pokojowego komfortowego. II. piętro, poszukuje general. czynsz punktualny od 1. 10. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 83 196

4-5
pokoi z wygodami zaraz najpóźniej 1 września tylok od gospodarza. Pośrednicy wykluczeni. — Czynsz zgóry. Oferty z ceną Kurjer Poznański zdw 83 097

2
pokoi z kuchnią poszukuje od zaraz urzędnik państwowy na stałoposadzie wprost od gospodarza. pewny płatnik Oferty cena Kurjer Poznański zdw 83 009

Mieszkania
trzypokojowe z kuchnią lazienka poszukuje wojskowy zawodowy wprost od gospodarza, czynsz zapłaci rok zgóry; z podaniem ceny Kurjer Pozn. zdw 83 102

Mieszkania
3 pokojowe z przynależnościami poszukuje urzędnik bankowy stały płatnik najchętniej wprost od gospodarza tylko w schłodnym domu Oferty Kurjer Poznański zdw 83 119

Pokoju
kuchnia wprost od gospodarza poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 83 046

4 pokojowego
mieszkania poszukuje urzędnik państwowy. Dają gwarancje regularnego płacenia czynszu, może też zapłacić co zgóry. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 83 081

Jednopakojowego
mieszkania poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 243

Mieszkania
4-5 pokojowego poszukuje poważny przemysłowiec, okolica Wierzbice. Ewentualnie oddam 3-pokojowe komfortowe centrum. Oferty „Par” pod 56.94. Pw 3 597-56.94

Poszukuje
1 pokój i kuchnię lub portjerstwa placę za rok zgóry, okolica dolna część miasta. Główna lub Osiedle, J. Henschel, Za Grobla 5. mieszkanie 29. zdw 83 327

4-6
pokojowego mieszkania komfortowego ciepłego 1 lub 2 piętro poszukuje: dzielnice handlowe wykluczone. Zachowanie spokoju, czystości regularna zapłata komornego zapewniona. Zgłoszenia Gardulski, W. P. Sadu Apelacyjnego, Grunwaldzka 40. Pw 2482-56.76

Od gospodarza
2 lub 3 pokoi poszukuje. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 83 037/8

Krawiec
szuka taniego pokoiku na pracownie. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 458

2 pokoi
z kuchnią od gospodarza w mieście lub na peryferiach od 1. 9. Czynsz zgóry. Oferty Kurjer Poznański dw 755

Poszukuje
2-3 pokoi, możliwie w śródmieściu, czynsz placę rok zgóry. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 83 426.

Pani
rządowej posadzie szuka pokoju i kuchni od gospodarza. Okolica Jeżyce-Lazarz. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 560

3
pokoi kuchni poszukuje urzędniczka okolica Jeżyce. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 514

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienie
portjerstwo. Władomość ul. Graniczna 12 m. 9. zdw 82 899/40

4
pokoje kuchnia, śródmieściu. I piętro zamienie na 2 pokoje. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 288

Zamienie
pokój kuchnie z Widy, okolica obojetna. Oferty Kurjer Pozn. zdw 83 307

Zamienie
2-pokojowe na mniejsze. Oferty Kurjer zdw 83 423.

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
inteligentnym. Śniadeckich 20. — m. 6. zdw 83 310

Pokój

Wały
Kościuszki 7, mieszkanie 5, słoneczny inteligentnej osobie, zdw 83 139

Centrum
pokój 1 lub 2 osoby, Kreta 22, mieszkanie 10, zdw 83 139

Pokój
25 zł, Polna 18, m. 5, zdw 83 146

Frontowe
jednoosobowy dwuosobowy, Strzelecka 20, II, 9, zdw 83 132

Pokój
spokojny czysty, Zupańskiego 12, mieszkanie 16, zdw 83 134

2 frontowe
Marsz. Focha 49, mieszkanie 9, zdw 83 135

Pokoik
Czesława 15 II, prawo, zdw 83 136

Pokój, pokoik
umeblowany, Poznańska 27 a, I, prawo, zdw 83 137

Niekrepujący
pokój, Chwaliszewo 25, mieszka, 2, zdw 83 138

Pokój
dla 2 panienek, Nowy Rynek 5, III, piętro prawo, zdw 83 130

Pokój
Marszałka Focha 49, mieszka, 8, zdw 83 131

Skarbowska
7, mieszka, 10, czysty, zdw 83 132

Dwa
pokoje umeblowane łącznie, Gieszkowskiego 1, m. 5, zdw 83 152

Pokój
słoneczny inteligentnemu panu wynajme (35 zł), Lange, Składowa 12, m. 14, zdw 83 154

Pokój
zaraz, Wierzbicice 16, m. 7, zdw 83 157

Pokój
słoneczny, Grobla 6, m. 3, zdw 83 161

Pokój
z klatki, Kanałowa 18, m. 7, zdw 83 165

Młyńska
12 a, II, piętro elegancki, niekrepujący, elektryczność inteligentnemu panu, zdw 83 169

Klatka
słoneczny, Strzelecka 5, m. 7, zdw 83 179

Pokój
Wierzbicice 39 a, mieszkanie 4, zdw 83 098

Pokój
czysty, niekrepujący wolny, Jasna 8, mieszkanie 3, zdw 83 107

Pokój
Ratajczaka 10, mieszkanie 4, zdw 83 109

Pokój
dobrze umeblowany, Ogrodowa 19, parter, mieszka, 2, zdw 83 113

Panienki
wspólny pokój, św. Marcin 20, podwórza, lewo III, prawo, zdw 83 121

Pokój
zaraz tania wynajme, Spokojna 5 a, zdw 83 016

Frontowy
ładny przy dworcu, Focha 29, mieszkanie 6, zdw 83 018

Grobła
19, mieszka, 8, pokój, zdw 83 086

Dobrze
umeblowany elektryczność, Nowy Rynek 14/15, mieszkanie 10, zdw 83 090

Pokój
umeblowany frontowy elektryczność, wynajme, Szewska 15, mieszkanie 7, zdw 83 301

Pokój
frontowy, elektryczność osobnym wejściem, Kopernika 4 a, m. 18, zdw 83 303

Panienki
wspólny pokój, Rybaki 7, m. 10, front III, zdw 83 304

2
panów wzgl. małżeństwo, Małecznego 33, m. 5, zdw 83 340

Pokój
Szkoła 9, m. 8, zdw 83 332

Pokój
Strzelecka 5, m. 8, zdw 83 333

Balkonowy
dwuosobowy, Rybaki 12, m. 24, zdw 83 328

Pokoik
czysty, elektryczność, Wały Jagiełły 18, III, m. 8, zdw 83 259

Pokoje
frontowe, elektryczność, Grobla 27 a, m. 3, zdw 83 293

Pokój
Zielona 2, m. 19, zdw 83 206

Pokój
Michalska, Piekary 8 a, zdw 83 207

Pokój
z klatki schodowej — drugi — pokój z alkową — elektryczność, łazienka, Ratajczaka 27, II, zdw 83 202

Paniom
Kwiatowa 9 — 11, zdw 83 204

Z
klatki schodowej 1—2 osobom, dom ogrodowy mieszkanie 39, II, piętro, św. Marcin 64, zdw 83 205

Wspólny
Strzałowa 7, m. 23, zdw 83 208

2
duże umeblowane pokoje do wynajęcia, ewentualnie pensjonat, lub z urządzeniem kuchni, Działyńskich 10, m. 9, zdw 83 211

Małżeństwu
lub panom pokój, Strzałowa 7, parter, prawo, Grzegorski, zdw 83 213

Centrum
frontowy, Murna 3, parter, prawo, przy Nowej, zdw 83 214

Pokój
umeblowany z balkonem dla pana zaraz wzgl. od 15, 8, Wielkie Garbary 40, m. 6, zdw 83 215

Pokój
zaraz, Piekary 8, m. 8, zdw 83 217

Słoneczny
czysty, niekrepujący, elektryczność, Mickiewicza 29, parter lewo, zdw 83 218

Pokój
umeblowany wynajme, Woźna 14, mieszkanie 4, zdw 83 219

Pokój
do odnawiania, Długa 4, m. 1, zdw 83 222

Elegancki
niekrepujący pokój dwie osoby, małżeństwo, Skibińska, Przędzica 1, zdw 83 223

Pokój
umeblowany, Strzelecka 11, m. 2, zdw 83 225

Pokój
frontowy czysty, Poznańska 8/10, m. 8, zdw 83 227

Dwuosobowy
Piekary 5, II, lewo, zdw 83 228

Marcina
panienkom, panom, 29, III, — 3, zdw 83 229

Frontowy
niekrepujący dla 1—2, Wolnica 3, m. 10, zdw 82 366

Panienkom
inteligentnym, skromnym, Pocztowa 21, mieszka, 4, zdw 82 974

Pokój
frontowy 1 lub dwuosobowy, św. Marcin 39, m. 6, zdw 83 230

Pokój
Kolejowa 46, tylny dom, m. 7, zdw 83 232

Pokój
frontowy dla 1—2 osób, Łąkowa 18 a, m. 10, zdw 83 233

Śródmieście
dwa, jednoosobowy, elegancki, łazienka, niekrepujący, Adres Kurjer Poznański, zdw 83 291

Pokój
Wierzbicice 11, m. 17, zdw 83 235

Pokój
frontowy, niekrepujący dwom panom, Grobla 1 a, II, zdw 83 236

Pokój
dla 1 pana, Strzelecka 9, m. 3, zdw 83 237

Seweryna
Mielżyńskiego 22, m. 19, umeblowany, zdw 83 240

Pokój
solidnie umeblowany, elektryczność, łazienka dla inteligentnej pani, Ratajczaka 26, m. 5, zdw 83 242

Pracznia
czysta, czysta szukana prania, — Oferty Kurjer Poznański, zdw 83 244

Pokoik
elektryczność, Górna Wilda 40, m. 7, zdw 83 319

Pokój
wynajme, Stroma 6, mieszkanie 9, zdw 83 321

Wspólny
panu, Wrocławka 30, m. 22, zdw 83 361

Pokój
wynajme panom lub małżeństwu od zaraz, Rybaki 8, m. 25, zdw 83 362

Dwuosobowy
jednoosobowy, niekrepujący, utrzymanie bez, Niegolewskich 1, mieszkanie 5, zdw 83 364

Pokój
słoneczny czysty, elektryczność, Strzelecka 13, m. 8, zdw 83 368

Pokój
Długa 4, mieszkanie 40, zdw 83 369

Tanio
dwuosobowy, niekrepujący, elektryczność, Szewska 11, II, lewo, zdw 83 245

Centrum
niekrepujący, nobliwy, elektryczność, Wały Jana III, 11, m. 4, zdw 83 246

Garncarska 2
Pana na wspólny pokój, mieszkanie 5, zdw 83 271

Pokój
na sierpień, Strzelecka 6, III, lewo, zdw 83 274

Klatka
schodowa, Wronecka 6 a, m. 12, zdw 83 275

Przyjmę
pana na wspólny pokój, elektryczność, Piekary 13 b, m. 18, zdw 83 255

Kochanowskiego 5
mieszkanie 4, dobrze umeblowany, zdw 83 254

Klatki
schodowej, Półwiejska 7, m. 7, zdw 83 251

Rzeczpospolitej
4, Piechocka odda ładny pokój utrzymaniem — bez, zdw 83 232

Pokój
umeblowany klatki samotnemu, Wronecka 16, II, zdw 83 224

Pokój
osobnym wejściem, Zamkowa 5, m. 9, zdw 83 276

Pokój
Józefa 6, parter prawo, zdw 83 277

1—2
osoby, pokój frontowy, słoneczny wynajme Ratajczaka 9, II, Łaskowska, zdw 83 278

Pokój
frontowy elektryczność, Niegolewskich 2, m. 5, zdw 83 278

Pokój
20 złotych panu wynajme, Strzelecka 21, m. 7, zdw 83 281

Pokój
umeblowany okna plac Bernardyński, Wielkie Garbary 1 m. 9, zdw 83 282

Niekrepujący
klatka schodowa lepszymu panu, Różana 11, m. 29, zdw 83 283

Pokój
umeblowany czysty, Nadrzeciu cukrowni Dobskiego, ul. Fredry 4, II, zdw 82 285

Umeblowany
pokój, Strzelecka 3, III, mieszkanie 10, zdw 83 286

Tanio
dwuosobowy, Stroma 23, m. 18, zdw 83 234

Pokoik
Kreta 6, m. 18, podwórza lewo, zdw 83 314

Pokój
Kochanowskiego 5, mieszkanie 5, zdw 83 315

Wspólny
panience, Golebia 4, II, narożnik Szkołnej, zdw 83 260

Frontowy
umeblowany jeden, dwuosobowy, elektryczność, Wielkie Garbary 53, m. 11, zdw 83 261

Pokój
jednoosobowy komfortowy zaraz, Wrocławka 28/29, m. 14, przy placu Światokrzyskim, zdw 83 262

Pokój
dla 2 panów za 25 zł, Stary Rynek 89, m. 3, zdw 83 263

Panienkę
na wspólny, 27 Grudnia 6, m. 12, zdw 83 264

Lepszy
lub dwa łącznie fortepian przy Kaponierze, Bukowska 9, m. 1, zdw 83 488

Pokój
Karwowskiego 18, m. 4, Łazarz, zdw 83 269

Pokój
panu wynajme 25 zł, Półwiejska 8, m. 5, zdw 83 270

Pokój
utrzymaniem do wynajęcia, Marcin 66/67, mieszkanie 7, zdw 83 440

Niekrepujący
lepszymu panu od 1 wynajme, Piekary 25, m. 4, zdw 83 393

Nobliwy
pokój wynajme, Perzyńska, Mostowa 33, m. 5, zdw 83 394

1—2 osobowy
słoneczny — frontowy ul. Kochanowskiego 1, parter lewo, zdw 83 401

Frontowy
słoneczny inteligentnej osobie zaraz, św. Marcin 43, mieszkanie 7, zdw 83 461

Dwuosobowy
Wały Kościuski 5, m. 2, zdw 83 459

Pokój
jedno — dwuosobowy, św. Marcin 20, m. 6, zdw 83 457

Pokój
umeblowany wynajme, Woźna 1, m. 4, zdw 83 454

Pokój
słoneczny wolny, Niegolewskich 12, m. 7, zdw 83 447

Śródmieściu
umeblowany dwom jednej utrzymaniem kuchni, Młyńska 4, parter, prawo, zdw 83 443

Niekrepujący
wynajme, Chwaliszewo 68, m. 9, rw 2441

Niekrepujący
ładny, Wierzbicice 51, m. 3, rw 2442

Elegancki
pokój, elektryczność, Kozia 23, II, rw 2447

Słoneczny
Półwiejska 33, II, prawo, zdw 83 450

Pokój
Spokojna 25 a, m. 5, zdw 83 492

Pokój
lepszymu panu, także wspólny, Józefa 9, m. 1, zdw 83 372

Słoneczny
dwa — jednoosobowy paniom, Wały Królowej Jadwigi 2, mieszkanie 3, zdw 83 378

Pokój
klatki schodowej, Wielkie Garbary 18, m. 13, zdw 83 379

Pokój
Ogrodowa 12, m. 11, zdw 83 380

20 zł
dwuosobowy, Karwowskiego 24, m. 11, (Łazarz) zdw 83 464

Pokoik
Kwiatowa 6, m. 7, zdw 83 267

Klatka
niekrepujący elektryczność, Nowakówna, Szkoła 6, zdw 83 479

Dwóch
panów, Skarbowska 15, dom ogrodowy, wprost, parter, prawo, zdw 83 476

Frontowy
utrzymanie — bez, Pocztowa 22, m. 9, zdw 83 475

Pokój
wejście z klatki schodowej, elektryczność, Niegolewskich 16, m. 20, zdw 83 472

Inteligencji
korzystnie, niekrepujący, Dąbrowskiego 24, II, m. 17, zdw 83 439

Pokój
niekrepujący z utrzymaniem bez, Woźna 18, m. 7, zdw 83 433

Pokój
Marcina 14, mieszkanie 8, front, zdw 83 430

Śródmieście
Rzeczpospolitej 2, Chudzińska, zdw 83 427

3—4
pokoje kuchnia, Matejki 60, m. 7, zdw 83 425

Ogrodowa
11, m. 10, dwuosobowy, zdw 83 424

Pokoik
wolny, Mostowa 37, m. 8, rw 2430

Pokój
czysty wynajme, Masztalarska 8, m. 5, rw 2432

Pokoik
wynajme, Grobla 6, m. 15, rw 2435

Elegancki
tani, Słowackiego 31/33, mieszkanie 17, zdw 83 548

Pokój
bardzo sympatyczny z dwoma łózkami, Strzelecka 6, mieszka, 16, zdw 83 549

Pokój
Grobla 9, m. 25, zdw 83 550

Małżeństwu
frontowy sposobność gotowania, Kreta 6, m. 8, zdw 83 597

Jasna
I, II, lewo, skromny, zdw 83 404

Pokoik
wynajme, Szewska 3, m. 13, zdw 83 406

Zielona 1
I, lewo, frontowy, elektryczność, zdw 83 407

Marcina
49, mieszka, 10, 1—2 osobowy, utrzymaniem — bez, zdw 83 409

Frontowy
Długa 13, m. 9, zdw 83 410

Dwuosobowy
tanio, Babińskiego 7, m. 1, zdw 83 411

2
panienki, Strzelecka 31, m. 23, zdw 83 413

Niekrepujący
dwa pokoje telefonem zaraz utrzymaniem lub bez, I piętro, Marcina 64, Matejkiewiczowa, zdw 83 414

Pokój
dwuosobowy, Piekary 6, mieszkanie 6, zdw 83 415

Pokój
meblowany 1—2 osób, Zielona 3, m. 23, zdw 83 419

Śródmieście
przy Zamku elegancki, Wały Jana III, 11, parter, prawo, zdw 83 352

Pokój
Różana 10, parter, zdw 83 358

Jedno
dwuosobowy wolny, Wały Królowej Jadwigi 5, mieszka, 5, zdw 83 576

Słoneczny
niekrepujący pokój częściowo umeblowany dla małżeństwa, Gen. Prądzyńskiego 64, m. 5, zdw 83 574

Tanio
Piekary 25, m. 14, zdw 83 571

Pokój
jednemu lub dwom, czas przejściowy, Plac Nowomiejski 10 a, m. 7, zdw 83 567

Centrum
panienkom, małżeństwu, Słusarska 2, m. 13, zdw 83 561

Pokój
nieodrogo panu, Plac Nowomiejski 6 a, m. 25, zdw 83 558

Pokój
wynajme panu, Dąbrowskiego 10 — 16, zdw 83 557

Pocztowa
33, mieszkanie 12, z klatki schodowej niekrepujący, ładnie umeblowany zaraz, zdw 83 536

Pokój
Aleje Marcinkowskiego 6, m. 15, Nowak, zdw 83 542

Śródmieście
pokoik panience, Wały Zygmunta Augusta 10 a, mieszkanie 10, zdw 83 541

Słoneczny
pokój, Skryta 10, m. 3, zdw 83 540

Dwa
pokoje umeblowane, klatka schodowa, balkon, Małe Garbary 4, Wawer, rw 2426

Odnowiony
Ratajczaka 10, mieszkanie 5, zdw 83 508

Dobrze
umeblowany u samotnej, Piekary 8 a, m. 34, zdw 83 507

2
razem — oddzielnie z utrzymaniem — bez, Kraszewskiego 9b, 5, jw 1218

Pokoik
Dąbrowskiego 64, mieszkanie 11, jw 1216

Pokój
Poznańska 59, narożnik Jasnej, I ptr, jw 1215

Lepszy
pokój wolny, Słowackiego 25, parter lewo, jw 1212

Pokój
wolny, Dąbrowskiego 36, m. 7, jw 1211

Słowackiego
29, I, 7, jw 1210

Balkonowy
pokój, Słowackiego 52, mieszka, 6, jw 1209

Umeblowane
czteropokojowe komfortowe mieszkanie lub częściowo do wynajęcia, 3 Maja 3 a, m. 10, zdw 83 555

Pokój
dla 2—3 gimnazjastek z utrzymaniem — bez u inteligentnej rodziny, Wyspiańskiego 21, m. 2, zdw 83 554

Kraszewskiego
19, III, prawo, jw 1220

Pokoik
Słowackiego 39, Mickiewicza 10, jw 1207

Niekrepujący
pokój osobne wejście, wynajme, Krasieńskiego 13, m. 19, jw 1206

Małżeństwu
Poznańska, mieszka, 4, jw 1205

Frontowy
pokój wynajme osobie inteligentnej, Dąbrowskiego 64, m. 4, jw 1202

Pokój
dla 2 panów, wynajme, Piotra Wawrzyńskiego 24, II, mieszka, 7, jw 1199

Dworca
bliisko eleganckiej panu, Towarowa 21 a, m. 23, zdw 83 522

Swobodny
z klatki, Piekary 24, mieszka, 2, zdw 83 511

Małżeństwu
wynajme pokój, Górna Wilda 31, mieszkanie 9, zdw 83 534

Niekrepujący
elektryczność, łazienka zaraz, — Stroma 7, m. 7, zdw 83 533

Pokój
ładny, wygodny, Skarbowska 6, m. 8, zdw 83 531

Pokój
Fredry 4, m. 6, zdw 83 529

Pokój
skromnie umeblowany, biurko, telefon, piwnica sucha, dostępna, Zgłoszenia Kurjer Poznański, zdw 83 528

Niekrepujący
centrum, telefon 27 Grudnia 10, m. 2, zdw 83 527

Umeblowany
telefon tania, Stroma 27, — 9, zdw 83 523

Jedno
dwuosobowy, także małżeństwu, Słowackiego 39, mieszka, 9, zdw 83 600

Pokój
centrum inteligentnym wskazuje Kurjer Poznański, zdw 83 612

Grudnia
13, mieszka, 11, telefon, zdw 83 615

Pokój
elektryczność, Piekary 9, 2, zdw 83 616

Tanio
wspólny panom, św. Józefa 9, m. 2, zdw 83 594

Słoneczny
jednoosobowy — dwuosobowy, Działyńskich 2, m. 7, zdw 83 592

Dla
inteligentnej pani, Piekary 24, Chwaliszewo 24, zdw 83 648

Pokój
dobrze umeblowany światło elektryczne, łazienka, telefon utrzymaniem lub bez, wynajme, Szkolna 3, mieszka, 18, Pw 3 605-30-51

Pokój
Słowackiego 35, m. 9, zdw 83 646

Pokój
osobnym wejściem, Woźna 17, mieszkanie 1, zdw 83 645

Dwuosobowy
jedno (piano) także przyjezd-nem, Goderska, Półwiejska 2, zdw 83 668

Niekrepujący
1—2 osobowy z kuchnią, Matejki 45, m. 6, zdw 83 661

Inteligentnym
tanio, Grunwaldzka 13, m. 10, zdw 83 661

Romana
Szymańskiego 9, m. 9, zdw 83 657

Wspólny
panience, Wojciecha 21, m. a, zdw 83 656

Frontowy
dwuosobowy, można utrzymaniem, Półwiejska 22, m. 6, zdw 83 621

Narożnik Jasnej
ulica Poznańska 59, m. 3, pokój słoneczny zdrowy, elektryczność, łazienka, wszelkie wygody zaraz do wynajęcia, zdw 83 679

2
pokoje, razem, oddzielnie, światło elektryczne, łazienka, śródmieście, Wały Kościuski 5, m. 4, zdw 83 629

12 SZUKA POKOJU

Próżnego
pokoju poszukuje dla samotnej pani w okolicy Dąbrowskiego, Mickiewicza, Słowackiego lub Jasnej. Oferty z podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego, zdw 83 638

Małżeństwu
poszukuje pokoju Jeżyce, Oferty Kurjer Poznański, zdw 82 745

Pokoju
elegancko umeblowanego okolica Wyspiańskiego, Spokojnej Strasie nie wyżej II, pietra poszukuje kupiec samodzielny Oferty cene Kurjer Poznański, zdw 83 050

Pokoju
słonecznego, elektrycznością, łazienka poszukuje urzędnika, — Zgłoszenia Kurjer Poznański, zdw 82 894

Pokoju
poszukuje wzajemnie szycia, ewid. dopłata, Oferty Kurjer Poznański, zdw 83 257

Pokoju
lub dwóch poszukuje, wejście osobne cene? Oferty do Kurjera Poznańskiego, zdw 83 305

Dwóch
poki poszukuje na wytworna pracownię, tylko w śródmieściu, nie wyżej pierwszego pietra, Oferty Kurjer Poznański, Hw 2.

Panienka
poszukuje natychmiast w centrum pokoju niekrepującego ewid. z utrzymaniem, Oferty tylko z cene Kurjer Poznański, zdw 83 622.

13 LOKALE

Ubikacje
warsztatowe, większe i mniejsze, wydzierżawie, Zgłoszenia Kurjer Poznański, zdw 82 963

Rynek Łazarski
narożnik Focha 79, wydzierżawie, skład gospodarczy, zdw 82 331

Lokal
2 kłna wystawowe, obszerna piwnica, nadający się na każde hurtownie miejsce na biuro, zaraz do wynajęcia, Oferty firma "Wawel", Pl Działowy 11, zdw 82 608

Skład
nowy do wydzierżawienia od gospodarza, Ul. Pilsudskiego 11, Luboń, przy dworcu, zdw 83 073

Skład
przy ruchliwej ulicy, korzystnie do wynajęcia, Zgłoszenia Kraszewskiego 4, m. 5, zdw 83 175

Skład z jednopokojowym mieszkaniem
nadający się na fryzjerskie kolejniany przy ul. Rzeczpospolitej do wydzierżawienia, Blizszych informacji udzieli Poznański Bank Ziemiaków pokój 8, zdw 83 020

Skład
przy św. Marcina poszukuje, — Oferty "Par", Al. Marcinkowskiego 11, pod 20.44, Pw 3585-20.45

Obszerny lokal
handlowy, nadający się na każde branże (prócz kolonialnej) z 5 pokojowym mieszkaniem w Wapokoju (Pomorz) od 1 października brzeźnie od gospodarza nika b r. wprost od gospodarza korzystnie do wynajęcia, Zgłoszenia Kurjer Poznański, zdw 83 386

Ubikacje
warsztatowe, większe i mniejsze, wydzierżawie, Bittner, Dąbrowskiego 79, r 2440

Skład
wolny gospodarz, Długa 3, m. 9, dw 757

Sutereny
na warsztat handel, Staszica 26, rw 2431

Skład
św. Marcin wolny, Jaroszyk, — Chwaliszewo 24, zdw 83 359

Dla
15-letniej z prowincji poszukuje posady do dzieci w dobrym domu. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 256

Nauczycielka
dyplomowana, młoda, zdolna, również francuski i niemiecki, fortepian skromne wymagania, szuka posady. Zgłoszenia Sztukiwiczówna, Biedrusko, kantyna nr. 2. zdw 83 256

Panna
lat 32, porządna, pragnie się wyuczyć gotowania w majątku, prostotwie lub w lepszym domu. — Chętnie zajmie się wszelką pracą domową, znam ręczne robotki. Za dopłatą lub bez. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 273

Maszynistka
z roczną praktyką poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 196

Nauczycielka (wychowawczyni)
7-letnia praktyka językami obcymi dobra muzyka, pierwszorzędnej referencjami szuka posady od 1 września. Łaskawe zgłoszenia z podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego pod zdw 82 730

Pomocnik
malarski poszukuje pracy celem praktyki za małym wynagrodzeniem. Fr. Waszecha, Czarnków, Krzyżowa 5. nw 4238

Emeryt
skarbowy szuka posady biurowej. Oferty Kurjer Pozn. zdw 82 961

Nauczycielka
domowa z dłuższą praktyką, bardzo dobre świadectwa, poszukuje posady od 1 września. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 83001

Szofer
z kilkuletnią praktyką w tem 3 lata praktyki warsztatowej posiadający dobre świadectwa i referencje szuka posady na osobowym ciężarowym lub autobusie zaraz lub później okolica obojetyna. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 81 737

Biegła maszynistka-biuralistka
z dłuższą praktyką w poważnych firmach, obowiązkowa i dzielna poszukuje posady od 1. 8. lub później. Dobre świadectwa, referencje. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 81 974

U samotnego pana
w lepszym solidnym domu do samodzielnego prowadzenia domu kasy książkowej, interesu etc. na majątku lub w mieście oczekuje starsza skromna lepszej rodziny rutynowana siostra (sierota). Oferty uprasza Kurjer Poznański zdw 80 905

Szukam
pracy do ręki u krawcowej lub krawca. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 649

Kamerdyner
poszukuje posady, pracował w dużych domach, Jaskiewicz Fredy 6. zdw 82 372

Pracznia
uczniwa akurata poszukuje prania i posługi raz lub dwa razy w tygodniu. Oferty Kurjer Poznański zdw 82 383

Posługaczka
poszukuje posługi z praniem od 1. Oferty Kurjer Pozn. zdw 83 145

TEATRY
Teatr Polski: Dziś — „Katarzyna II.”
Niedziela, 31. 7. — „Katarzyna II.”
Poniedziałek, 1. 8. — „Katarzyna II.”
Teatr Nowy: Dziś — „Szczer hotelowy.”
Niedziela, 31. 7. — „Szczer hotelowy.”
Poniedziałek, 1. 8. — „Szczer hotelowy.”

DZISIAJ W KINIE
Apollo: Zdradzieckie światła.
Aurora: „Romans nad Rio Grande.”
Colosseum: Okręt zesłańców.
Corso: „Tajemnica kajuty okrętowej” oraz „Cowboy i księżniczka.”
Metropolis: „Wyspa Tajemnic.”
Muza: „Ostatnia noc skazańca.”
Odeon: „Kobieta w płomieniach.”
Orzel: „Siła przed prawem” i „Panienska z obiektywem.”
Roxy: „Słomiana wdówka.”
Sinks: Tyranja miłości oraz „Bohater przestworzy.”
Słońce: „Czterech z Legii.”
Tęcza: „Bezbronne dziewczę.”
Wilsona: „Wiedźma.”

Solidna
osoba, w średnim wieku poszukuje posady w charakterze gospodyni u samotnej osoby, także na wyjazd. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 83 141

Poszukuje
prania lub posługi za małym wynagrodzeniem. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 83 142

Młodzieniec
po maturze od kilku lat bez pracy, sierota, w ostatniej nędzy, graniczącej z rozpaczą prosi liście serca w imię miłosierdzia o łaskawe danie mu posady koprecyji, ewentl. o doraźną pomoc pieniężną, czy też w bucikach, ubraniu, bieliznie. Łaskawe zgłoszenia przyjmuje Wiśniowski Antoni, Bydgoszcz, Poście restant. zdw 83 143

Służąca
uczniwa z dobrymi świadectwami szuka posady z gotowaniem od 1. do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 82 750

Młodsza
osoba, umiejająca szyc i prasować, przyjmie posadę, także u osób samotnych, lub jakakolwiekbaż za skromnym wynagrodzeniem. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 83 151

Panienska
kochająca dzieci, poszukuje posady, małe wynagrodzenie. Zgłoszenia Skład Komisowy, Leopoldis, Słusarska 3. zdw 83 153

Panienska
z lepszej rodziny poszukuje posady do dzieci lub może się zająć samodzielnie gospodarstwem domowym. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 83 166

Renomowany magazyn
w pryncypalnym punkcie, bielizny, trykotaży i galanterji na sprzedaż z powodu choroby, wpłaty 50 000 zł. Zgłoszenia do „Par”, pod 56,100 Pw 3610-56.100

Młoda
osoba z lepszej rodziny poszukuje posady u samotnej osoby. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 83 148

Inteligentna
panienka, z długoletnią praktyką, z dobrą referencjami, poszukuje posady do dzieci lub może się zająć gospodarstwem domowym. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 83 167

Kuchmistrz
poszukuje posady okolica obojetyna. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 83 174

Posługaczka
młoda, sumienna uczniwa i czysta poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 82 105

Inteligentna
pani zajmie się wychowaniem dzieci, zna kuchnię i prace domową. Oferty Kurjer Poznański zdw 82 108

Posługi
poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 115

Kucharka
z dobrem gotowaniem szuka posady, najchętniej w restauracji lub starszych osób. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 117

Pomocnik
piekarski 7 letnia praktyka poszukuje posady miejscowość obojetyna. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 320

Panienska
poszukuje posady u adwokata, w biurze lub u lekarza do przyjmowania pacjentów. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 83 125

Handlowiec
władający polskim, niemieckim, rosyjskim poszukuje jakiegokolwiek zajęcia w handlu lub przemysle. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 83 035

Rutynowana
księżkowna kasjerka szuka posady zaraz. Warunki skromne. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 83 033

Młynarz
dobry fachowiec poszukuje stałej posady do samodzielnego prowadzenia młyna. Da 1 500 zł kaucji. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 022

Krawcowa
szuka pracy poza domem. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 019

Gospodyni
kucharka z dobrą kuchnią pieczeniem tortów, wszelką pracą domową poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 83 017

Pracznia
pienize tania oszczędnie. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 094

Osoba
zaufana poszukuje posady do samotnej osoby, zarządzając zupełnie samodzielnie. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 209

Osoba
starsza, inteligentna, samotna, poszukuje zajęcia do towarzyszenia, opieki nad chora osobą, gospodyni, zna wszelkie prace domowe, rozpacziwe położenie. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 83 216

Chłopiec
silny, lat 16, chcący się wyuczyć rzemieństwa, poszukuje miejsca w mieście lub na wsi. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 220

Bona
wychowawczyni długoletnia świadectwa, życie, muzyka bardzo dobre referencje poszukuje posady od 1. 9. Oferty Kurjer Pozn. zdw 83 241

Nauczycielka
szuka posady. Poznań Focha 21. nauczycielka. zdw 83 120

Podróżujący
z własnym samochodem rzutki, dobrze zaprowadzony w drogach, składach skór obuwia i papieru na Pomorzu szuka zastępstwa. Zgłoszenia do Kurjer Poznańskiego zdw 83 339

Aptekarz
mag. farm. posiadający egzam. wojewódzki, kilkoletnia praktyka widać językiem polskim i niemieckim szuka zaraz zastępstwa lub posady. Zgłoszenia z podaniem warunków proszę Kurjer Poznański zdw 83 309

Szofer
z kaucją poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 311

Pracznia
uczniwa czysta szuka prania i tano. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 313

Dziewczyna
dobrze polecona poszukuje posady do wszelkich prac domowych od 1. 8. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 83 265

Bufet
na rachunek, lub posadę za kaucją przyjmie. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 396

Piekarz
cukiernik samodzielny, dobry piecowy specjalista różnych ciast piekarników poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 039/40

Ekspedjentka
z branży kolonialnej z kaucją potrzebną. Oferty z podaniem pensji wysokość kaucji Kurjer Poznański zdw 83 224

Panienska
lat 18, poszukuje posady jako uczennica do składu obuwia lub białawotów. Oferty Kurjer Pozn. zdw 83 456

Czeladnik
stolarski poszukuje pracy. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 448

Służąca
umiejająca gotować, szyc, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 485

Inteligentna
panienka lat 20, poszukuje posady biurowej lub do ekspedycji może złożyć kaucję. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 487

Posługi
poszukuje dziewczyna z dobrymi świadectwami. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 491

Prośba
Która z szlachetnych osób udzieli jakiegokolwiek zajęcia inteligentnej muzykalnej panie, mającej stara matkę do utrzymania. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 405

Poszukuje
pracy jako bezpłatna praktykantka w kancelarii adwokackiej lub innej. Piszcie biega na maszynie. Oferty Kurjer Pozn. zdw 83 418

Pielęgniarka
sierota w średnim wieku silna posiadająca dobre referencje, kwalifikacja w większych szpitalach czynnych i wojskowych, znająca się dobrze na pielęgowaniu chorych tak dzieci jak i starszych poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia upraszam kierować do Kurjera Pozn. pod zdw 83 518.

Służąca
z gotowaniem szuka pracy zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 537

Inteligentna
uczniwa sierota, znająca szycie, biegła w robotkach, zamiłowaniem do kupiectwa pracowała w składzie poszukuje jakiegokolwiek posady. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 83 543

Krawcowa
samodzielną szuka posady poza dom. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 538

Pokojowa
czysta, pilna sumienna, zna wszelką obsługę lub do wszystkiego poszukuje posady zaraz lub 15. 8. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 610.

Osoba
w średnim wieku, inteligentna i uczciwa znająca kuchnię i gospodarstwo domowe szuka posady. Zgłosz. Kurjer Pozn. zdw 83 584.

Ogrodnik
strzelec kawaler lat 26, z dobrymi świadectwami, dobre referencje poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjera Poznańskiego, Leszno. nw 4 695

Kucharka
z dobrymi świadectwami bardzo dobrem gotowaniem ewentl. do każdej pracy szuka posady zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdw 83 639

Dziewczyna
bardzo czysta, poszukuje posady do wszystkiego od zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 623.

Służąca
do wszystkiego czysta, zamiłowana do dzieci poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 516

Zegarmistrz
szukający egzystencji potrzebną. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 82 380

Nauczycielka
wychowawczyni młodsza praktyka, energiczna, zdrowa, potrzebna do 3 chłopców, chodzących do szkoły wstępnej, obeznaną z szyciem także do pomocy pani domu od 1. 9. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 82 628

Praktykantka
władająca językami polskim i niemieckim w słowie i piśmie poszukuje biuro przedsiębiorstwa przemysłowo-handlowego. Zgłoszenia z własnoręcznie pisanym życiorysem do Kurjera Poznańskiego zdw 83 149

Ucznia
biurowego, zdolność, ładne piśmo, biegłe rachowanie, przyjemne większe przedsiębiorstwo fabryczne zaraz. Oferty z życiorysem do Kurjera Poznańskiego zdw 83 150

Bacność
4 wolne miejsca dla pań inteligentnych bez posady powyżej lat 25. Posada stała i bardzo dobrze płatna. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 83 092

Zawijaczki
do fabryki cukierków na akord potrzebne. — Oferty Kurjer Poznański zdw 83 249

Podróżujący
odwiedzający drogerie na prowincji z prowizją potrzebną. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 83 230

Dziewczę
do dwojga dzieci i lekkich prac domowych od 4-4 potrzebna. Nowak, Łukaszczyca 27. zdw 83 101

Dziewczyna
do prac domowych potrzebna zaraz bez spania. Pocztowa 28, cukiernia. zdw 83 106

Uczennica
rzeźnictwa prowincji. Kanałowa 15, Łazarz. zdw 83 183

Służąca
młodsza potrzebna zaraz. Matejki 65 a. m. 2. zdw 83 478

Podróżujący
młody — ultramarina zaraz. — Oferty Kurjer Poznański zdw 83 470

Dziewczę
uczciwe czyst z porządnego domu kochające dzieci, może się zgłosić. Szewska 19, mieszkanie 2, godz. 10-1. zdw 83 445

Służąca
potrzebna zaraz. Grobla 23, mieszkanie 1. zdw 83 436

Dziewczyna
do wszelkich prac domowych, z dobrymi świadectwami. Zgłoszenia Matejki 54 m. 2. zdw 83 335

Pewna egzystencja
150 do 200 złotych miesięcznie zarobi osoba przy przejeździe sklepu tytoniowego w mieście powiatowym przy przynajmniej ulicy. Gotówki potrzebna 500-700 zł. Na odpowiedź załączyc znaczek. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 670.

Posługaczka
do południa bez utrzymania, dobre świadectwa. Kwiatowa 6, m. nr. 9. zdw 83 624

Robotnik
uzyska stałą pracę, gwarancji 300 złotych. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 526.

Nauczycielka
fizyki i chemji potrzebna od 1 września do gim. żeńskiego w Poznaniu. Pani posiadająca odpowiednie kwalifikacje mogą się zgłosić do Kurjera Poznańskiego zdw 83 630.

Młodsza
służąca do wszystkiego zaraz. — Wielkie Garbary 46, m. 9. zdw 83 412

Służąca
gotowaniem potrzebna. Wodna 23, „Kapelusze damskie”. zdw 83 367

Dziewczę
młodsze bez spania do lekkich prac i składu potrzebne. Skład, Górna Wilda 59. zdw 83 365

Pomocnik farmaceutyczny
z egzaminem wojewódzkim władający język polskim i niemieckim potrzebny natychmiast. Odpisy świadectw i warunki proszę nadsyłać do „Apteki pod Orłem” w Tczewie — Pomorze. dw 716

Nauczycielka
wychowawczyni z dłuższą prywatną praktyką konwersacją niemiecką muzyką potrzebną do dziewczynek 6 i 8 lat. Płoska, Mydlniki pod Krakowem. nw 4235

Egzystencja
dla zdolnych sił również gitarzysty (ka). Park Rozrywkowy „Rybis”. Pw 3 598-56,93

Samodzielną
biurowa od zaraz miasto powiatowe, kaucja bankowa 2 000. Zgłoszenia osobiste Ziemiański, Rzeszypospolitej 4. zdw 83 290

Kroju
szycia, wyuczam w 2 miesiącach, także wieczorami. Wąły Królowej Jadwigi 3a, mieszkanie 9. zdw 83 298

Służąca
do wszystkiego potrzebna. Słowackiego 36 III, prawo. zdw 82 832

Dziewczyna
z gotowaniem może się zaraz zgłosić. Restauracja, Starościńska 1. zdw 83 532

Uczennica
do szyci — potrzebne. Dąbrowskiego 33. iw 1214

Kasjera (kę)
przyjme na stałą posadę do współpracy lub wypożyczeniem 300 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdw 83 631

Kino-Operatora
egzam. przyjmie do współpracy lub wypożyczeniem 500 zł na stałą posadę. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 632

Biuralistki
ewentualnie stenotypistki młodszej dobrze prezentującej się poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 423

Służąca
z gotowaniem praniem. Zwierzyniecka 1 m. 4. zdw 83 420

Posade
półdziałem 1 500 solidnej osobie. Oferty Kurjer Pozn. zdw 83 640

JNIEG # TATRZAŃSKI
NAJSZLACHETNIEJSZY KREM DO DŁGIEJ EGNOWANIA CERU
TUBA NR. 702 ZŁ. 1.20
TUBA NR. 703 ZŁ. 1.65
FALKIEWICZ POZNAŃ
Pw 3575-28.46

Humor zagraniczny
Szybko niech pan porwie mi torebkę. Pragnę otrzymać nową, a mąż nie chce kupić, bo ta jest jeszcze dobra. (Ami du peuple, Paryż). S. F.

Przedpłata
na sierpień 1932 r. za oba wydania razem wlicznie tygodniowego dodatku „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu w kwiecień, z 4,00 w agencjach w miesiącu z 4,50, z odnośnym em do domu w Poznaniu z 4,70, z odnośnym przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie z 4,94 kwartał z 14,82 pod opaską miesięcznie w Polsce z 9,00 w innych krajach z 11,00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przezeńd w zakładzie strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie piśma, a abonanci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odškodowania.

Ogłoszenia
na stronie 6-lamowej 25 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej 100 gr. na stronie drugiej 120 gr. przed wiadomościami potocznych: 200 gr. od 1-lamowej m.l.m. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 13.30 w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża; do wydania wieczornego drobne do godz. 11 w soboty i dni przedświąteczne tylko do godz. 10; większe dłużej według możliwości. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 25 gr. każde dalece słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia powstałe wskutek matrycowania wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoformatowych i uroczyściwościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiału poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedziele, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072, filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.